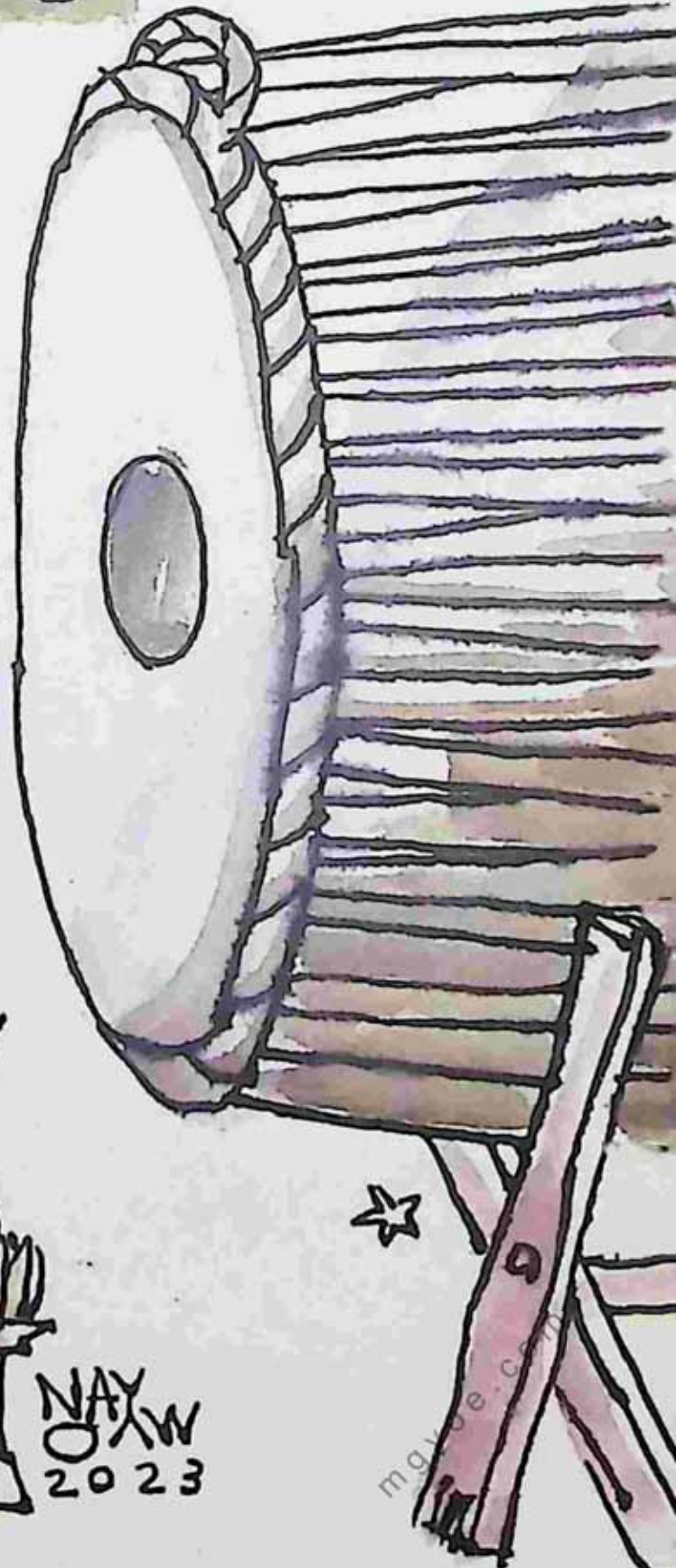

မိုး
မိုး
မိုး
မိုး

ရာဇာဓိ
စန္ဒတင်ဟန်

၃ ၅၀ ၆ ၈ ၂၃၀ ၆၀

NAY
ON
2023

တစ်ရက်တွင် ဆိုင်းပွဲတီးရန် ရှိ၍ ညောင်ပင်ဈေးအနီး
 အလှူကြီးသွားကြရာ အစ်ကိုက ကျွန်တော့်ကို စက်ဘီးဖြင့်
 တင်နင်း ခေါ်လာပါသည်။ ညဆိုင်းပွဲ တီးရာတွင်
 အစ်ကိုက ကြေးနောင်ဝိုင်းထဲက ထ၍ သီချင်းဆိုပါ
 သည်။ အစ်ကိုက မတ်တတ်ရပ်၍ လက်က ကြေး
 လက်ခတ်ကလေး ကိုင်ထားပါသည်။ သီချင်းအဆိုပိုဒ်
 တွင် သီဆိုပြီး အတီးပိုဒ်တွင် ကြေးနောင်ကို ကိုင် ပြီး
 တီးရပါသည်။ ထိုသီချင်း ဆုံးသည်အထိ ကျွန်တော့်
 တွင် တစ်မျိုးကြီး ဖြစ်နေပါသည်။ ဆိုင်းတီးပြီးမှ
 မေးကြည့်ရာ အစ်ကိုက ဤသီချင်းကြောင့် အစ်ကိုတို့
 တစ်ဖွဲ့လုံး ဒုက္ခရောက်မည့် ဘေးမှ ကင်းလွတ်လာ
 ကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြပါသည်။

ရှာစား
 စိတ်တင်ဟန်
အလှူကြီး
အနီး

NM ၂ ၃ ၃ ၅ ၈ ၃ ၃ ၆

ဆိုင်းသမား ရွာစားစိန်တင်ဟန်

READ IT

Book Store & Publishing

လမ်း ၃၀၊ ၆၆x ၆၇ လမ်းကြား

ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ်၊ မန္တလေးမြို့။

09 448 123 454, 09 449 123 454

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ဒုတိယအကြိမ်၊ မတ်၊ ၂၀၂၄။
ပထမအကြိမ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၂၀၁၄ (မုံရွေးစာအုပ်တိုက်)။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးစိန်ဝင်း၊ နှစ်ကာလများ စာပေ (၀၀၇၄၄)၊
၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ် (က)၊ အောင်ဇေယျလမ်း၊
အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းနှင့် အဖုံးပုံနှိပ်

ဦးအေးဝင်း၊ အေးကမ္ဘာ ပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၂၉၀)၊
အမှတ် ၄၆၊ ၄၆လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာဖုံး

နေမျိုး

အုပ်ရေ

၁၀၀၀

တန်ဖိုး

၁၅၀၀၀ ကျပ်

ဖြန့်ချိရေး

ရန်ကုန် - နှစ်ကာလများစာပေ
01 8255 948, 09 740 979 393

မန္တလေး - Read It Book Store & Publishing
09 448 123 454, 09 449 123 454

မာတိကာ

- အမှာ (ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေခြင်းမှ) ၇
- အမှာစာ ၉
- စာရေးသူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း ၁၇
- ၁။ ကျွန်တော့်ဘဝ ၁၉
- ၂။ ကျွန်တော့်ဇာတာခွင် မဟာဘုတ် ၂၁
- ၃။ အဖေအသံ ၂၃
- ၄။ အမေအသံ ၂၅
- ၅။ ကျွန်တော်တို့ရွာ ၂၈
- ၆။ ဘုန်းတော်ကြီး ၃၁
- ၇။ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် ၃၇
- ၈။ မြင်းရထား ခိုးစီးခြင်း ၃၉
- ၉။ ဆွမ်းတော်ကြီး ၄၂
- ၁၀။ အရေးတော်ပုံ ၄၅
- ၁၁။ ပုံသဏ္ဍာန်များ ၄၆
- ၁၂။ နှမလေး ပါးတွင် ခွေးကိုက်ခံရခြင်း ၄၉

၁၃။ ဘကြီး ဦးလူဝတို့ အလှူ	၅၂
၁၄။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး	၅၈
၁၅။ စစ်ပြေး	၆၄
၁၆။ ကစားသမား	၆၇
၁၇။ ဗိုလ်အောင်ဒင်	၇၆
၁၈။ စိန်ဆပ်ပြာ	၈၁
၁၉။ ငရဲမီး	၈၃
၂၀။ ရဟန္တာ	၈၈
၂၁။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်	၉၁
၂၂။ နပန်းပွဲ	၉၃
၂၃။ အရက်ပုန်းနဲ့ ဘလှိုင်ကြီး	၁၀၀
၂၄။ ကက်ဆွဲခြင်း	၁၀၅
၂၅။ မြင်းရော လူရော	၁၀၉
၂၆။ မီးကျည်ချခြင်း	၁၁၁
၂၇။ ဗုံး အမျိုးမျိုး	၁၁၃
၂၈။ ကျွဲ နှစ်ကောင်	၁၁၅
၂၉။ ဝဲပေါက်ခြင်း	၁၁၇
၃၀။ ငွေစက္ကူ	၁၁၉
၃၁။ ကိုမြသွင်	၁၂၀
၃၂။ အခေါ်အဝေါ်များ	၁၄၁
၃၃။ ကျွန်တော် ရောက်တဲ့နေရာ	၁၄၄
၃၄။ ပတ်စာ မျိုးရခြင်း	၁၅၀
၃၅။ နောက်ဆက်တွဲ	၄၇၃

အမှာ

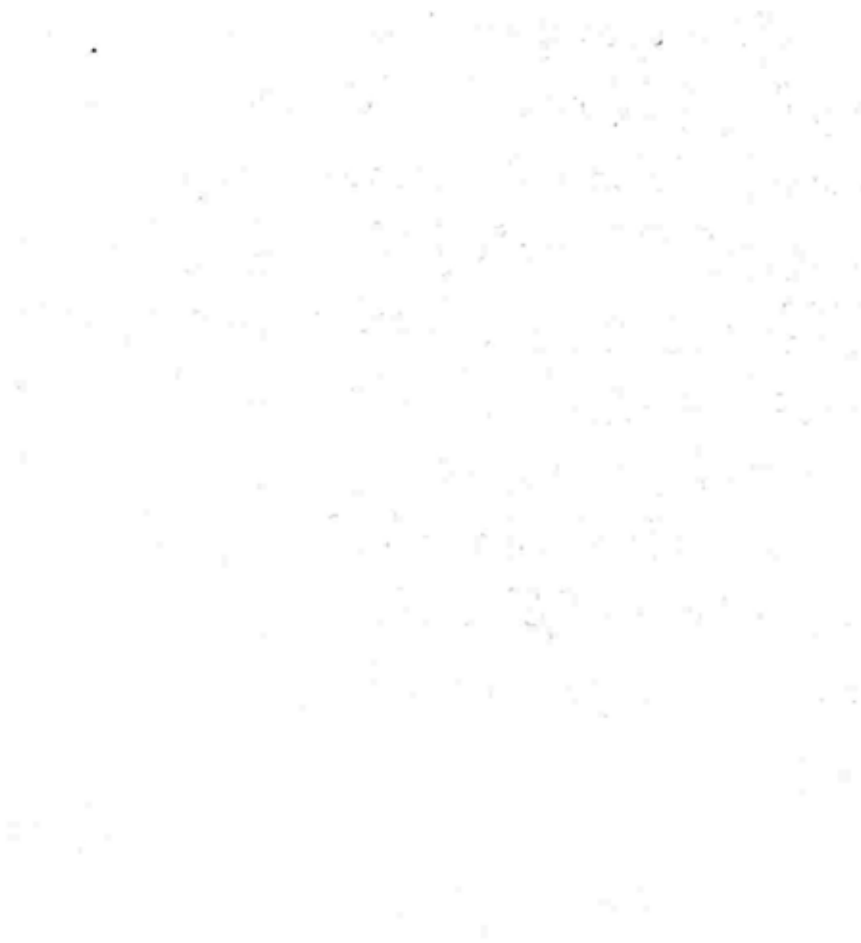
ဆိုင်းဆရာတစ်ဦးက ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ ရေးလေ့ မရှိပါ။ ဤ စိန်တင်ဟန်၏ ‘ဆိုင်းသမား’ မှာ ဆိုင်း ဆရာ (ပတ်တီးဆရာ) ရေးသော ပထမဆုံး ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်သည် ဟူရာ၌ ကျွန်တော်က သုတေသနသမား မဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖြစ်နိုင်ခြေ အတော့်ကို များပါသည်။ မှားလျှင်တော့ ပြင်ပေးကြပါ။

ဆရာစိန်တင်ဟန်ကား ‘ထန်းရွက်ပုတီး’ သီချင်း ရေးသူ၊ ‘ဘိသိက်ပြိုင်’ ဆောင်းပါး ရေးသူ ဆိုင်းသမား သာမက စာရေးဆရာ၊ သီချင်းရေးဆရာလည်း ဖြစ် သည်။

ကိုတာ

(ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေခြင်းမှ)

40

အမှာစာ

ကျွန်တော့်ဖခင်ကြီး ရွာစားစိန်တင်ဟန်သည် စာပေရေးသားရခြင်းကို ဝါသနာထုံလှသူ၊ နှစ်သက်မြတ်နိုးစွာ လုပ်ဆောင်တတ်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ သူ လူငယ်ဘဝ ရောက်သောအခါ ဖောင်တိန်ကို ဝယ်ယူ အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ပြီး ငယ်စဉ်က ဖောင်တိန်ကိုင်ရဖို့ ဝေးစွာ ကျောင်းပညာရေးကိုပင် သင်ယူနိုင်သည့် အခွင့်အရေး မရရှိခဲ့ပါ။ ဘကြီးတော်စပ်သူ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးနာရဒ၏ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ စာပေပညာ သင်ယူခဲ့ရပေသည်။ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်၌ ပညာအရည်အချင်းကို ဖော်ပြရာတွင် ဘ/က ဟုသာ ဖော်ပြရသည်ကို အဖေသည် ကျေနပ်ခဲ့ဟန် မတူပါ။ “ဒီလို ဘ/က လို့ မရေးချင်ဘူးဆိုရင် အတန်းအနေနဲ့ ပြောင်းလဲဖော်ပြနိုင်တယ်။ အဲဒါ လေးတန်းပဲ” ဟု သူ၏သားသမီးများဖြစ်သော ကျွန်တော်တို့ကို မကြာခဏ ပြောပြလေ့ ရှိသည်။ “အဖေတို့ ဦးခေါင်းနဲ့

မင်းတို့ ကျောင်းပညာတွေ သင်ယူလိုက်လို့ကတော့ အနည်းဆုံး ပါမောက္ခ ဖြစ်တယ်”ဟု အဖေက ပြောလေ့ ရှိပြန်သည်။ သူ၏ ထိုစကားရပ်က မှန်ကန်နေကြောင်း သက်သေပြချက်တစ်ခုသဖွယ် ဖြစ်နေသည်က ကျွန်တော်၏ ညီဖြစ်သူ ဒေါက်တာနေအောင်သည် ယခု (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၁၃ ရက်၊ ဤစာရေးနေသည့် အချိန် ဖြစ်ပါသည်) လက်ရှိတွင် မိတ္ထီလာ တက္ကသိုလ်၌ ဒုတိယပါမောက္ခချုပ် တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေသည်ကို တွေ့ရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သူသည် ပညာရေးကို အထူးအားပေးခဲ့သလို ကျောင်းပညာရေး၏ ပြင်ပ စာပေဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်ရာ စာအုပ်စာပေများကို ဝယ်ယူကာ သားသမီးများအား လေ့လာဖတ်ရှုစေခဲ့ပါသည်။ သူသည် ဆိုင်းပွဲတီးရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ သီချင်းရေးရာမှ ရရှိလာသော ငွေကြေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာပေရေးသားရာမှ ရရှိလာသော ငွေကြေးဖြင့်လည်းကောင်း သားသမီးများအတွက် က-ကံ၊ ကျ-ခွံ၊ တူ-နီ၊ မြတ်-ယူး၊ နီ-ပစ် စသည့် မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲများကို ဝယ်ယူပေးခဲ့သလို ရှမ်းပုံပြင်များ၊ ပလောင်ပုံပြင်များ၊ နာဂပုံပြင်များ၊ ချင်းပုံပြင်များ၊ ကရင်ပုံပြင်များ၊ မြန်မာပုံပြင်များ စသည့် စာရေးဆရာကြီး လူထုဦးလှ ရေးသားပြုစုသည့် တိုင်းရင်းသားပုံပြင်စာအုပ် မျိုးစုံကိုလည်း ဝယ်ယူ ဖတ်ရှုစေခဲ့ပါသည်။

ရွာစားစိန်တင်ဟန်သည် ဇနီးဖြစ်သူ (ကျွန်တော်တို့ အမေ) ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးသူဖြစ်ပြီး ‘မေမေရေ’ဟု သူ့ဇနီးကို ခေါ်လေ့ ရှိပါသည်။ အမေ (ဒေါ်စိန်တင်) ကလည်း ‘ဖေဖေ’ဟု ပြန်လည်ခေါ်ဆိုတတ်ပြီး သေတစ်ပန် သက်တစ်ဆုံး တစ်လင်တစ်မယားစနစ်ကို ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်သွားခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဤနေရာတွင် တစ်လင်တစ်မယားစနစ်ကို ဝိသေသပြု ဖော်ပြခြင်းမှာ သဘင်သည်ဟူသည် အဆိုတော်၊ မင်းသမီး၊ ဆိုင်းဆရာ၊ လူရွှင်တော်၊ မင်းသား စသည်ဖြင့် ဆက်စပ်နေထိုင် ကျင်လည်မှုက နီးစပ်လွန်းသဖြင့် အိမ်ထောင်ဆက် များတတ်သည့်သဘော

ရှိသော်လည်း သူသည် ဤမိသားစုနှင့်ပင် ရိုးမြေကျ နေထိုင်သွားသည်ကို တင်ပြလိုရင်း ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ငယ်စဉ်က မိတကွဲ ဖတကွဲ နေထိုင်ခဲ့ရသူဖြစ်သဖြင့် ထိုသို့သော လူမှုဘဝ မိသားစု၏ ဆင်းရဲဒုက္ခကို သားသမီးများကို မကြုံတွေ့ရစေလိုသဖြင့် သူ၏ ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးကို သားသမီး မိသားစုအတွက် ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း၊ အနုပညာအလုပ်များ လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ သီချင်း ဂီတ စပ်ဆိုဖန်တီးခြင်း၊ စာပေရေးသားခြင်းတို့ဖြင့်သာ ကုန်ဆုံးစေခဲ့သည် ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် သူသည် ကျွန်တော်တို့ သားသမီးများ အားလုံးအတွက် သက်ရှိပြဋ္ဌာန်း ချက်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဆက်လက်၍လည်း တည်ရှိနေသည်မှာ များစွာ ကျေနပ်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အခုနေ အဖေသာရှိရင်ဟု လည်းကောင်း၊ ဒီနေရာ မှာ အဖေသာဆိုရင်ဟု လည်းကောင်း အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ ပြန်စဉ်းစား မိသည်များ ရှိလာပါက 'အဖေကတော့လေ'ဟုလည်း အကြိမ်ကြိမ် အောက်မေ့ သတိရ မှတ်ချက်ပြုခဲ့ရသည် များစွာ ရှိခဲ့ပါသည်။ စာရေး ဆရာ ကြည်မင်း၏ 'ဗေဒါတောမှ ဆည်းဆာ' ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်စာအုပ်ကို ဖတ်ခဲ့စဉ် 'ဒါ ငါ့အဖေ' ဟူသော ဝတ္ထုတိုအရောက်၌ ကျွန်တော်သည် အဖေ့ကို ဗြုန်းခနဲ သတိရသွားမိပါသည်။ ကျွန်တော် ၆ တန်းကျောင်းသား ဘဝက အတန်းပိုင်ဆရာ ဦးထွန်းအောင်ကျော်၏ အတန်းတွင် နေခဲ့ရပြီး စာသင်နှစ်ကုန်၍ အောင်စာရင်းထွက်သောအခါ အတန်းထဲ၌ ပထမအဆင့် ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့ကာ ပညာရည်ချွန်ဆုပေးပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြား ခံရသောအခါ အဖေကိုယ်တိုင် လိုက်ပါတက်ရောက်ခဲ့သည်မှာ အမှတ် ရဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့် ၆ တန်း အတန်းပိုင်ဆရာ ဦးထွန်းအောင်ကျော် ကား နှယ်နှယ်ရရ မဟုတ်။ ကျွန်တော့်စာစီစာကုံးကို ဖတ်၍ အသက် ၁၁ နှစ်သား ကျွန်တော့်ကို "မင်း ကြီးလာရင် စာရေးဆရာ ဖြစ်မှာကွ" ဟု နှစ်များစွာကပင် ကြိုတင်ပြောခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။

mgyoe.com

အဖေသည် စာဖတ်ဝါသနာကြီးသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး စာဆိုလျှင် စာအုပ်စာပေများသာမက အခြား တွေ့ရသော စာများကိုပါ ဖတ်ရပုံကို “အဖေကလေ ... အဲဒီတုန်းက စာဖတ်ဝါသနာပါနေပြီဆိုတော့ အကြော် ဝယ်ရင် အကြော်ထုပ်တဲ့ စက္ကူမှာ ပါလာတဲ့ စာတွေကအစ အကုန် ဖတ် တာပဲ” ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ အဖေက ထိုသို့ ပြောပါမှ ကျွန်တော်သည် အဖေအတုကို ခိုးကာ ထုပ်ပိုးစက္ကူများတွင် ပါရှိနေသော စာသားများကိုပါ လိုက်လံ ဖတ်ရှုခဲ့ပါတော့သည်။ ယခု အဖေ၏စာအုပ်ထဲတွင် “စွန်းလွန်းရွာ ဂူတော်လှ ဖူးမြင်ရစေလို၊ ညအိပ်တော့ ကြိတ်၍ငိုသည်၊ ကျမျက်ရည် စိုရွဲ၊ ရွာဘုရားမို့ ရွာသား ခင်သည် စာသားကုန်စင် ရေးစပ်နိုင်ပဲ” ဟု သူ လူငယ်ဘဝက ရေးသားခဲ့သော တေးထပ်ကဗျာကလေးကို တွေ့နိုင်ပါ သည်။ အဖေ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ ၂၀၀၄၊ မေလ ၁၇ ရက်ဖြစ်ပြီး ကျွန် တော်တို့ မန္တလေးတွင် ရာသီဥတု ပူပြင်း၍ ကြမ်းတမ်းဆိုးဝါးရွားလှ သော ရက်များအတွင်း ကွယ်လွန်ခဲ့ခြင်းပင်။ ယခု ဤအမှာကို ကျွန်တော် ရေးနေသည်မှာ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့ ဖြစ်ရာ အဖေ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ အနှစ် ၂၀ နီးပါးမျှ ရှိခဲ့ပေပြီ။ အကယ်၍ ယနေ့အချိန် အထိ အဖေ အသက်ရှိနေပါသေးလျှင် ကျွန်တော့်အနေဖြင့် အဖေ့ကို ပြောပြစရာတွေ ရှိနေပါသည်။ “အဖေရယ် ... အဖေက မြန်မာဂန္ထဝင် စပ်ထုံးရှိတဲ့ ကဗျာတွေကို တီးမိခေါက်မိထားတာပဲ။ အဲဒီလို နည်းနာတွေ နဲ့ဖြစ်ဖြစ် ဒါမှမဟုတ် အဖေ အားသန်တဲ့ နည်းစနစ်တစ်ခုခုဖြစ်ဖြစ် ကဗျာတွေ ရေးပါလား အဖေ” ဟု ပြောချင်သည်။ အဖေထံမှ မည်သို့သော ကဗျာများ ထွက်လာမည်ကိုလည်း မှန်းဆကြည့်လိုပါသည်။ ‘သစ်သီး တစ်လုံး တစ်လုံးတစ်စိတ် တစ်စိတ်တစ်ဝမ်း ရမြဲလမ်း’ ဟူသည်မှာ အဖေ ရေးသားခဲ့သော ကဗျာတစ်ပုဒ်မှ စာသား ဖြစ်ပါသည်။ ‘ဖိတ်စာ မရရာ၊ ပရိတ်နာကြွကြ’ ဟူသည်မှာ အဖေတေးထပ်မှ စာသား ဖြစ်ပါသည်။ ‘မိုး ဘဝဂ်တိုင်မျှ ဖြိုးဂယက်လှိုင်ထ ကိုးရက်တိုင်ပ အလှူပွဲသဘင်မှာ အတူ

နွဲ့ယှဉ်ကာ သာဓုခေါ်စို့လေ'ဟူသည်မှာ အဖေတေးထပ်မှ အချပိုဒ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ 'တိုင်းမြန်ပြည် သာစေသော စပါးဆန်ရေ ရွှေငွေပေါ လုပ်သားပြည်သူတွေ သက်တော်ရာကျော်ရှည်စေသော' ဟူသည်မှာ အဖေ သင်္ကြန်သီချင်းတစ်ပုဒ်မှ စာသား ဖြစ်ပါသည်။ 'မောင့်သူငယ်ချင်းတွေ အလွန်ပင် စ,တဲ့ ရှင်မွန်လှရဲ့ နားဋောင်းကျချောင်း အတက်ဝယ်' ဟူသည် မှာ အဖေ၏ ထင်ရှားကျော်ကြားသော တေးတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည့် 'ထန်းရွက် ပုတီး' သီချင်းမှ စာသား ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အဖေထံမှ ဘာတွေ ရနိုင်မလဲဟု မျှော်လင့်မိကာ အဖေသာ ကဗျာတွေ ဆက်ရေးနေမယ်ဆိုရင်ဟု လည်းကောင်း၊ အဖေသာ စာတွေ ဆက်ရေးနေမယ်ဆိုရင်ဟု လည်းကောင်း စဉ်းစားမိတိုင်း အံ့ဩ ဖွယ် ခံစားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာရမိ ဖြစ်ပါသည်။ အဖေသည် အနုပညာ ရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ အနုပညာရှင်တစ်ယောက်ထံမှ မည်သည့် အရာတွေကို မျှော်လင့်နိုင်သည်၊ မျှော်လင့်အပ်သည်ကို နားလည်ပါသည်။ စင်စစ်တွင်ကား အဖေထံမှ အဖိုးအတန်ဆုံးသော အရာများကို ကျွန်တော် ရရှိထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) စာရိတ္တနှင့် (၂) အနုပညာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ယခု Read it မှ ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ လိုက်သော ရွာစားစိန်တင်ဟန်၏ “ဆိုင်းသမား” စာအုပ်တွင် အမှာစာ ရေးရန် အကြောင်းဖန်လာသောအခါ ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်စွာ ရေးသားခဲ့ ပါသည်။ ယခုစာအုပ် ပေါ်ပေါက်လာစေရန် အဖေသည် နှစ်အတန်ကြာက အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် အထက်တန်းကျောင်းသား ဘဝတွင် အဖေသည် ယခုစာအုပ် 'ဆိုင်းသမား'ကို စတင်ရေးနေပါပြီ။ ထိုစဉ်က နှစ်များမှာ ကျွန်တော်တို့မိသားစု နေအိမ်နေရာ အသီးသီးသို့ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ရချိန်ဖြစ်ပြီး ကျဉ်းမြောင်းကျပ်တည်းသော၊ မိုးမလုံသော နေရာ များသို့လည်း ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ခဲ့ကြရပါသည်။ ထိုသို့ အိမ်ဂေဟာ နေရာအတည်တကျ မရှိသေးဘဲ ရွှေ့ပြောင်းနေရင်းဖြင့် အဖေ၏ ရေးလက်စ

mgj.me.com

‘ဆိုင်းသမား’ လက်ရေးမူများ ပျက်စီး ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့သည်မှာ မနည်းလှပါ။ ကျွန်တော် မန္တလေး ပန်းတျာနှင့် ပန်းချီ၊ ပန်းပုကျောင်းမှ ကျောင်းဆင်းစာမေးပွဲ အောင်မြင်ပြီးနောက်တွင် အနုပညာလက်ရာတစ်ခု၏ တန်ဖိုးကို သတိပြုမိလာသောအခါမှ အဖေလက်ရေးစာမူများကို သိမ်းဆည်းရန် ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့ လက်ရေးစာမူများမှာ မရှိကြတော့ပြီ။ ကျွန်တော် ဝယ်ယူဖတ်ရှုခဲ့သော စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သည့် ချာလီချက်ပလင်၏ ‘မိုင်အော်တိုဘိုင်အိုဂရပ်ဖီ’ (ဘာသာပြန်သူ မောင်နေဦး) စာအုပ်ကို အဖေ ကောက်ယူဖတ်ရှုခဲ့ပြီး အဆိုပါစာအုပ်က အဖေ၏ ‘ဆိုင်းသမား’ စာအုပ်ကို အထောက်အကူပြုခဲ့မည်ဟုလည်း စဉ်းစားမိပါသည်။ အဖေက ဤ ‘ဆိုင်းသမား’ စာအုပ်ကို ရေးခဲ့ရာတွင် စာအုပ်အမျိုးမျိုးနှင့် စာရွက်အမျိုးမျိုးတို့အပေါ်တွင် အမှတ်စဉ်ထိုးကာ ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး စုဆောင်း၍ ရနိုင်သမျှကို အမှတ်စဉ်များ မစုံတော့သည့်တိုင် ပေါင်းစု၍ ကွန်ပျူတာ စာစီခဲ့ပါသည်။ ယခုစာအုပ်ကို ဦးစွာ ကွန်ပျူတာ စာစီပေးခဲ့သူမှာ ကျွန်တော်နှင့် တစ်နေရာတည်း အလုပ်အတူတူ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် မအေးအေးချိုဖြစ်ပြီး သူသည် ကွန်ပျူတာစာစီချိန်တွင် အဖေလက်ရေးများကို ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ကြိုးစား ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီးနောက် နောင်တွင် မအေးအေးချိုသည် အဖေ လက်ရေးမူများကို ကောင်းစွာ ဖတ်ရှုနိုင်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်လာပါသည်။ ဤနေရာ၌ သူ၏ စွမ်းဆောင်ချက်ကို မမေ့မလျော့ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ အဖေစာအုပ်ကို သင့်တော်အောင် ဆက်စပ် ဖော်ပြပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ပြီး ယခု ‘ဆိုင်းသမား’ စာအုပ်၏ နောက်ဆုံး စာမျက်နှာများ၌ ဖော်ပြထားသည့် အဖေ ပန်းချီပုံကြမ်းများ၊ လက်ရေးမူများမှာ ကျွန်တော်က သင့်လျော်အောင် ဆက်စပ် ဖော်ပြပေးထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံလိုပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို ကြည်နူး လွမ်းမောသွားစေသည်က အဖေ ပန်းချီပုံကြမ်းများနှင့် လက်ရေးမူ စာသားများ ဖြစ်ပါသည်။ ကောက်နုတ်ဖော်ပြရလျှင် ‘ကျွန်ုပ် အိမ်ကို မြောက်ဘက်က

myoe.com

ကြည့်လျှင် ဒီအတိုင်း မြင်ရ၏ 'ဟု ပုံစာထိုးလျက် ရေးဆွဲထားသော ပန်းချီ ပုံကြမ်းတွင် ပေအတိုင်းအတာများပါ ဖော်ပြထားပုံ၊ ဆိုင်းဝိုင်း၊ ကြေးဝိုင်း၊ မောင်းကာနှင့် ပဉ္စရူပကြီး ပန်းချီပုံကြမ်းတွင် ပဉ္စရူပကြီး ကင်းမြီးကောက် ထောင်နေပုံ၊ JULY 1988 ၁၃၅၀၊ ပထမဝါဆိုဟု ရိုက်နှိပ်ထားသော ဒိုင်ယာရီစာမျက်နှာတွင် 5 Tuesday နှင့် 7 ဟူသော ရက်စွဲအကွက်၌ 'ယနေ့ စစ်မှုထမ်း ငွေကျံတာ ၁၂၀ဝိ/ ဆပ်လိုက်၏။ မဝင်းမေဆီက ၂၅ဝိ/ ချေးရ၏' ဟူသော စာသား၊ 8 Friday သောကြာ ၁၀ ဟူသော အကွက်၌ 'ယနေ့ စစ်မှုထမ်းဟောင်းက ငွေ ၅၀၀ဝိ/ ချေးတာ ရခဲ့၏' ဟူသော စာသားပုံ။ ၎င်းတို့နှစ်ခု အလယ်တွင် 7 Thursday ကြာသပတေး ဟူသော အကွက်၌ စိန်တုံးကြီးကို ကွက်ပြည့်နီးပါး ရေးဆွဲထားပုံကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ မိသားစုက အစ်မ မဝင်းမေ၏ အိမ်တွင် အောက်ထပ်၌ ငှားရမ်းနေထိုင်ကြချိန် ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်နဲ့ မဝင်းမေ ရည်ငံနေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ အဖေသည် သူ၏ဒိုင်ယာရီထဲ၌ မဝင်းမေထံမှ ငွေ ၂၅ဝိ/ ချေးသောအကြောင်း ဖော်ပြချက်၊ အောက်ဘက် 'ယနေ့ စစ်မှုထမ်းဟောင်းက ငွေ ၅၀၀ဝိ/ ချေးတာ ရခဲ့၏' ဟူသော ဖော်ပြချက် နှစ်ခု၏ အလယ်ရှိ စိန်တုံးကြီးပုံမှာ အဖေ၏ ကျေနပ်ပျော်ရွှင်မှု ဖြစ်နေမည် လောဟု ယခုအခါတွင် ကျွန်တော် တွေးတောကြံဆမိပါ၏။

အဖေစာအုပ်အတွက် အမှာစာပါပဲ။ သားဖြစ်သူ တစ်ယောက်ရဲ့ အဖေ မေတ္တာတရားများအပေါ် ခံယူနိုင်မှုပါပဲ။ စာဖတ်သူများအတွက် ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ ပေးပို့လိုက်တဲ့ လက်ဆောင်မွန် တစ်ခုပါပဲ။

နေမျိုး

၁၃၊ ၉၊ ၂၀၂၃၊ နံနက် ၁၁:၀၇ နာရီ။
တမ္ပဝတီ၊ ငွေဇင်ရပ်၊ မန္တလေးမြို့။

**စာရေးသူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း
ရွာစားစိန်တင်ဟန် (၁၉၃၂-၂၀၀၄)**

အဖ ဦးဖိုးသစ်၊ အမိ ဒေါ်မြမှုတို့မှ ၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် မြင်းခြံမြို့နယ်၊ စွန်းလွန်းရွာတွင် မွေးဖွား။ ငယ်နာမည် မောင်ကိုလေး။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် အစ်ကိုဖြစ်သူ စိန်လှမောင်က မန္တလေးသို့ ခေါ်ယူ၍ ဆိုင်းပညာသင်ပေးခဲ့။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ဆိုင်းဝိုင်းတော်တီး ဖြစ်ခဲ့။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဆရာကြီး စိန်ဗေဒါ၏ ဆိုင်းကို ဆက်လက် ခေါင်းဆောင် တီးမှုတ်ခဲ့။ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဒေါ်စိန်တင်နှင့် အိမ်ထောင်ကျခဲ့ပြီး ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်း တည်ထောင်ခဲ့။ လက်ဦးဆရာများမှာ ဦးစိန်ကျော်တင့်၊ ဦးစိန်ငှက်ရိုး၊ မြန်မာညွန့်၊ ဦးချစ်မောင်၊ ဦးဘကလေး၊ ဦးဟန်ပတို့ ဖြစ်သည်။ အဝမ်း ဆရာညွှာ၊ မြို့မငြိမ်း၊ နန်းတော်ရှေ့ ဆရာတင်၊ နန်းတော်တောင် ဆရာခင်၊ ဦးဘလှိုင်၊

တို့ထံ၌လည်း သီချင်းရေးစပ်နည်းပညာများ သင်ယူခဲ့။
 ၁၉၈၃ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာဆိုင်ရာ
 ဆောင်းပါးများကို မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားလာခဲ့။
 မြန်မာစာကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်၊ အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှု
 နှင့် အနုပညာတက္ကသိုလ် (မန္တလေး)၊ ပညာရေးကောင်စီ
 ဝင်၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ အနုပညာ ဦးစီးဌာန၊
 ကဇာတ်ဌာနခွဲ (မန္တလေး)၊ ဂီတ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်၊
 မြန်မာနိုင်ငံ သဘင်ပညာရှင်များ အစည်းအရုံး ဗဟို
 ကော်မတီဝင် စသည့်တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။
 ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် မန္တလေးမြို့
 ၌ ကွယ်လွန်သည်။

ကျွန်တော့်ဘဝ

ဤမှတ်တမ်းစာအုပ်ကလေးကို မန္တလေး အရှေ့တောင်မြို့နယ် သမဝါယမအသင်း အတွင်းရေးမှူး ဦးကျော်လှိုင်က ပေး၏။ စာအုပ် အရွယ်မှာ အလျား ၉ လက်မ၊ အနံ ၆ လက်မခန့် ရှိ၏။ စာအုပ်ကို ကတ်ထူစက္ကူ အကောင်းစားဖြင့် သေသပ်စွာ ဖုံးထားပြီး ‘မှတ်တမ်းလွှာ’ ဟု လက်ရေးစာလုံးကြီးသဏ္ဍာန် ရိုက်နှိပ်ထားပြီး အောက်နားတွင် စက္ကူ စာရေးကိရိယာ စာအုပ်နှင့် ဓာတ်ပုံပစ္စည်း ကုန်သွယ်ရေး ကော်ပိုရေးရှင်း ဟု ပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားပြီး အဖုံးမှာ အစိမ်းပုပ်ရောင် ဖြစ်၏။ အတွင်းစာရွက်များမှာ အချော အဖြူဖြစ်ပြီး မျဉ်း ၂၆ ကြောင်း ပါရှိကာ အပေါ်ဆုံးက မျဉ်းနီနှစ်ကြောင်းပူးနှင့် ကန့်လန့်ဖြတ်မျဉ်းနီ တစ်ကြောင်း က ရေးချက်အစ တစ်လက်မခန့် အကွာနှင့် အဆုံး တစ်လက်မခန့် အကွာ တွင် မျဉ်းနီတစ်ကြောင်းစီ ရိုက်နှိပ်ထား၏။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်သည်

မြို့နယ်သမဝါယမအသင်း အမှုဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်နေသဖြင့် တာဝန်များ များပြားသော်လည်း စာအုပ်ကလေးကိုကြည့်ကာ သန့်ရှင်းသပ်ရပ်ပြီး မြတ်နိုးစရာ ကောင်းလှသဖြင့် အခြားမှတ်တမ်းများ ရေးမည့်အစား ကျွန်တော့်ဘဝ မှတ်တမ်းများ စတင် ရေးသားရလျှင် ကောင်းလိမ့်မည်ဟု ထင်မိသဖြင့် ခေါင်းစီးတွင် အထက်ပါအတိုင်း ‘ကျွန်တော့်ဘဝ’ဟု တပ် လိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုနေ့ကား ၁၇၊ ၈၊ ၈၅ နေ့ ဖြစ်၏။ မြန်မာ ရက်စွဲမှာ ၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆန်း ၉ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ ဖြစ်၏။

ကျွန်တော့်ကို မြင်းခြံမြို့၊ စွန်းလွန်းရွာနေ အဖေ ဦးဖိုးသစ်-အမိ ဒေါ်မြမှုတို့မှ ဆဋ္ဌမမြောက်အဖြစ် အောက်ပါနေ့ရက်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။

ဇေယျတု - ကာမဘုမ္မိ သုဂတိဟု ဇာတိလူ့ပြည် သန္ဓေတည်၍ မွေးသည်။ စင်စစ် သက္ကရာဇ်ကား ၁၂၉၄ ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၉ ရက်၊ တနင်္လာနေ့ နံနက် စက် ၇ နာရီအချိန်တွင် ဘုန်းပညာ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော သတို့သားကို မာတာမိခင် ဖွားသန့်စင်သည် မည်တွင်သညာ ခေါ်စရာကား မောင်ကိုကြီး ရက်ချုပ် အာယုဒီဗံသုခံ အဝေရာကျော် အသက်ရှည်စေသော်ဝ်။

ကျွန်တော့်ဇာတာခွင် မဟာဘုတ်

မွေးနေ့ရက်ချုပ်ကို တွက်ချက်၍ မဟာဘုတ်တိုင် ထူလိုက်သော အခါ ၆ ခု ကြွင်း၊ တနင်္လာ မရဏဗွားဖြစ်၍ ငယ်စဉ်က သေလောက်သော ရောဂါဝေဒနာ အသက်အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ၏။ ၅ တေး အထွန်း၊ ၁ နွေ သိုက်၊ ၄ ဟူး ရာဇတံခွန်၊ ၇ နေ ပုတိ၊ ၃ ဂီ အဓိပတိ၊ ၆ ကြာ ဘင် ဖြစ်၏။ ဤကား ဗေဒင်အချုပ် မဟာဘုတ် ဟူသော ဆိုရိုးအတိုင်း ကျွန်တော်၏ မဟာဘုတ် ဂြိုဟ်နေများ ဖြစ်၏။ ဇာတာကြီး၏ ၁၂ ရာသီစက် ဂြိုဟ်ခွင်တွင်မူ ၃ ဂီသည် ပြိဿတွင်ရှိ၏။ မေထုန်တွင် ၁ နွေ၊ ၆ ကြာ ပူးလျက်ရှိသည်။ ကဋ်တွင် လင်နှင့် ၄ ဟူး တွဲ၏။ သိဟ်တွင် ၅ တေး၊ ကန်တွင် ၂ လံ၊ မကာရတွင် ၇ နေ၊ ကုမ်တွင် ရာဟုတို့ တည်ရှိနေ၏။

စွန်းလွန်းရွာထဲတွင် ကျွန်တော်တို့အိမ်သည် ခပ်ဆန်းဆန်း ဖြစ်၏။

သူများတွေက နှစ်ဆောင်ပြိုင်အိမ်ကြီးဟု ဆိုရိုးရှိသော်လည်း အဖေက သုံးဆောင်ပြိုင် ဆောက်ထား၏။ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ နှစ်ဆောင်ပြိုင် တစ်လုံး၊ တစ်ဆောင်က ခေါင်ကန့်လန့်ဖြတ်မိုး ဆောက်ထားပြီး အဖေက အစ်မ မခင်ညွန့်ကို အလွန်ချစ်၍ အနောက်ဘက် တစ်ဆောင်တည်းကြီးကို အစ်မအတွက် ဆောက်ထားပေးသည်ဟု ပြော၏။ အိမ်ရှေ့မှာ မန်ကျည်း ပင်ကြီးရှိ၏။ အိမ်က မြောက်ဘက်လှည့် အိမ်အနောက်ဘက်က သမုန်း ပင်တစ်ပင်ရှိ၏။ အိမ်ရှေ့ ဝင်းထရံအတွင်း အနောက်မြောက်ထောင့်၌ သလဲပင်ရှိ၏။

အဖေအသံ

အဖေ ဦးဖိုးသစ်က ရုပ်သေးမင်းသားဖြစ်ပြီး မင်းသားအမည်မှာ စံပယ်သစ် ဖြစ်၏။ အမေကလည်း ရုပ်သေးမင်းသမီး ဖြစ်၏။ မမြေ့ ရုပ်စုံအဖွဲ့ဟု အမေ့နာမည်ဖြင့် ခေါင်းဆောင် က၊၏။ အဖေ ပွဲကသည်၊ ရုပ်သေး က၊သည်ကို ကျွန်တော်တို့ မမိလိုက်ပါ။ အဖေအသံက ရဲရဲ တောက်သည့် အသံမျိုး။ အလွန်မြည်ပြီး အသံလုံး ကောင်းသည်။ လှ သည်။ ပွဲပေါ်၊ ရုပ်သေးပေါ် ကြားရသည် မဟုတ်ပါ။ အရက်မူးလာ ပြီး တစ်ခါတလေ အော်ဟစ်သီဆိုခြင်းကို ကြားဖူးရခြင်းသာ ဖြစ်၏။ အဖေ သည် အရက်မူးသော်လည်း အမူးပါး ဖြစ်ပုံရသည်။ အနုပညာကို မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားသည်။ မူးပြီး သီချင်းတွေ အော်ဟစ်ဆိုတာမျိုး ရှိခဲ့လှ၏။ ကျွန်တော့်အသက် ၂၆ နှစ်မှာ အဖေ ကွယ်လွန်၏။ ဤအချိန်ထိ အဖေ သီချင်းအော်ဆိုတာ သုံးခါ၊ လေးခါလောက်ပဲ ကြားဖူး၏။ အဖေပုံသဏ္ဍာန်

သည် သေးသေးသွယ်သွယ်၊ မာမာကျစ်ကျစ်၊ အသားညိုညို၊ အရပ် နည်း
 နည်းလေး မြင့်၏။ နဖူးက အရေးအကြောင်းတွေ အများကြီး ပါ၏။
 သွက်လက်ပြီး လျင်မြန်၏။ သျှောင်ထုံးနဲ့ ဖြစ်၏။ နောက်မှ ဆံပင်ရှည်
 သျှောင်ထုံးကြီးကို ဖြတ်၏။ ခေါင်းတုံး တုံး၏။ အဖေသည် တစ်သက်လုံး
 ဘိုကေ မထားပေ။ သေသည့်အချိန်ထိ သျှောင် ထုံးနဲ့ ခေါင်းတုံးသာ
 ဖြစ်၏။

အမေ့အသံ

ကျွန်တော့်အမေသည် ၆၅၊၆၅၊ ၀၀တုတ်တုတ်၊ အရပ် အနေတော်
 လောက် ရှိ၏။ အမေ ရုပ်သေးပွဲများ က၊ရာတွင် ပရိသတ်က အလွန်
 ချစ်သည်ကို တွေ့ရ၏။ ပွဲခင်းကြီးတစ်ခုလုံး ဓားတွေ၊ တုတ်တွေနဲ့ ရန်ဖြစ်
 နေကြတာတောင် အမေက စင်ပေါ်က လက်တန်း မ၊ပြီး သီချင်းဆိုလိုက်
 ရင် ရန်ဖြစ်နေသူတွေ ချက်ချင်း ငြိမ်၏။ ဟေ့ဟေ့ မြှုပ်ကြီး ထွက်ပြီဟေ့ဟု
 တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ပြောကာ ပွဲခင်းကြီး ငြိမ်ပြီး အမေ့အသံကို
 နားထောင်ကြ၏။ အမေ့အသံသည် ပြာလဲ့လဲ့ကလေးဖြင့် မြည်သော
 အသံမျိုး ဖြစ်၏။ အမေသည် မြန်မာစာပေ ကျမ်းစာများကို နဲ့စပ်၏။
 မြန်မာမှုများကို ကျွမ်းကျင်၏။ နားလည်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ရုပ်သေးစင်ပေါ်
 အမေ ပြောနေခြင်းများသည် မြန်မာစကားပြေ ကောင်းကောင်းများ ဖတ်ရှု
 နားထောင်ရတာနှင့် တူ၏။ အမေသည် စကားပြောရာက ဆီဆိုင်ရာ

သီချင်းကလေးများကို ကောက်ကာငင်ကာ ဆိုတတ်၏။ အမေ့သီချင်းသံသည် ကြေး၊ ပတ်၊ နှဲ၊ မောင်းသံများ စွဲရာ အသံမကြောင်၊ အသံမတိမ်းပေ။ ကရုဏာဘက် ရောက်အောင် ပို၍ ဆိုပြတတ်၏။ ဒါကြောင့်လား မသိ၊ အမေ ပွဲကရာ အချို့ရွာတွေမှ အမျိုးသမီးများက မျက်နှာမြင်တာတောင် အမေ့နာမည် မမြဲဟု နာမည်မှည့်ကြ၏။ မမြဲလေးများ ငါးယောက်၊ ခြောက်ယောက် မြင်ဖူး၏။ အချို့က သုံးနှစ်သမီးလောက်၊ အချို့က ငါးနှစ်၊ ခုနစ်နှစ် စသည်ဖြင့် အပျိုပေါက်တစ်ယောက်ပါ တွေ့ဖူး၏။ အမေ့ရုပ်သေးစင်ပေါ်ကို မိဘများက ဝမ်းပန်းတသာ လာရောက်ပြသ နှုတ်ဆက်၏။ အမေ ပွဲကရသည့်နယ်မှာ မိတ္ထီလာ၊ မလှိုင်၊ သာစည်၊ မြင်းခြံ၊ ပခုက္ကူ၊ ရေစကြို၊ သဲတော၊ ဝမ်းတွင်း၊ ရမည်းသင်း၊ ပျဉ်းမနား၊ တပ်ကုန်း၊ ပျော်ဘွယ်၊ တောင်သာ၊ ကူမဲနယ်တို့ ဖြစ်၏။ တောရွာ ဘုရားပွဲများ၊ အလှူပွဲ၊ ကထိန်ပွဲများ၊ ဘုန်းကြီးပျံ ပွဲများ စသည်ဖြင့် ပွဲပေါင်းစုံလှ၏။ အချို့ရွာများတွင် ပွဲရှိမှ အရက်မူး၊ ထန်းရည်မူး အလွန်ပေါ၏။ အမေသည် လူဆိုး၊ သူခိုးများကိုလည်း မေတ္တာဖြင့်သာ အနိုင်ယူ၏။ သူ့ရုပ်သေးစင်ဘေးနား၊ အောက်နားတွင် အရက်မူးသမားတွေ တုတ်တွေ၊ ဓားတွေ ဘေးချပြီး အိပ်ကြ၏။ မနက်လင်း ပွဲသိမ်းတော့ ထိုလူတွေက အိပ်တုန်း မနိုးကြသေး။ နေထွက်လာတော့ ထိုသူများ နေမပူစေရန် အမေက စောင်တွေနဲ့ကာပေး၏။ အချို့ နီးသူများက ရှက်ကိုးရှက်ကန်းဖြင့် ထပြန်ကြ၏။ အချို့က အမေ့ကို အစ်မလေး ကျွန်တော် ပြန်တော့မယ်ဟု လာရောက်နှုတ်ဆက်ပြီး ဦးချကန်တော့ကြ၏။ အမေ့မှာ ပွဲသိမ်းသိမ်းချင်း အိပ်ရဲ၏။ ထိုသို့ အမူးသမားတွေ ကောင်းကောင်းအိပ်စေရန် စေတနာဖြင့် စောင့်ရှောက်ရသည်က တစ်ဖက်၊ ပွဲပြန်သူများက လာရောက်နှုတ်ဆက်ကြသည်များကလည်း အလွန်များ၏။ အမေသည် နာမည်များကို ခေါ်၍ နှုတ်ဆက်၏။ မှတ်ဉာဏ် အလွန်ကောင်း၏။ ဘယ်ရွာက ဘယ်သူသား၊ ဘယ်သူ့ကလေးဟု ကလေးတွေကိုပင် တလေးတစား မေးမြန်း၏။ ဒါ

ကြောင့်လည်း အမေ့ကို ပြည်သူများက မေတ္တာပြန်ကြသည် ထင်၏။ ကျွန်တော် အသက် ငါးနှစ်၊ ခြောက်နှစ်သားလောက်မှာ အပြင်းဖျား၏။ အဖျားကလည်း တာရှည်၏။ လူကြီးတွေက ကျွန်တော် စိတ်ချမ်းသာရန် မုန့်ဖိုးပိုက်ဆံတွေ အများကြီး ပေး၏။ ကြေးနီပိုက်ဆံ တစ်ပြားစေ့များဖြစ်၍ ခေါင်း တစ်ဖက်တွင် ဂျော့ဘုရင်ခေါင်းပိုင်း ဘေးတစောင်းပုံ ပါရှိ၏။ ပန်းတစ်ဖက် တွင် အင်္ဂလိပ်စာများ ထင်းနေ၏။ ကြေးပြား အသစ်လေးတွေ ဖြစ်၏။ ဘယ်လောက် များသည်တော့ မမှတ်မိ။ အစ်ကိုတွေက ကျွန်တော့်ဆီက ပိုက်ဆံကို မုန့်ဝယ်စားချင်၍ ချေးကြ၏။ ကျွန်တော်ကလည်း သူတို့ကို ချေးငှားရတာ စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်နေ၏။ ပိုက်ဆံလေးတွေ လျော့သွားရင် အဖေက ထပ်ဖြည့်ပေး၏။ အဖျား ပျောက်တော့ မတ်တတ်မရပ်နိုင်ပေ။ အဖေနဲ့ အမေက တွဲပြီး မတ်တတ်ရပ်ခိုင်း၏။ ရပ်နိုင်ပေ၊ ရပ်နိုင်ပေဟု ဆိုပေးကြ၏။ အိမ်အောက်မှာပဲ ဖြစ်၏။

ကျွန်တော်တို့ရွာ

ကျွန်တော်တို့ စွန်းလွန်းရွာမှာ တောင်မြောက် အလျားပိုရှည်၏။ ရွာ၏ အရှေ့တောင်ဘက်တွင် ကျောင်းသုံးကျောင်း ရှိ၏။ စွန်းလွန်း အရှေ့ကျောင်း၊ စွန်းလွန်း တောင်ကျောင်း၊ စွန်းလွန်း အနောက်ကျောင်း ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။ စွန်းလွန်း အရှေ့ကျောင်းမှာ ဦးနာရဒ (ကျွန်တော် တို့၏ ဆရာရင်း ဘကြီးဘုန်းကြီး) ကျောင်းထိုင်၍ တောင်ကျောင်းကို ဦးကျောက်ကျောင်း ခေါ်ပြီး အနောက်ကျောင်းကို ဘုန်းကြီး ဦးချစ်ကလေး က ကျောင်းထိုင်၏။ အရှေ့ကျောင်းနှင့် အနောက်ကျောင်း ကြားတွင် ဂူတော်လှဘုရား ရှိ၏။ အလွန်ပင် ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော ရှေးဘုရား မျက်နှာတော်ပုံမျိုးဖြစ်ပြီး စေတီငုံ၍ တည်ထားကာ မြောက်ဘက်လှည့် တဝဂူမုခ်ပေါက်မှ လှမ်း၍ ဖူးမြော်ရပေသည်။ နှစ်စဉ် သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၂ ရက်တွင် ဘုရားပွဲတော်ဖြစ်၍ စည်ကားလှပေသည်။

ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် ချောင်းရှိ၏။ ရွာအမည်ကို အကြောင်းပြုပြီး စွန်းလွန်းချောင်းဟု ခေါ်၏။ ရွာ၏ ထင်ရှားသော အမှတ်အသားများမှာ ဦးကံလှ ရေတွင်း၊ မဲကန်ကြီး၊ ဆိပ်ဆင်းကြီး၊ ဘုံမုန်းကြီး၊ ဦးမျှားကြီး တိုက်၊ ဦးလူဝ တိုက်၊ ဦးကန် ဝါးထောင်နှင့် မျက်စိမမြင်သော နဲ့ဆရာ ကိုပိုကာတို့ ဖြစ်၏။ မဲကန်ကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေအဖို့ မိုးရွာရင် ရေချိုးရသည်မှာ အလွန်ပျော်၏။ မိုးရွာ၍ မဲကန်ကြီးထဲက ဖားတွေ အုံးအင် ... အီးအွမ် ... အုတုရု ... အုတုရု ... ပလက်တက်တက် ... ပလက်တက်တက် ... ဂေါရု ... ဂေါရု ... စသည်ဖြင့် အသံမျိုးစုံ မြည်၍ ပျော်ကြတာထက် ကလေးတွေဘဝက ပိုပျော်သည် ထင်၏။ လူကြီးတွေ ကမူ “ဟဲ့ ... တစ်ရွာလုံးက အညစ်အပတ် ရေတွေ မချိုးကြနဲ့”ဟု ပြော သော်လည်း မရပေ။ မဲကန်ကြီးမှာ ရွာ၏အနောက်မြောက်ဘက်ထောင့်တွင် တည်ရှိပေသည်။ ဘုံမုန်းကြီးမှာ ရွာလယ်ကောင်က လမ်းဆုံကြီးနေရာတွင် ဖြစ်ပြီး ညည ကာလသားတွေ စုဝေး အားစမ်းရာ၊ နပန်းသတ်ရာ၊ တွတ် ထိုးရာ ဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရွာက ကာလသားတွေ သတ္တိစမ်းရာ၊ အားပြိုင်ရာနေရာ ဖြစ်၏။ ဦးကန် ဝါးထောင်မှာ မဲကန်ကြီးထောင့်ရှိ တမာပင် ပုပု တုတ်တုတ်ကြီးကို ဝါးလုံးများ ထောင်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ ဆိပ်ဆင်းကြီးမှာ ရွာအရှေ့ဘက် ချောင်းထဲသို့ ရွာအရှေ့မြောက်ဘက် နားက ထိုးဆင်းသွားသော အဆင်းကြီး ဖြစ်၏။ ထိုဆိပ်ဆင်းကြီးသို့ အစ်ကို ဦးလှဒင် (ဦးစိန်လှမောင်) က မော်တော်ကားလေး လုပ်ပြီး ကျွန် တော်တို့တစ်တွေကို ထိုကားလေးပေါ် တင်ကာ အစ်ကိုက နောက်ကနေ တွန်းပေး၏။ ကျွန်တော့်ထက်အကြီး အစ်ကို ကိုညဏ်ရင် (ဦးကျော်လှိုင်) က ဒရိုင်ဘာလုပ်ပြီး မောင်း၏။ အစ်ကိုက နောက်က ကားကို တွန်းပေး သည်တွင် မဟုတ်သေးဘဲ ပါးစပ်ကလည်း ကားစက်သံ၊ အင်ဂျင်သံ၊ ကားဟွန်းသံများ မြည်ပေးသေး၏။ ဦးကံလှ ရေတွင်းမှာ ရွာတောင်ပိုင်း တွင် ရှိ၏။ အတောင် အစိတ်လောက် နက်ပြီး ရေနည်းနည်း ငန်သော်

လည်း တစ်ရွာလုံးက အားထားကြရသောရေတွင်း ဖြစ်၏။ ဦးမျှားကြီး တိုက်မှာ စွန်းလွန်းရွာ အနောက်ကျောင်း မရောက်ခင် လေးငါးအိမ် အလို လောက် ဖြစ်၏။ ဦးလူဝ တိုက်မှာ စွန်းလွန်းရွာ တောင်ဆုံးထိပ်တွင် ဖြစ် ပြီး သူ့တောင်ဘက် တစ်အိမ် နှစ်အိမ်သာ ရှိ၏။ ဦးလူဝမှာ ကျွန်တော့် အဖေ ဦးဖိုးသစ်၏ အစ်ကိုအရင်း ဖြစ်ပေသည်။ မျက်စိမမြင်သော နှဲဆရာ ကိုပိုကာမှာ ရွာထဲတွင် အနှိပ်အနင်း လိုက်၏။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေသည် ပတ္တလားလေးများ တီးရန် သူ့ကို ဝိုင်း၍ ဆရာတင်ကြရ၏။ ခေါင်းကလေး စောင်း၍ အမြဲလိုလို ယမ်းနေတတ်ပြီး မျက်နှာက ပြုံးပြုံးလေးဖြင့် သီချင်း တီးကွက် လက်ကွက်များကို ပါးစပ်က မြည်ပြတတ်၏။ “ဟေ့ ... လှဒင် ရ၊ စိန်မောင်ရ”ဟု ကျွန်တော့်အစ်ကိုများကို သူက နာမည်ခေါ်ပြီး သီချင်း တီးကွက်များကို ပြောပြတတ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ပလွေကလေးကို ခါးမှာ ထိုးလာတတ်၏။

ဘုန်းတော်ကြီး

ကျွန်တော်တို့ကို အဖေက ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာပဲ ထား၏။ ဘကြီး ဘုန်းကြီးဖြစ်၍ အရိုက်တွင် ပထမတန်းပေ။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျောင်းသား တွေက ကျောင်းအောက်တွင် တိုင်များကိုမှီရင်း စာအံနေကြ၏။ စာအံ ရင်း ဆော့ကြ၊ ရန်ဖြစ်ကြ၊ ဘုန်းကြီးက အလှူတို့၊ အသုဘတို့ ကြွသွား ရာက ပြန်လာတာတောင် မသိကြ။ ဂရုမပြုမိကြ။ ဆော့တုန်း၊ ရန်ဖြစ် ကောင်းတုန်း။ ထိုအခါမျိုးတွင် မရိုက်တော့ပေ။ ရန်ဖြစ်ကြသူများကို ခေါင်းက ကိုင်၍ တိုင်နဲ့ ခေါင်းနဲ့ ခိုင်းခိုင်းဟု ဆောင့်ပစ်လိုက်၏။ မျက် လုံးများ မီးပွင့်သွားပြီး ခေါင်းထဲတွင် မူးနောက်သွားကာ တစ်ခါ ခံလိုက် ရလျှင် နောက်ထပ် စာအံရင်း ရန်ဖြစ်ဖို့ မလွယ်တော့ပေ။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်တုန်းက မြင်းခြံမြို့ပေါ်က ဂါးဗားမင်းကျောင်းကို အလွန်နေချင် ၏။ သို့သော် အဖေတို့က မထားပေ။ ယခု အသက်ကြီးတော့မှ ငယ်ငယ်

တုန်းက စာပေပညာများ မတတ် တတ်အောင် သင်ပေးသော ဘုန်းဘုန်းမှာ အများကြီး ကျေးဇူးကြီးကြောင်း သိရ၏။ ညစဉ်ပင် ဦးချ ရှိခိုးကန်တော့၍ အိပ်ရ၏။ အဖေနှမအရင်း ဒေါ်စံမေက ဘုန်းဘုန်းအား ကျောင်းကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း၏။ အရီးဒေါ်စံမေသည် ဘုန်းဘုန်း၏ အစ်မ တော်စပ်လေသည်။ ကျောင်းကြီးမှာ အလွန်ကောင်းပြီး တိုင်များမှာ သစ်လုံးများ ဖြစ်၏။ သွပ်မိုး အသားကျောင်းကြီး ဖြစ်၏။ ကျောင်းသား တွေ၊ ကိုရင်တွေကလည်း များ၏။ ရှေးလူကြီးများ အသုံးအနှုန်းဖြင့် ပြောရလျှင် ထိုအချိန်သည် တိုင်းပြည် မပျက်သေးပေ။ နောက်တော့ ဘုန်းဘုန်း ကျောင်းကြီးမှာ တိုင်းပြည်ပျက်တဲ့အထဲ ပါသွားတော့၏။ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကြောင့် မီးလောင် ပျက်စီးရ၏။ ဘုန်းဘုန်းက ကျွန်တော် တို့ကို အောက်ပါ ရှစ်လုံးဘွဲ့ ကဗျာလေးများဖြင့် ခေတ်အခြေအနေ နားလည် နေထိုင်တတ်အောင် ဆုံးမသွန်သင်၏။

ကြောက်စရာ လွန်ကြီး ကြက်သီးထဖွယ်
 ဒုက္ခတရား များပြားလှတယ်။
 ထိုဝယ်ကပ်ပေါင်း လွန်ကြောင်းငါ့ဆွယ်
 ရတနာသုံး လုံးလုံး ဆည်းကပ်ကွယ်
 သတ္တဝါရှိသမျှ ချမ်းသာကြစေ
 ကရုဏာရွှေစိတ် ယိုဖိတ်တည်နေ
 မြတ်စွာလူ့ဘ ဦးချနှိမ်ခြေ
 မမေ့ကြ နေ့ည တို့တစ်တွေ

တစ်ရက်တွင် အနောက်ကျောင်းဝိုင်းထဲ၌ မန္တလေးအငြိမ့်ပွဲ ရှိ၏။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ အလွန် သွားချင်၏။ သို့သော် မသွားရပေ။ ဘုန်းကြီး၏ ကျောနှင့် ပေါင်တို့ကို ကြိတ်ပေးနေရ၏။ ဘုန်းကြီးကို

ကြိတ်ပေးနေရသော်လည်း စိတ်က အငြိမ့်ပွဲဆီသို့သာ ရောက်နေ၏။
 တီးသံမှုတ်သံတွေက နားထဲမှာ ကလိ ကလိ တိုးဝင်နေ၏။ ခက်သည်ကား
 ဘုန်းကြီးမှာ အလွန် အကြိတ်ခံနိုင်၏။ ဝမ်းလျားမှောက်နေသော ကျော
 ပြင်တွင် တစ်ဖက် နှစ်ယောက်၊ ပေါင်က တစ်ဖက် နှစ်ယောက်၊ ခြေသလုံး
 က တစ်ဖက် နှစ်ယောက် ဝိုင်းကြိတ်ပေးနေရ၏။ ပေါင်း ခြောက်ယောက်
 ဝိုင်းကြိတ်ပေးနေတာ မဖြူသည့်အထဲ ကျွန်တော်တို့က ညစ်ပြီး နာသည်
 ထက် နာအောင် တံတောင်အချွန်းများဖြင့် ထောင်ထောင်စူးစူး ကြိတ်၏။
 ဘုန်းကြီးကမူ အောက်က အံကြိတ်ခံရင်း ရယ်နေ၏။ “အိမ်း ... အိမ်း
 ... အဲဒီလို ကြိတ်တာမှ အညောင်းက ပိုပြေတာ”ဟု ပြော၏။ မတတ်နိုင်ကြ
 တော့၊ ကျောင်းသားတွေ လက်လျှော့ရ၏။ မတတ်သာသည့်အဆုံး အငြိမ့်
 သွားချင်တဲ့ စိတ်ကိုလည်း ချိုးနှိမ်ရတော့၏။ ထိုအချိန်တွင် ဘုန်းကြီးက
 ခြေသလုံး နောက်ပြန်ခေါက်ရင်း ခေါက်ရင်း “သွားကြ၊ သွားကြ၊ အငြိမ့်
 ထွက်နေပြီ”ဟု ပြောဆို လွှတ်လိုက်၏။ ကျွန်တော်တို့ အငြိမ့်ခုံရှေ့ ရောက်
 တော့ လူပြက်ကြီးများက ပုဆိုးရှည်ကြီးများဝတ်ကာ ထွက်လာခါစပင်
 ဖြစ်သောကြောင့် ဘုန်းကြီးကို အံ့သြမိ၏။ ပွဲထွက်တာ ဘာကြောင့် သိပါ
 လိမ့်။ နောက်မှ သိရသည်ကား ဘုန်းကြီးသည် လေပြေထိုး အတီးကို
 မှတ်မိခြင်းပင်။ လေပြေထိုးပြီးရင် အငြိမ့်က စထွက်မြဲ ဖြစ်၏။ ထိုနေ့က
 လူပြက်ကြီးများက ရယ်ရတာ၊ အငြိမ့် အတီးအဖွဲ့က ကောင်းတာတွေပဲ
 မှတ်မိ၏။ မင်းသမီးများ ဘယ်သူဘယ်ဝါ မမှတ်မိတော့။ ဘုန်းကြီး
 ကျောင်းသားများသည် အကင်းပါးကြ၏။ သတ္တိ ရှိ၏။ ကိုယ့်အားကိုယ်
 ကိုးစိတ် အများကြီး မွေးရ၏။ ကျွန်တော်တို့ဆရာ ဘုန်းကြီးသည်
 အင်္ဂလိပ်စာတစ်ခုက လွဲ၍ ကျန်သော လူ့လောက အကျိုးရှိစရာများ
 အလွန် အသင်အပြကောင်း၏။ ဂဏန်းတွက်နည်း အမျိုးမျိုးကို ကိုးကြောင်း
 တွက်နည်းဖြင့် သင်ပေး၏။ စပါးတွက်နည်း၊ သစ်တန်တွက်နည်း၊
 ကုန်ချိန်တွက်နည်း၊ စိတ်တွက်နည်းများ စသည်ဖြင့် တွက်နည်းပေါင်းစုံ

သင်ပေး၏။ မည်သည့် ကိန်းဂဏန်းများ တွက်တွက် ကိုးကြောင်းနည်း ဖြင့်သာ သင်ပေး၏။ ကိုးကြောင်းတွက်နည်းသည် ဂဏန်းများကို ပါဠိ ဘာသာဖြင့် ရွတ်ဆိုရသောနည်း ဖြစ်၏။ ဂဏန်းများကို ရေကြည့်သော အခါ ၁ ကစ ၉ အထိသာ ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။ သုညသည် ဂဏန်းတစ်ခု ဖြင့် တွဲမှသာ ကိန်းများတွင် အသုံးချနိုင်၏။ ကိန်းဂဏန်းများ မပါဘဲ သုညတွေချည်းပဲ တွက်မရပေ။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားသည် အလွန် ဝီရိယကောင်းရ၏။ လူကျောင်းများက နံနက် ၈ နာရီထိုးမှ ကျောင်းတက် ၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားများကမူ မလင်းတလင်း မိုးမိုးမှောင်မှောင် ကတည်းက ကျောင်းရောက်ကြရ၏။ ကျောင်းရောက်လျှင် ဘုန်းကြီးက “ရှေ့ရှေ့ ... သွားချေးများ ပြောင်အောင် ကြံစုပ်ကြ”ဟု ပြောပြီး ကြံများ ပေး၏။ နေထွက်ခင်ပင် ကျောင်းတိုင်များအောက်တွင် ကိုရင်၊ ကျောင်း သားများ မနေ့က သင်ခဲ့သော စာများ ပြန်ကြရ၏။

စာပြန်ပြီး ဆွမ်းခံထွက် ကြရ၏။ ဘယ်အိမ် ဆွမ်းဟင်းကောင်း သည်၊ ဘယ်အိမ်က ခွေးကိုက်တတ်သည်၊ ဘယ်အိမ်မှာ မာလကာပင် ရှိသည်၊ ဘယ်အိမ်က မန်ကျည်းပင်က ချိုသည် စသည်ဖြင့် တစ်ရွာလုံး၏ အကြောင်းစုံ တော်တော်များများ ကျောင်းသားအမြင်ဖြင့် သိနေ၏။ အချို့ မသိသူများက ကျောင်းသားတွေ ဆွမ်းဟင်းခိုးစားကြသည်ဟု နောက် သလို ပြောင်သလို စွပ်စွဲတတ်ကြ၏။ တကယ်တော့ ကျောင်းသားများ ဆွမ်းဟင်းခိုးစားသည်မှာ အလွန် ခဲယဉ်းသောအလုပ် ဖြစ်၏။ ကျောင်း သားများသည် ဆွမ်းဟင်းကို ခိုးစားရိုးထုံးစံ မရှိပေ။ ကျောင်းရောက်လျှင် ဆွမ်းတော်ပြင်၍ ဆွမ်းတော်ပွဲထဲသို့ ဆွမ်းဟင်းများ ဦးဦးဖျားဖျား ခပ်၍ ဘုရားရှင်အား ဆွမ်းတော်ကပ်ကြရ၏။

နောက် ဆရာ ဘုန်းတော်ကြီးအတွက် ဆွမ်းပွဲများ ဆက်ပြင်ရ၏။ ဤသို့လျှင် မိမိ ခံယူခဲ့သော ဆွမ်းနှင့် ဆွမ်းဟင်းများကို အထွတ်အမြတ် ပြင်ဆင်ထားရှိပြီး ကပ်လှူခြင်း စသည်တို့ နေ့စဉ်ပြုလုပ်နေကျ ဖြစ်သော

ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ စသည်ဖြင့် သင်ကြား မှတ်သားနာယူကြရသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများကြောင့် လည်းကောင်း၊ ခိုးခြင်း၊ ဝှက်ခြင်း၊ လိမ်ခြင်း၊ ညာခြင်းတို့သည် ဘုန်းကြီးကျောင်းသားများတွင် ရှိခဲလှပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျောင်း၏ အရှေ့ဘက်တွင် အောက်ချိုင့်ထဲသို့ ဆင်းသွားသော လှေကားရှိ၏။ ယာတစ်ကွက်ခန့်ကျော်လျှင် စွန်းလွန်းကျောင်းထဲသို့ ရောက်၏။ ချောင်းရေတွေ ကျသည့်အခါ ရေချိုးရတာ အလွန်ပျော်၏။ သို့သော် ချောင်းရေ အကျကြမ်း၍ လှည်း၊ နွားတောင် ပါလောက်အောင် ပြင်းထန်တာမျိုးလည်း ခဏခဏ ကြုံရ၏။ ထိုအခါမျိုးတွင် ကလေးတွေ ချောင်းရေချိုးဖို့ ဝေးစွာ လူကြီးတွေပင် ချောင်းနားသို့ မကပ်နိုင်ကြပေ။ မတော်တဆ ချောင်းရေထဲ ပါသွား၍ တံတားကြီးကျော်လျှင် မြစ်ထဲသို့ တစ်ခါတည်း ရောက်သွားရမည် ဖြစ်၏။ တံတားကြီး ဆိုသည်မှာ မြင်းခြံမြို့နှင့် စွန်းလွန်းရွာ ကူးသော စွန်းလွန်းတံတားကြီး ဖြစ်၏။ တံတားကြီးထိပ်တွင် စွန်းလွန်းသုသာန် ရှိ၏။ စွန်းလွန်းသုသာန်၏ ချောင်းတစ်ဖက်တွင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ရှိ၏။ စွန်းလွန်းရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင် ဖလေစက်နှင့် ချည်စက်ကြီး ရှိ၏။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ကောင်းစားစဉ် တည်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ ဆွေမျိုးများသည် စွန်းလွန်းရွာတွင်သာမက မြင်းခြံနှင့် နယ်တွေ့ပါ ထင်ရှားသူများ ဖြစ်၏။

ဆွေစဉ်မျိုးဆက်

ဆွေစဉ်မျိုးဆက်များမှာ ဦးဘိုးသိန်း-ဒေါ်ဂျမ်းဘုံတို့မှ ဦးလူဝ၊ ဦးဖိုးသစ်၊ ဒေါ်စံမေ၊ ဒေါ်လုံး၊ ဒေါ်အုံးတို့ကို မွေးဖွားခဲ့၏။ နောက်တစ်ဖန် ဦးလူဝ-ဒေါ်ထွန်းမေတို့မှ ကိုစိန်ကြီး (မွေးစားခဲ့သည်)။ ဦးဖိုးသစ်-ဒေါ်မြမှုတို့မှ ကိုလှဒင်၊ မခင်ညွန့်၊ ကိုစိန်မောင်၊ ကိုမြသွင်၊ ကိုဉာဏ်ရင်၊ ကိုမောင်ကို၊ မစောသိန်း။ ဤနေရာတွင် ဦးဖိုးသစ်-ဒေါ်မြမှုတို့မှာ ကျွန်တော်တို့၏ အဖေနဲ့ အမေ ဖြစ်သည်။ အဖေသည် ကျွန်တော်တို့ အမေနဲ့ မရခင် ဒေါ်သင်နဲ့ အကြောင်းပါခဲ့၍ ဦးဖိုးသစ်-ဒေါ်သင်တို့မှ ကိုလေးမောင်၊ ကိုညီမောင် ညီအစ်ကို နှစ်ယောက် မွေးဖွားခဲ့၏။ အမေသည် ကျွန်တော်တို့ အဖေနဲ့ မရခင် ရေစကြို လင်းကတောဘက်မှ ဆိုင်းဆရာကြီး ဆရာသော်နှင့် အကြောင်းပါပြီး ဆရာသော်-ဒေါ်မြမှုမှ ကိုလှဒင်၊ မခင်ညွန့်၊ မောင်နှမ နှစ်ယောက်ကို မွေးဖွားခဲ့၏။ အစ်ကို ကိုလှဒင်နဲ့ အစ်မ မခင်ညွန့်

တို့သည် ကျွန်တော်တို့နဲ့ အမေတူ အဖေကွဲ ဖြစ်၏။ အစက ဒါတွေ ကျွန်တော်တို့ မသိခဲ့ပါ။ အဖေနဲ့ အမေ ကွဲပြီး အမေက သူ့ရုပ်သေးကြီးဆွဲ ဦးရွန်းနဲ့ အကြောင်းဆက်၏။ ဦးရွန်း-ဒေါ်မြမှုတို့မှ မောင်ကျော်ခိုင် (ခ) စိန်မြင့်အောင်ကို မွေးဖွားခဲ့ပေသည်။ နောက်တစ်ဖန် အရိုး ဒေါ်စံမေက အစ်မ မလှရီကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါ်လုံးမှ အစ်မ မလှမြိုင်ကိုလည်းကောင်း မွေးဖွားခဲ့ပြီး ဦးချစ်တီး-ဒေါ်အုန်းတို့မှ ကိုသာဘ၊ ကိုစိုးလှိုင်၊ ကိုသိန်းတိုး၊ ပို့ပို့တို့ကို မွေးဖွားခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော့်ကို အဖေနဲ့ အမေက နာမည်ပေးခဲ့သည်မှာ မောင်ကိုကြီး ဖြစ်၏။ ကျောင်းနေတော့ ဦးဘရှင်သား မောင်ကိုကြီးနဲ့ နာမည်ချင်း တူနေ၍ ကျွန်တော်က အသက်ငယ်နေတော့ မောင်ကိုလေး ဖြစ်သွား၏။ ဦးဘရှင်သား မောင်ကိုကြီး၊ အုံးမောင်၊ အုံးဆောင် ချုံကြီးရွာက မောင်ရွှေ တို့က ကျောင်းတွင် ကျွန်တော်နဲ့ ရွယ်တူများဖြစ်ပြီး ကိုချစ်ဟန်၊ ကိုခင် အောင်တို့က ကျွန်တော့်အစ်ကို ကိုညွှန်ရင်နှင့် တစ်ရွယ်တည်း ဖြစ်ကြ ပေသည်။ တစ်နေ့တွင် ကျောင်းဝိုင်း တမာပင်အောက် ညီအစ်ကို နှစ် ယောက် ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်အစ်ကို ကိုညွှန်ရင်တို့ ဂျင်ပေါက်တမ်း၊ ဂျင်ထုတမ်း ကစားကြ၏။ စည်းဝိုင်းတွင်း ရှိနေသော ကိုညွှန်ရင် ဂျင်ကို ကျွန်တော်က ဗမာဂျင်ကြီးဖြင့် ထု၏။ သူ့ဂျင် ထိသွားပြီး နည်းနည်း ပဲ့၏။ သူက ကျွန်တော့်ဂျင် စည်းဝိုင်းထဲက မထွက်ခင် လက်နဲ့ ထိုးအုပ် လိုက်၏။ “ဟယ် ...” ဘေးက ကြည့်နေသော ကျောင်းသားများပါ အံ့အား သင့်သွားကြ၏။ ကျွန်တော့်ဂျင် သံက သူ့လက်ဝါးကို ထုတ်ချင်းပေါက် စူးဝင်နေပြီ။ လက်ကလည်း သွေးတွေ ဖြာပြီး ကျနေ၏။ ဂျင်ထုပွဲတော့ ပျက်သွားပြီ။ ဘုန်းကြီးဆီ ပြေးကြရ၏။ သူက လက်တွင် ဂျင်ကြီးတန်းလန်း၊ သွေးတွေစက်လက်ဖြင့် ဘုန်းကြီးဆီသွား၏။ ဘုန်းကြီးက လက်ဝါးမှ သံကို ဆွဲနုတ်၏။ ဆေးနီမှုန့်များဖြင့် သိပ်ပေး၏။ ဆေးတွေ အပြည့် သိပ်ပြီး ပတ်တီးစည်းထားလိုက်ရတော့၏။ ကျွန်တော့်ဂျင်ကြောင့် အစ်ကို

ဒီလိုဖြစ်ရတာ စိတ်မကောင်း။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားများသည် အလွန်
 ဆော့ကြ၊ ကမြင်းကြ၏။ လူကျောင်းသားများလို မဟုတ်ပေ။ ဘောလုံး
 ကန်တာတောင် ဥသျှစ်သီးအစိမ်းများကို ဘောလုံးကန်၏။ ခြေဖမိုးဖြင့်
 မြှောက်ကန်သောအခါတွင် ဆတ်ဆတ်ခါ အလွန်နာ၏။ ဒါလည်း မှိတ်
 ကြိတ် ပေပြီး ကစား၏။

မြင်းရထား ခိုးစီးခြင်း

တစ်ခါတစ်ရံ မြင်းခြံမြို့ထဲက အပြန် မြင်းရထား ခိုးစီးရတာ အလွန် ပျော်၏။ ရထားမှာ လေးဘီးတပ်ဖြစ်ပြီး မောင်းသူက ခေါင်မိုး ထိပ်ရှေ့တွင် ထိုင်ခုံခြေနင်းဖြင့် ထိုင်ကာ မောင်း၏။ ကျာပွတ်သံကြီးက တရွမ်းရွမ်း။ မောင်းသူများမှာ ကုလားကြီးတွေ များ၏။ ဗမာ နည်း၏။ ခြေနင်းကို ဆောင့်နင်းလိုက်သောအခါ ခွလပ် ခွလပ်ဟု အသံကျယ်ကျယ် မြည်ရာ မြင်းရထားလာမှန်း သိကြသဖြင့် မတိုက်ခိုက်မိစေရန် ဘေးသို့ ရှောင်ကြရ၏။ ရထားခိုးစီးရသော အလုပ်မှာ မလွယ်ပေ။ မြင်းရထား မောင်းသွားသော နောက်သို့ အပြေးလိုက်ရ၏။ မိသောအခါ မြင်းရထား နောက် ပြတင်းပေါက်အောက်က သံလုံး သံတန်းများကို တွဲလောင်းခိုးစီး လိုက်ရ၏။ ရထားမောင်းသူက ခိုးစီးမှန်း သိသဖြင့် ကျာပွတ်နှင့် နောက်ပြန် ခေါင်မိုးပေါ်က လှည့်ရိုက်၏။ ဒါပေမဲ့ တွဲလောင်းခိုးစီးသော နေရာသို့

ကျာပွတ်က မရောက်တတ်ပေ။ ဒါကို မြင်းရထားမောင်းသူ သိ၏။ မထိလျှင် ထိအောင် နောက်သို့ ဆုတ်ဆုတ် ရိုက်၏။ ထိုအခါ တွဲလောင်း ခိုးစီးရင်းက အောက်တန်းသို့ လျှောချကာ အတွင်းသို့ ခေါင်းငုံ့ဝင်လိုက်၏။ ဒါမှ နောက်ထပ် ကျာပွတ် နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်လာသေးရင် အသာ ဆင်းနေလိုက်ပြီး ရထားသမားကို အော်ဟစ် လှမ်းဆဲလိုက်ပြီး ထွက်ပြေးကြတော့၏။ ထိုခေတ်က လေးဘီးတပ် မြင်းရထားများမှာ မြင်းခြံမြို့ပေါ်တွင် အလွန်ပေါ၏။ နေ့စဉ် စွန်းလွန်းရွာသို့ လာသော ရထားများ ရှိ၏။ ကျွန်တော်တို့ စွန်းလွန်းရွာ အနောက်ကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးချစ်ကလေးမှာ အလွန် သဘောကောင်း၏။ နေ့စဉ် သတင်းစာ သွားပို့သောအခါ စားစရာ အမြဲတမ်း ပေး၏။ ကျွန်တော်တို့က လျှောက်ထားသည်များ ရှိက ဦးပဉ္စင်းချစ် ဘုရားဟု လျှောက်ထားကြ၏။ ဦးပဉ္စင်းချစ် ထိုင်နေတတ်သော ဘုရားစင်ရှေ့တွင် သရက်သီး၊ စောင်းလျားသီး၊ သြဇာသီး စသည်များကို ပန်းပုထုကာ ပန်းချီဆေးများ ရေးခြယ်ထားပြီး ချိတ်ဆွဲထား၏။ သရက်သီးမှာ ပန်းဆွဲမျိုးဖြစ်ပြီး သြဇာသီးမှာ အလုံးကြီးကြီး မှည့်ခါနီးပုံ ဖြစ်သည်။ စောင်းလျားသီးမှာ ခပ်ဝါဝါ အရည်ရွှမ်းရွှမ်းပုံသဏ္ဍာန် စားချင့်စရာ၊ သွားရည်ယိုစရာ ကောင်းလှ၏။ သို့သော် လက်တွေ့ စားရတာကတော့ ဦးပဉ္စင်းချစ် စွန့်လိုက်သည့် ငှက်ပျောသီး၊ မာလကာသီးနဲ့ မုန့်ပဲသရေစာများသာ ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းဘက်မှာ ပွဲလမ်းသဘင်မလုပ်။ ရွာအတွက် ပွဲတွေ ဘာတွေ လုပ်စရာရှိက အနောက်ကျောင်းဘက်မှာသာ ကျင်းပပြုလုပ်၏။ ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေ၊ ကျောင်းသားတွေမှာ ပွဲရှိလျှင် အလွန်ပျော်ကြ၏။ အနောက်ကျောင်းကြီးပေါ်မှာ လှော်ကားယိမ်း တိုက်၏။ သီချင်းမှာ ‘ခမ်းခမ်းနားနား ဆန်းပြားစုံစွာ လှော်ကားမှာပြိုင် ရပ်ရွှေလွန်းကာနိုင်’ ‘ဒူ နှယ် တၢယ် နှယ် တဲ နှယ်’ ‘ဒူ နှယ် နှယ် နှယ် ဒူ နှယ် တဲ တီ တၢယ်’ အတောကလေးလည်း ပါသေး၏။ ကျောင်းကြီးပေါ်မှာ ကြိတ်ကြိတ်တိုး စည်ကားနေ၏။ အပျို

ကြီး မဟန်ရွှေ လှတယ်ဆိုတာထက် တက်လေးတက် ယူ က,ဟန်၊ သီချင်း ဆိုသံ၊ တီးလုံး ဆိုင်းတီးသံများကို ပို၍ သဘောကျနေကြ၏။ နောက်ဆုံး လူက သူ့ခေါင်းပေါ်က ကျော်၍ တက်ကလေးများ ပေး၏။ သီချင်းက 'ဇာတ်ရေးဟန် ကဟန် စုံညီ'ဟု ဆို၏။ သည်လို ဆိုလို့၊ တီးလို့ ကောင်း တုန်း ခေါင်းခါးယိမ်း အလယ်လောက်မှာ ကတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ငိုကာ ရယ်ကာ ဖြစ်တော့၏။ “ဟဲ့ ... ဟဲ့ ... စုန်းပူးတာ၊ စုန်းပူးတာ။ ကလေးတွေ အနားမကပ်ကြနဲ့”ဟု ပြော၏။ လှော်ကားအပြိုင်ဆိုတော့ အရှက်ကွဲအောင် လုပ်တာဟု ပြော၏။ တစ်ယောက်ကမူ “အပြိုင်ရှိလို့ လုပ်တာ”ဟု ပြော၏။ လှော်ကားအပြိုင်ဆိုတော့ အရှက်ကွဲအောင် လုပ်တာ ဟု ပြော၏။ ‘ဒေါင် ဒေါင် ဒေါင် ဒေါင်’ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းဆီက သံချောင်းခေါက်သံ အလန့်တကြား ကြားလိုက်ရသည်။ ကျောင်းသို့ ပြေး ရတော့ပြီ။

ဆွမ်းတော်ကြီး

ကျွန်တော်တို့ ရွာမှာ ဆွမ်းတော်ကြီးအဖွဲ့ ရှိ၏။ အတီးအမှုတ်များ ဖြင့် ဆွမ်းကြီးခံထွက်၍ ရွာဆိုတာထက် မြို့ဆန်နေဟန်များ ရွာတွင် အများကြီး ရှိနေပြီ။ အထူးသဖြင့် ဖလေစက်၊ ချည်စက်တို့လို နိုင်ငံခြား အရင်းရှင်များ၏စက်ရုံများက တည်ထားခြင်းကြောင့် စွန်းလွန်းရွာ ဆိုတာ ထက် စွန်းလွန်းမြို့ကလေး ပုံသဏ္ဍာန်ပေါ်လျက် ဆွမ်းတော်ကြီး ထွက်ရာ ဝယ် အောက်ပါသီချင်းလေးကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အဖိတ်နေ၊ ဥပုသ် နေ့များထက် တနင်္ဂနွေနေ့က ကုသိုလ်ရေးနေ့ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်၏။ သီချင်းစာမှာ “တန်ခိုးနွေနေ့ဝမ်း ဖြေကြား စည်မောဒ်းသံ၊ သာ သာတယ်။ ဆွမ်းတော်ကြီးကို အမှန်တကယ် လောင်းမယ် အစ်မရယ်။ တောင်းဆုကို ရလည်း ရပါမယ်။ ရွှေခြံသူရယ် အလှူပေးသမျှ စိတ်ကူးယဉ်လှတယ်။ ဒါနုဆန် စင်စင်

ကြယ်ကြယ် ချောပါပေတယ်။ ဒါနုဆန်၊ စင်စင်ကြယ်ကြယ် လှပါပေတယ်။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် ကုသိုလ်ရှာကြ။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် ရည်းစားရှာကြ။ အပျိုကြောက်တယ် ဘုံဆုံတောက်နဲ့ ဘုရားဒကာရယ်”

ဆွမ်းတော်ကြီးခံနှင့် ရွာဘုရားပွဲများတွင် တီးသော စွန်းလွန်း ပတ်ဖျားဝိုင်းမှာ အတော်နာမည်ကြီးပြီး ဦးလေး ဦးထွန်းထွန်း၊ ဦးလေး ကိုသံရောင်တို့ ခေါင်းဆောင် တီးကြ၏။ ကျွန်တော်တို့မှာ ကလေးတွေ ဖြစ်သဖြင့် အိမ်ဘဝ အခြေအနေများကို မသိကြ။ အမေက ရုပ်သေး က၊၍ ကျွန်တော်တို့ကို ရှာကျွေးပြီး အစ်ကိုကြီး ကိုလှဒင်က ဇာတ်ထဲမှာ အလုပ်လုပ်၍ ရှာကျွေး၏။ အစ်ကိုကြီး အလုပ်လုပ်လျက် ရှိသည်မှာ သန်းခေါင်သန်းလွဲတိုင် ကျော်သည့်အခါက များ၏။ ကျွန်တော် တစ်ခါ တစ်ရံ တစ်ရေးနီးမှာ အစ်ကို အလုပ်က ပြန်လာပြီး မဲကန်ကြီးထိပ်ဆီက သီချင်းသံ ကြားရသည်။ သီချင်းမှာ ဦးဖိုးစိန်ကြီး၏ ‘မောရစကြာ’ဇာတ် ထုပ်မှ ဇာတ်ဝင်စာသား နှစ်ပါးသွားသီချင်း ဖြစ်၏။ “မောရမြိုင်ချောင်း ဟိုတချို့ဆီ ဒေါင်းပျိုလေးရဲ့တွန်သံ သူ ကျုပ်ကို ပေါင်းကြစို့လို့ ဝန်ခံ ရှာသကို” တေးရေပူနယ် ပါးစပ်ဆိုင်းသံလည်း ကြားသေးသည်။ ဪ... အစ်ကိုသည် ကျွန်တော်တို့ကို ညဉ့်နက်သန်းခေါင်ထိ ရှာကျွေးနေရှာ ပါလားဆိုသည့် အသိကို ထိုစဉ်က ကျွန်တော် မသိခဲ့ပါ။

ကျွန်တော်တို့အလှူ တစ်ညတွင် အဖေနဲ့ အမေ ရန်ဖြစ်ကြသည်။ ညကြီးမင်းကြီး ဖြစ်သော ရန်ပွဲမှာ ပိုပြင်းထန်လာသည်။ အမေက ငိုပြီး အဖေကို အော်ဟစ်ပြောဆိုနေသည်။ ကျွန်တော်က အမှောက်က မခံနိုင်၊ သနပ်ခါးတုံးတွေနဲ့ အဖေကို ထု၏။ အဖေက ကျွန်တော့်ကို ပြန်မလုပ်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်က ခြောက်နှစ်သားလောက်သာ ရှိသေးသည်။ ဒါကြောင့်လည်း အဖေက ကလေးဆိုပြီး ခွင့်လွှတ်ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အမေသည် ငိုရင်းက အဝတ်ထုပ်ကြီး ထုပ်ကာ ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေရဲ့

အဝတ်အစားတွေကိုပါ မကျန်ရအောင် ပြင်ဆင်ပြီး အိမ်က ဆင်းခဲ့သည်။
 ထိုနေ့ည ဘယ်အိပ်ကြရသည် မမှတ်မိတော့။ အဖေနဲ့ အမေ ကွဲပြီး ကျွန်
 တော်တို့ အမေ့နောက်ကို လိုက်လာကြ၏။ အမေ့ ရုပ်သေးအဖွဲ့ဝင်များ
 တည်းခိုရာ မလှိုင်မြို့နားက သဖန်းကန်ဆိုသော ရွာကလေးကို ရောက်ခဲ့
 ရတော့သည်။ ထန်းပင်တွေ ပတ်ပတ်လည် ပေါသောနေရာ ဖြစ်၏။
 မြေတွေက နီကြန့်ကြန့်၊ စွန်းလွန်းရွာလို မဟုတ်။ ဒီသဖန်းကန်ရွာမှာ
 အမေ့ မင်းသမီးရုပ်ကလေးကို ရုပ်သေးကရာတွင် ကြိုးဆွဲသော ဦးရွန်း
 ဆိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိပြီး သူက ဒီရွာမှာ နေ၏။ ဪ... အမေက အဖေနဲ့
 ရန်ဖြစ်ပြီး သူ့ကြိုးဆွဲ ဦးရွန်းဆီ ထွက်ပြေးလာခဲ့တာပါလား။ သဖန်းကန်
 ရွာ၏ ထိပ်နားတွင် စေတီငုတ်တို့ ပုပုကြီး တစ်ဆူရှိပြီး မုခ်ပေါက်တွေ
 အများကြီးနဲ့ ဖြစ်၏။ မုခ်ပေါက်ထဲမှာ ဘုရား မရှိ။ အရူးမတစ်ယောက်
 ဟိုမုခ်ပေါက်ဝ ထိုင်လိုက်၊ သည်မုခ်ပေါက်ဝ ထိုင်လိုက်ဖြင့် ပြောင်းပြောင်း
 ထိုင်၏။ အရူးမက ပိန်ပိန်ညိုညို၊ ထဘီက ရွံ့နွံ့ရောင် ပေါက်နေ၏။
 ကျွန်တော်က ကလေးဆိုတော့ အရူးမကို သဘောကျပြီး ကြည့်နေ၏။
 သဖန်းကန်ဆိုတာ တောရွာဖြစ်သည်နှင့်အညီ အခြား ထူးထူးထွေထွေ
 ကြည့်စရာ မရှိ။ ထန်းလျက်ချက်သည်တဲ ဝင်ကြည့်၊ ထန်းလျက်ပူပူလေး
 ထန်းရွက်ကလေးပေါ် တင်စားရသည့် အရသာကလေးနဲ့အတူ “ဘုတ်အူး
 ဘုတ်အူး ဘုတ်အူး” နဲ့ ထန်းလျက်အိုးမွှေသံက နားထောင်ကောင်းသလို
 ရှိသေး၏။ ထန်းပင်ထန်းရွက်တွေကို လေတိုက်သံက တရွဲရွဲ တရွီးရွီး။
 ဘုရားငုတ်တို့နားမှ အရူးမက သီချင်းတကြော်ကြော် ဆိုကောင်းတုန်း။

အရေးတော်ပုံ

ကြေးစည်ကြီး တီးသံ၊ တုံးကြီး ခေါက်သံ၊ ခေါင်းလောင်းသံများ ဆူဆူညံညံ ဆက်ကာဆက်ကာ ကြားနေရ၏။ ကြေးစည်များ၊ ခေါင်းလောင်းသံများ၊ တုံးခေါက်သံများ ပို၍ ပို၍ မြည်လာပြီး ဒေါသထွက်နေသည့် အသံမျိုး ပါ၏။ ခွေးတွေက အူနေပြီး ရုတ်တရက် ထိတ်လန့်တကြား ဖြစ်ကုန်ကြရသည်။ အသံတွေက မစဲ။ ဆက်၍ ဆက်၍ ပွက်ပွက်ညံနေကာ ရုတ်တရက် တိုင်းပြည်ပျက်တာလားဟု ထင်မှတ်ရတော့မလောက် ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မှာ ကျောင်းသား ဗိုလ်အောင်ကျော် သေတာ မကျေနပ်လို့ တစ်နိုင်ငံလုံး တီးကြတာဟု ပြော၏။ တစ်ပြည်လုံး ပွက်ပွက်ရိုက်ကာ ကြေးစည်၊ ခေါင်းလောင်းများ တီးနေသည်ဟု ထင်၏။ အမျိုးသားရေးအတွက် တစ်နိုင်ငံလုံး ပွက်ပွက်ရိုက် တရကြမ်း လှုပ်ရှား ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် သမိုင်းပြောင်သော ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံသဏ္ဍာန်များ

အမေ ရုပ်သေးပွဲ က,ရာနောက် ကျွန်တော်တို့က လိုက်ကြ၏။
 အမေက စင်ပေါ်ကနေ၍ သူ့မင်းသမီးကြိုးဆွဲ ဦးရွန်းကို အမွမ်းတင်ကာ
 “ကြိုးတော်ဆွဲ ဦးမြရွန်းရဲ့ ပညာတွေပါရှင်”ဟု မင်းသမီး အကပိုဒ်တွင်
 ချီးမွမ်းပြောဆိုသံ ကြားရ၏။ အမေ ချီးမွမ်းသည်မှာ ပရိသတ်များ ရှေ့
 တွင် ချီးမွမ်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သိပ်မကြာလှ၊ အမေနဲ့ ဦးရွန်း ညားကြတော့
 သည်။ ဦးရွန်းကို ကျွန်တော်က ဦးလေးရွန်းဟု ခေါ်၏။ သူ့ပုံသဏ္ဍာန်က
 မျက်နှာတွင် အဆီများ ပြန်နေတတ်ပြီး ကွမ်းအမြဲစားတတ်ကာ လေးထောင့်
 မျက်နှာသဏ္ဍာန်၊ ရွှေသွားတွေနဲ့၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်မှာ ပုသယောင်
 ခပ်ကွကွဖြစ်ပြီး အသံက ပြာလဲ့လဲ့ ဖြစ်၏။ အမေတွင် တွဲဖက်ညီသော
 သူတွေ တော်တော်များများ ရှိ၏။ ရုပ်သေး က,ရာ၊ ပွဲ က,ရာတွင် ပရိသတ်
 နှစ်သက်အောင် အလုပ်လုပ်ရသည်။ ပရိသတ်ကြိုက်အောင် လုပ်ရသည်မို့

လူရွှင်တော်၊ မင်းသား၊ မင်းသားကြီး၊ ဆိုင်းအဖွဲ့ စသည်ဖြင့် တွဲဖက်ညီဖို့ အလွန်လို၏။ အမေနဲ့ တွဲဖက်ညီသောသူတစ်ဦး ရှိ၏။ လူရွှင်တော် ဦးကြိုတိုင်း ဖြစ်၏။ ရုပ်သေးသဘောမှာ မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ မင်းသားကြီးများက လွဲပြီး ကျန်ပညာသည်များက ကိုယ့်အရုပ်ကို ကိုယ်တိုင် ကြိုးဆွဲကြရ၏။ ဦးကြိုတိုင်း ဘယ်မျှ နာမည်ကြီးသနည်းဟူမူ သူ့အရုပ်ကလေးကိုပင် ပရိသတ်များက ကြိုတိုင်းရုပ်ကလေးဟု ခေါ်ကြသည်။ ကြိုတိုင်းရုပ်ကလေးမှာ ခေါင်းတွင် ပဝါမပါပေ။ မျက်လုံးပြူးပြူး၊ ရယ်မလိုပြူးမလို မျက်နှာထားမျိုးဖြစ်ပြီး ပုဆိုးတောင်ရှည် ကွက်ထောက်ဝတ်ထားကာ တိုက်ပုံအင်္ကျီအနက်တွင် လည်ပင်း၊ လက်၊ ရင်ဆင်း၊ ခါးတို့တွင် အနားပတ်အဝါဖြင့် ချုပ်ကာ ဝတ်ပေးထား၏။ ဤကား လူပြက်လက်စွဲခေါ် ဦးကြိုတိုင်းအရုပ် ဖြစ်ပါသတည်း။ လူ ဦးကြိုတိုင်းမှာ အသားနီနီ၊ မျက်လုံးမျက်ဖန် ကောင်းကောင်း၊ နှာတံပေါ်ပေါ်၊ အပုအရှည်၊ အပိန်အဝ၊ အရုပ်အမောင်း သင့်တင့်၏။ ခါးအနည်းငယ် ကိုင်းနေဟန်ရှိပြီး တံတွေးတပျစ်ပျစ် ဘေးသို့ ထွေးပစ်တတ်ကာ ထန်းရည် အမြဲတမ်းသောက်၏။ အမေ့ဆီ ထန်းရည်ဖိုး တောင်းသောအခါ “အစ်မလေး ပေး၊ တစ်မတ်” ဟု ပြောဆိုတောင်းတတ်ပြီး တစ်မတ်ထက် ဘယ်အခါမှ ပိုမတောင်းပေ။ ကျွန်တော်တို့ အမေ့ကို အစ်မလေးဟု ခေါ်ပေသည်။ ပွဲကပြီး လကုန်၍ ငွေရှင်းသောအခါ သူ့ဇနီးက လာရှင်းရ၏။ သူက မတွက်တတ်ပေ။ သူ ဘယ်လောက်ရမှာလဲ မသိပေ။ အမေက သူ့ဇနီးကို “မသဲမ၊ ညည်းယောက်ျား သုံးထားတာ ဘယ်လောက်” ဟု ပြောတတ်ပြီး ထန်းရည်ဖိုးဟု မပြောပေ။ ဒေါ်သဲမကမူ “အစ်မလေး မောင် ထန်းရည်ဖိုးပဲ မဟုတ်လား” ဟု ခပ်ပြုံးပြုံးဖြင့် မေးတတ်၏။ ဦးကြိုတိုင်း ထန်းရည် ဘယ်လောက်သောက်သည် မသိ၊ မျက်နှာမှာ အမြဲတမ်း ချွေးတွေပြန်ကာ ကိုယ်နဲ့က ချဉ်စုပ်စုပ်နဲ့ ထွက်နေ၏။

အဖေနဲ့ အမေ ရန်ဖြစ်၍ ကွဲကြပြီး ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေမှာ

mgsee.com

တဖြည်းဖြည်း ကသီလင်တဖြင့် ဒုက္ခရောက်ရတော့၏။ ယခုတော့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေသည် မူရင်းဇာတိ စွန်းလွန်းရွာ အဖေ့ဆီသို့ ပြန်ရောက်ကြပြန်ပါပြီ။ အမေနဲ့ ခွဲနေရသည့်အခါ အဖေ့ဆီ နေရတာမျိုး၊ အဖေနဲ့ ခွဲနေရသည့်အခါ အမေနဲ့ နေရတာမျိုး မပြည့်မစုံဖြင့် စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ မိဘနှစ်ပါး ရှိလျက် အတူတကွ မနေကြရသော ဘဝမျိုး တွင် ဆင်းရဲခြင်းပေါင်းစုံဖြင့် ရင်ဆိုင်ရပါတော့သည်။

နှမလေး ပါးတွင် ခွေးကိုက်ခံရခြင်း

ကျွန်တော်တို့တွင် နှမလေးတစ်ယောက် မစောသိန်း ပါလာ၍ အားလုံးက ဝိုင်းချစ်ကြသည်မှာ အလွန်ပင် ဖြစ်၏။ မောင်တွေ၊ အစ်ကိုတွေ လေးယောက်၊ နှမလေးက အငယ်ဆုံးလည်း ဖြစ်၊ သူ့ခမျာ အဖေနဲ့ အမေနဲ့ အတူမနေရသောအခါ ပို၍ ချစ်ကြ၊ ပို၍ ဂရုစိုက်ကြ၏။ ကျွန်တော်တို့ အဖေနှမ အရီးဒေါ်စံမေ အိမ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့အိမ်သည် နှစ်ဝိုင်း တစ်ဝိုင်း ဖြစ်၏။ တစ်ရက်တွင် အရီးဒေါ်စံမေ အိမ်မှ ခွေးက မစောသိန်းလေးကို ကိုက်၏။ ကိုက်တာမှ အခြားနေရာ မဟုတ်။ ပါးကို ကိုက်ခြင်း ဖြစ်ပြီး အသားတစ်ကြီးများပင် ပါလာကာ သွေးစက်စက် သွေးခြင်းခြင်း နီတော့သည်။ မစောသိန်းမှာ သုံးနှစ်သမီး အရွယ်မျှသာ ရှိသေး၏။ နှမလေးခမျာ သံကုန်ပင် အော်ဟစ်ငိုကာ လူးလွန်ပြီး နာလွန်း၊ ကြောက်လွန်းနေ၏။ အစ်ကိုရေ၊ အစ်ကိုရေဟု အစ်ကိုတွေပင် မပီကလာ ပီကလာ

တ၊နေတော့၏။ ကျွန်တော့်အထက် တစ်ယောက်ခြား အစ်ကို ကိုမြသွင်က သူ့နှမ ကိုက်သော ခွေးကို အတင်း လိုက်၏။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေက ခွေး လွတ်ထွက်မသွားရအောင် ဝင်းတံခါးများကို ပိတ်လိုက်ကြ၏။ အရိုးအိမ်ရှေ့က တံခါးမကြီး၊ ကျွန်တော်တို့အိမ်ရှေ့ တံခါးမကြီး၊ ဒေါ်သွဲ့တို့ဘက်က မလွယ်ပေါက် တံခါးများကို အားလုံး အားလုံးကို ပိတ်ကာ မလွယ်ပေါက်၊ ခွေးတိုးပေါက်များကိုလည်း ကိုယ်တိုင် စောင့်ကြည့်ကာ ဝိုင်းထားကြ၏။ အရိုးဒေါ်စံမေ၏သမီး ကျွန်တော်တို့ အစ်မဝမ်းကွဲတော်သူ အစ်မ မလှရီက သူ့ခွေးအား ကိုမြသွင်က အတင်းလိုက်နေသည်ကို မြင်၍ “ဟဲ့ ... မြသွင်၊ မြသွင်၊ ငါ့ခွေး မလုပ်နဲ့” ဟု အိမ်ထဲ ပြတင်းပေါက်မှ လှမ်းပြော၏။ ထိုအခါတွင် အလွန် ဒေါသထွက်နေသော အစ်ကို ကိုမြသွင်က “ခွေး မထိုးရလျှင် ခင်ဗျား ထိုးမယ်” ဟု လက်ထဲက လှံဖြင့် တအား ပစ်ထိုးလိုက်၏။ အစ်မက ပြတင်းပေါက် အမြန် ပိတ်လိုက်၍ သာ လွတ်သွား၏။ လှံက ပြတင်းပေါက်တွင် စူးဝင်နေ၏။ လှံကို အစ်ကိုက ဆွဲနုတ်ပြီး “ခင်ဗျားကို လုပ်မယ်၊ ခင်ဗျားကို လုပ်မယ်” ဟု အိမ်ထဲ ဝင်ဖို့ အပေါက်ရှာ၏။ သို့သော် သူ့အကြောင်းကို သိသော လူကြီးများက တံခါးတွေကို အလုံပိတ်ထားလိုက်ကြပြီ။ မစောသိန်းလေးကို အိမ်ဘက် ခေါ်သွားပြီး ပြုစုနေရ၏။ ခွေက အိမ်ဝိုင်းထဲ လှည့်ပြေးနေပြီ။ အစ်ကိုက နောက်က အတင်းလိုက်ကာ လှံဖြင့် လှမ်းလှမ်းပစ် ထိုးနေ၏။ ခွေးကို မထိုးမီ လွတ်လွတ်သွားသည်။ နောက်တော့ ခွေးက အိမ်ဝိုင်းထဲ မပြေးတော့ဘဲ အရိုးတို့ မီးဖိုချောင်ဘက် ပြေး၏။ ကျွန်တော်တို့မှာ မလွယ်ပေါက်များ၊ ခွေးတိုးနိုင်သည့် နေရာများကို မလွတ်တမ်း စောင့်ကြည့်နေကြဆဲ ဖြစ်၏။ နောက် အချိန်သိပ်မကြာတော့ “ဂိန် ဂိန် ဂိုင် ဂိုင်” ဟု ခွေးအော်သံ ကြားရ၏။ ခွေးအော်သံ တဆက်ဆက် ကြားရ၏။ မီးဖိုချောင် နောက်ဖေးကြားတွင် ချောင်ပိတ်မိခြင်း ဖြစ်၏။ ခွေးမပြေးနိုင်တော့။ အစ်ကိုမြသွင်၏လှံချက် ထိလေပြီ။

“ငါ့ရိုးမ ခွေး၊ ငါ့ရိုးမ ခွေး” အစ်ကိုက ပါးစပ်က ဆဲရင်း ခွေးကို လှုံဖြင့် ဆက်ဆက်ထိုး၏။ အစ်ကိုမြသွင် အရွယ်ရောက်သည်ထိ စကားကို ကောင်းကောင်း မပီ။ ဒါကြောင့် ခွေးကို ဆဲတော့လည်း “ငါ့ရိုးမ ခွေး” ဟု ဆဲခြင်း ဖြစ်၏။ သူက ဒေါသကြီးစွာဖြင့် ခွေးကို လှုံချက်ပေါင်း များစွာ ထိုးသတ်နေခြင်း ဖြစ်၏။ အရိုးတို့အိမ်ထဲက တုတ်တုတ်မျှ မလှုပ်ခတ်ကြ။ ကျွန်တော် သွားကြည့်တော့ ခွေး၏ လည်မျိုနဲ့ ဝမ်းဗိုက် စသည့် အရေး ကြီးသော နေရာများတွင် အချက်ပေါင်း များစွာ ထိုးပြီး ဖြစ်သည်။

ဘကြီး ဦးလူဝတို့ အလှူ

ဘကြီး အလှူမှာ သူ၏ တိုက်ဝိုင်းထဲမှာပဲ မဏ္ဍပ်ဆောက်ပါသည်။ သူ့သား ကိုစိန်ကြီးကို ရှင်ပြုပေးခြင်းဖြစ်ပြီး အခြားရှင်လောင်းများ ပါမပါ မသိတော့ပါ။ ကျွန်တော်တို့အရပ်တွင် အလှူရှိက အလှူဝင် ညနေတွင် ထမင်းရုံစမ်း ဆိုပြီး မီးခိုးတိတ် ကျွေးကြပါသည်။ ဘကြီး အလှူသည် ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် အတော်ပင်ကြီးသော အလှူ ဖြစ်ပါသည်။ နွားပြိုင်ပွဲများ ပါ၍ အနီးအဝေးမှ လာကြသော ဧည့်ပရိသတ်များကို ထမင်းရုံများက ကျွေးမွေးရသည်မှာ တိုးဝှေ့၍ မဆံ့အောင် စည်ကားပြီး မကြာခဏ ထမင်းရုံပေါက်များကို ဝါးလုံးကြီးဖြင့် ခေတ္တ ပိတ်ထားကြရပါသည်။ နွားပြိုင်ပွဲတွင် ဒေါင်ကျားဆိုသော နွားသည် ပရိသတ် အလွန်ကြိုက်ပြီး ပြိုင်ဘက်မရှိသောနွား ဖြစ်ပါသည်။ လူပရိသတ်များက ဝဲယာနှစ်ဖက် ညှပ်လျက် အပေါ်သို့ လက်များ မြှောက်ကာပြီး လက်ချင်းယွှက်

ထိကာ လှည်းပေါင်းမိုးကြီးသဏ္ဍာန် ပြုလုပ်ထားသည်။ အောက်တွင် ဒေါင်ကျားက နောက်က လူမပါဘဲ ခေါင်းကလေး မော့ကာ လေးဖက် သွား ကြွားကြွားရွားရွား သွားသည့်အခါတွင် ပရိသတ်များက လက်ခုပ် လက်ဝါး တီး၍ အော်ဟစ်အားပေး၍ လည်းကောင်း၊ “ဒေါင်ကျားကွ၊ ဒေါင်ကျားကွ” ဟူသော အသံ ပဲ့တင်ထပ် သောသောညံ ပွက်ပွက်ရိုက် လှိုက်လှိုက်တုံ အားပေးကြသည်ကို ဒေါင်ကျားက မကြောက်မရွံ့ဘဲ လူအများအပြား ဝဲယာတန်းကြီးဆုံးသည်ထိ ဖြောင့်မတ်မတ် သွားပုံ၊ လူတန်းကြီးဆုံးသောအခါ ရပ်၍ သူ့သခင်ကို စောင့်နေပုံများမှာ ပရိသတ် အလွန် သဘောကျလှပါသည်။ ဒေါင်ကျား၏ အသွေးအရောင်မှာ အနက် ဖြစ်၍ ထိပ်တွင် ကြာကွက်အဖြူကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံး နက်ရာတွင် ထိပ်ကျားကွက် အဖြူသဏ္ဍာန် ရှိပါသည်။ ဒေါင်ကျားက အံ့ဩစရာ ကောင်းသလောက် ထမင်းရုံဘေးက ပန်းကန်ဆေးရသူများကလည်း အံ့ဩစရာ ကောင်းလှပါသည်။ အလွန်ကြီးလှသော စဉ့်အင်တုံကြီထဲတွင် ထမင်းပန်းကန်၊ ဟင်းပန်းကန်များက တောင်ပုံရာပုံ၊ ထမင်းကျန် ဟင်း ကျန်များကလည်း တောင်းကြီးထဲတွင် ပြည့်မောက်လျက်၊ ပန်းကန်ဆေး သူများက မနိုင်နိုင်အောင်ပင် ထမင်းစား ပရိသတ်ကြီးက များပြားလှ ပါသည်။ ဝက်သားဟင်းဖြင့် ကျွေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အစ်ကိုအကြီးဆုံးဖြစ်သူ ကိုလှဒင်မှာ မန္တလေးတွင် သွား၍နေသည်မှာ အတော် ကြာပါပြီ။ ယခု ဘကြီးအလှူတွင် စိန်ဗေဒါကြီးဆိုင်း ပါ၏။ အစ်ကိုပါ ပါလာပါသည်။ အစ်ကိုက စည်း၊ လင်းကွင်းလေး တီးပါသည်။ နောက်မှ သိရသည်မှာ စည်း၊ လင်းကွင်းလေးမှာ လင်းကွင်း မဟုတ်ဘဲ ဆိုင်းထဲတွင်တီးသော သံလွင်စည်းခေါ် ဆိုင်းစည်း ဖြစ်ပါသည်။ စည်းတီး မှာ ဆိုင်း၏အသက် အခရာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဘင်ပညာရှင် များက သဘင်မှာ စည်း၊ ထီးမှာ ခရိုင်၊ နိုင်ငံမှာ အမတ်ဟု ဆိုရိုးရှိကြောင်း သိရပါသည်။ အစ်ကို ကိုလှဒင်က အရိုးဒေါ်စံမေ အိမ်ဝိုင်းထဲတွင် ကျွန်

တော်တို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်ကို တွေ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်အထက် ကို ဉာဏ်ရင်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို အစ်ကိုက ချော့မော့ မေးမြန်းပါသည်။ အစ်ကို ကိုဉာဏ်ရင်က ထိုအချိန်က ကိုရင်ဝတ်နှင့် ဖြစ်ပါသည်။ အစ်ကို ကိုလှဒင်က ကိုဉာဏ်ရင်၏ဖိနပ်ကို ကြည့်ကာ “ကိုရင် ဖိနပ်ကလည်း စုတ်ပြတ်နေပါလား။ တပည့်တော် မန္တလေးက မန္တလေးဖိနပ်အသစ်ကလေး ဝယ်ပေးမယ်” ဟု ပြောပါသည်။ ထိုအခါ အစ်ကို ကိုဉာဏ်ရင်က ဝမ်းနည်းပြီး ငိုပါသည်။ ထို့နောက် ကိုဉာဏ်ရင်က အစ်ကိုကို “မောင်ကိုကလည်း ကျွန်တော့်ကို လုပ်တယ်” ဟု တိုင်ပါသည်။ အစ်ကို ကိုလှဒင်က ကျွန်တော့် အား “မင်း ကိုယ့်အစ်ကိုကို ဒီလို ပြန်လုပ်ရသလား” ဟု ဆူပူ ကြိမ်းမောင်း ပါသည်။ ထိုအချိန်မှာ အစ်ကို ကိုဉာဏ်ရင်၏ သင်္ကန်းကလည်း ခပ်နွမ်းနွမ်း ကလေး ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်ကလည်း ဟောင်းဟောင်းနွမ်းနွမ်း စုတ်စုတ် ပြတ်ပြတ်လောက်ပဲ ဝတ်နိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့တွင် အဖေနဲ့ အမေ ကွဲ၍ ဟိုအိမ် နေရမလို၊ ဒီအိမ် နေရမလို အပြုအစု အယုအယ ကင်းသော အချိန်များ ဖြစ်ပါသည်။ အစ်ကိုကြီး ကိုလှဒင်မှာ အသားဖြူဖြူ၊ ခပ်ချော ချော ဖြစ်သည့်အပြင် မန္တလေးက လာခြင်း၊ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ဝတ်စား ဆင်ယင်ထားခြင်းတို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့လို ကျီးကန်းပေါက်ပမာ မည်းနက် စုတ်ပြတ်နေသောသူများနှင့် ညီအစ်ကိုတော်သည် ဆိုလျှင် အံ့ဩကုန်နိုင်ဖွယ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဘကြီး ဦးလူဝ- ဒေါ်ထွန်းမေတို့၏ အလှူမင်္ဂလာရက် ဖြစ်သောကြောင့် ညနေပိုင်းကစ ကျွန်တော်တို့ ရေမိုးချိုး သန့်သန့်ရှင်းရှင်းဖြင့် အင်္ကျီလုံချည်အသစ်ကလေး များကို ဝတ်ဆင်ကြရပါသည်။ ကျွန်တော့်တွင် ဂီတမျိုးစေ့ပညာ ပါသည် ဟု ခေါ်ရမည်လား မသိပါ။ စိန်ဗေဒါကြီး၏ အလှပြိုင်ပွဲ တီးလုံးသီချင်း များကို ရှာဖွေ တီးတတ်နေပါပြီ။ ကျွန်တော် တီးတတ်သည်မှာ အိမ်တွင် ရှိသော သံပတ္တလားကြီးနှင့် ဖြစ်ပါသည်။ သံပတ္တလားက ကြိုးတပ် မဟုတ်ပါ။ ပတ္တလားအိမ်ပေါ်တွင် သံငုတ်များ ရိုက်ကာ လက်မဝက်ခန့်

ချန်ထားသဖြင့် အသံ အလွန်မြည်ပါသည်။ တီးလို့ ကောင်းပါသည်။ ရွာထဲက နဲ့ဆရာ ကိုပိုကာ ကျေးဇူးကြောင့် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ ဂီတမျိုးစေ့ ရှင်သန်လာသည်ဟု ထင်ပါသည်။ နဲ့ဆရာ ကိုပိုကာမှာ မျက်စိမမြင်သော်လည်း ဂီတအမြင်ရှိသူ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို ပတ္တလားတီ ဇွတ်အတင်း တီးခိုင်းသူမှာ အစ်ကိုလေး ကိုစိန်မောင် ဖြစ်ပါသည်။ အစ်ကိုလေး ကျေးဇူးကြောင့် ကျွန်တော် ပတ္တလားတီး ကောင်းကောင်း တတ်မြောက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ကျွန်တော် တီးတတ်သော နည်းများမှာ အရပ်သား တီးနည်းများသာ ဖြစ်ကြောင်းကို နောင်အခါ သိလာရပါသည်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အလွန်သဘောကျပြီး တီးနေသောကြောင့်လည်း အဆိုးအကောင်း မဝေခွဲတတ်ပါ။ ပတ္တလားတွင် သံမှန်နဲ့ လေးပေါက်များ၌ ထုံးတို့ထား၍ မှတ်သားထားပါသည်။ အချို့က ထုံးတို့ထားရမှာ ရှက်၍ တီးခါနီးကျမှ စက္ကူစုတ်ကလေးများကို တံတွေးဖြင့် ဆွတ်၍ သံမှန်နဲ့ လေးပေါက်ကပ် တီးကြပါသည်။ တီး၍ အားရလျှင် စက္ကူလေးများကို အလွယ်တကူ ခွာပစ်လိုက်ပါသည်။ အချို့ စက္ကူလေး များက မခွာရပါ။ သူ့ဟာသူ ကွာသွားတာလည်း ရှိပါသည်။ အချို့လည်း တီးတုန်း စက္ကူကွာသွား၍ ကမန်းကတန်း တံတွေးဆွတ် ပြန်ကပ်တီးကြ တာမျိုးလည်း တွေ့ဖူးပါသည်။ ကျွန်တော်၏ဘကြီး ဦးလူဝမှာ ပိုက်ဆံ အတော်အတန် ကြွယ်ဝချမ်းသာသူ ဖြစ်ပါသည်။ အလှူပြီးသောအခါ အစ်ကို ကိုလှဒင်က ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုများကို ဘကြီးဦးလူဝတိုက် အပေါ်ထပ် တောင်ဘက်ဝရန်တာတွင် မန္တလေးက လာသော ဆရာကြီး ဦးစိန်ဗေဒါအား ကန်တော့ခိုင်းပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးက ပျော် ပျော်ရွှင်ရွှင် ဝမ်းသာနေကြပါသည်။ ကျွန်တော် အနီးကပ် တွေ့မြင်ရသော ဆရာကြီး ဦးစိန်ဗေဒါမှာ ပြုံးပြုံးကြီးဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကို ကန်တော့ခံ ပါသည်။

ဆရာကြီး၏ ဘယ်ဘက်ပေါင်ပေါ်တွင် ကြိမ်လုံးတုတ်ကောက်ကြီး

တစ်ချောင်း တင်ထားပါသည်။ အားလုံး ကန်တော့ပြီးသွားသောအခါ အစ်ကိုက ကျွန်တော့်ကို ဆရာကြီး ဦးစိန်ဗေဒါထံ တပည့်အဖြစ် အပ်နှံ ပါသည်။ “အဘ၊ ကျွန်တော့်ညီလေးကိုလည်း သင်ပေးပါ အဘ”ဟု ပြော ပါသည်။ ဆရာကြီး ဦးစိန်ဗေဒါက “အေးအေး ကိုလှမောင်၊ ငါ လက်ခံ တယ်။ ဒီကောင် ဆရာဖြစ်မယ့်ကောင်ကွ”ဟု ပြောပြောဆိုဆို ပေါင်ပေါ်က တုတ်ကောက်ကြီးကို ယူ၍ ကျွန်တော့်ခေါင်းကို တို့လိုက်ပါသည်။ နောက် မှ “ကိုလှမောင် ငယ်သေးတယ်ကွ။ ကျောင်းစာလေး တတ်အောင် သင် ပါဦး”ဟု ပြောပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော့်အသက်မှာ ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လသာ ရှိပါသေးသည်။ ဆရာကြီး ဦးစိန်ဗေဒါမှာ အသားမည်းသော် လည်း ကြည့်၍ အလွန်ကျက်သရေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် အံ့ဩမိသည်မှာ ကျွန်တော့်အစ်ကိုကြီး နာမည်ကို ဆရာကြီးက ခေါ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အစ်ကိုနာမည်မှာ ကိုလှဒင်ဖြစ်ပြီး ယခု ခေါ်ပြောသော နာမည်မှာ ကိုလှမောင် ဖြစ်နေပါသည်။ ကိုလှမောင်လို့ ခေါ်ပြောတာပဲ အစ်ကိုက သူ့နာမည်ခေါ်ကြောင်း သိနေပြီးသား ဖြစ်နေ သည်ကို စိတ်ထဲတွင် အံ့ဩနေမိပါသည်။ ကျွန်တော့်တစ်သက်တွင် ဤ တစ်ကြိမ်သာ ဆရာကြီး ဦးစိန်ဗေဒါကို မြင်လိုက်ရပါသည်။ ကန်တော့ လိုက်ရပါသည်။ သို့သော် တစ်သက်လုံး ဆရာကြီး၏ ကြည်လင်သော အပြုံးကိုမူ မျက်စိထဲက မထွက်ပါ။

ကျွန်တော်တို့ကို ဦးလေး ဦးချစ်တီးနဲ့ ဒေါ်အုန်းတို့က ရှင်ပြုပေး ပါသည်။ ဒေါ်အုန်းမှာ အဖေ နှမအရင်းဖြစ်ပြီး အသားဖြူဖြူ၊ ၀၀ မြင့် မြင့်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ အားလုံး ကလေး၊ လူကြီးများက အုန်းအုန်းဟု ခေါ်ကြပါသည်။ အလှူမဏ္ဍပ်ကို အရီးဒေါ်စံမေ အိမ်ဝိုင်းထဲတွင် ဆောက် ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ဝိုင်းနဲ့ နှစ်ဝိုင်း တစ်ဝိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ မဏ္ဍပ် တိုင်များတွင် ငှက်ပျောပင်၊ အုန်းပင်များ တွဲ၍ စိုက်ချည်ထားပါသည်။ မြင်းခြံ စိန်လက်မဆိုင်းဖြစ်ပြီး ဆိုင်းဆရာ စိန်လက်မက အသားညိုညို

သဘောကောင်းကောင်း၊ ခပ်အေးအေး၊ မျက်နှာတည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ကလေး
 ရှိတတ်ပြီး အပေါ် ဘေးထောင့်တွင် ရွှေသွားတစ်ချောင်း ပါရှိကာ နဖူး
 အလယ်တွင် ဆံညွန့်ကလေးနဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ အလှူမှာ သူ ဘယ်လို
 တီးသလဲဆိုတာ မမှတ်မိတော့ပါ။ ဘုန်းဘုန်းညိုကျောင်း (စွန်းလွန်းရွာ
 အရှေ့ကျောင်း ဆရာတော်) ဦးနာရဒထံတွင် သင်္ကန်းဝတ်ကြရပါသည်။
 ကိုယ့်ကျောင်းမှာကိုယ် သင်္ကန်းဝတ်ကြရ၍ ပျော်ပါသည်။ ဒါပေမဲ့
 ဘုန်းဘုန်းက သေခံယူရှင်ကျင့်ဝတ်များကို ရအောင် ကျက်ခိုင်း၊ မှတ်
 ခိုင်း၊ ကျင့်ခိုင်းပါသည်။ အထူးသဖြင့် ညပိုင်းတွင် ကျောင်းကြီးအပေါ်ထပ်
 ၌ ဘုရားဝတ်ပြုပြီး ကျောင်းတိုင်များဘေးတွင် ထိုင်ကာ ပုတီးများ စိပ်
 ကြရပါသည်။ နံနက်တိုင်း လေးနာရီလောက် ထကြပါသည်။ ဘုန်းဘုန်း
 ဘယ်အချိန်က ထသလဲ မသိပါ။ ကိုရင်များနဲ့ ညအိပ်ညနေ ကျောင်း
 သားများ ထချိန်တွင် ဘုန်းဘုန်း ဘုရားဝတ်ပြုနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အိပ်ရာ
 က နိုးလျှင် ထိုးစည်များ၊ ကြေးစည်ကြီးများ တီးခတ်ရပါသည်။ ထိုးစည်
 မှာ တစ်တောင်ပတ်လည်လောက် ကြေးပြားအဝိုင်းတွင် အလယ်က
 ဘုကြီးနဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအလယ်ကို အသံမြည်စေရန် ထိုးနှက်ရပါသည်။
 ကြေးစည်မှာ အလယ်တွင် အထက်တက်၍ ချွန်းသွားပြီး ဘေးနှစ်ဖက်
 တွင် ကားနေပါသည်။ ဒေါင်းမြီးလေးများလို ဘေးက အဖျားကော့နေပါ
 သည်။ အသံမြည်စေရန် ထိုဘေးနားသားကို ရိုက်ခတ် တီးရပါသည်။
 ကျွန်တော်တို့ အစ်ကိုအကြီးဆုံးဖြစ်သူ အစ်ကို ကိုလှဒင်မှာ မန္တလေးသို့
 သွားပါပြီ။ အိမ်က တစ်ခါတည်း အပြီးအပိုင် ထွက်သွားခြင်းဖြစ်ပြီး
 မန္တလေးရှိ စိန်ဗေဒါကြီးထံတွင် ဆိုင်းပညာများ သင်နေသည်ဟု သိရပါ
 သည်။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး

ကျွန်တော်တို့ မိသားစုမှာ အဖေနဲ့ အမေ ကွဲကြ၍ ဒုက္ခရောက်ရ တာထက် တစ်ရွာလုံး၊ တစ်မြို့လုံး၊ တစ်နိုင်ငံလုံး၊ တစ်ကမ္ဘာလုံး ဒုက္ခ ရောက်နေကြရပါပြီ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် မြန်မာပြည်သို့ ကူးစက် လာပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရွာကလေးသို့ ရောက်လာပါသည်။ လေယာဉ် ပျံပေါ်က ဗုံးကြဲချတာ ကြားဖူးသလို ရှိနေတုန်း ယခုတော့ တကယ်ပင် ဗုံးကြဲတာ ကြုံနေရပါပြီ။ အချို့မှာ ဗုံးတွေ ကြိစက မမြင်ဖူး၍ သေသေ ချာချာ ကြည့်ကြ၏။ ကြီချလိုက်သော ဗုံးက ပေါက်ကွဲပြီး သေကြ၏။ မြင်းခြံမြို့ထဲတွင် ဈေးကြီးနားတစ်ဝိုက် ကြီချသော ဗုံးကြောင့် လူတွေ သောက်သောက်လဲ သေကြ၏။ အချို့ ခေါင်းပြတ်ကာ ခေါင်းပြတ်ကြီးက မန်ကျည်းပင်တွင် သွားကပ်နေတာမျိုး၊ ကိုယ်လုံးကြီးက နည်းနည်းပြေးပြီး နောက်မှ လဲကျတာမျိုး၊ အချို့လည်း ခါးတစ်ပိုင်းပြတ်၊ လက်ပြတ်၊ ခြေ

ပြတ်၊ နားကွဲ၊ လန့်သော မြင်းတွေ၊ နွားတွေပါ သေတာ မနည်းပေ။ နွား
 သေလို့ နွားသားစားဖို့ မပြောနဲ့၊ သေပြီးနွား ဖျက်ဝံ့သူ မရှိ။ ချလိုက်သည့်
 ဗုံးကလည်း အကြိမ်ကြိမ်။ သေသူကလည်း သောက်သောက်လဲ။ အတွေ့
 အကြုံ မရှိကြသေးတော့ ကိုယ့်သေမင်းကိုပင် ရယ်ရယ်မောမောနှင့် ကြည့်
 လိုက်ကြသေး။ ပြီးတော့မှသာ အတုံးအရုံး သေကြကျေကြ။ တကယ်ပင်
 တိုင်းပြည် ပျက်ပါပြီ။ တစ်ရက်တွင် ကျွန်တော်သည် ရွာအရှေ့ဘက်
 သရက်ခြံသို့ ရောက်နေချိန် ဖြစ်၏။ လေယာဉ်ပျံလာတာ အသံကြားပြီး
 ဆက်မြင်ရ၏။ သုံးစင်းတွဲ၊ သုံးစင်းတွဲ လေးစု လာ၏။ နောက် ဗုံးတွေ
 ချ၏။ ဗုံးလေးတွေ လေယာဉ်ပျံပေါ်က ဖြုတ်ဖြုတ်ချနေတာ မြင်နေရ၏။
 ကျွန်တော် ရောက်နေသော နေရာနဲ့ ဝေးသည်မို့ ကိစ္စမရှိဟု ထင်မိ၏။
 သည်လိုနဲ့ ကြည့်နေတုန်းပင် “ရှိုး ဝီး ဖြုတ်” ဟူသော မြည်သံကြီးနဲ့အတူ
 ကျွန်တော့်နားသို့ ဗုံးဆန်တစ်ခု လာကျ၏။ အလျား တောင်ဆုပ်၊ အနံ
 လက်လေးသစ်ခန့်ရှိ အမဲသားညှင်းကြီးနဲ့ တူပြီး စိမ်းနက် ပြာလဲ့လဲ့
 အရောင် ထွက်နေ၏။ လက်နဲ့ ကိုင်ကြည့်တော့ မီးကိုင်လိုက်ရသလို
 ပူနေ၏။ သည်တော့မှ ကျွန်တော်လည်း မြေပြင်တွင် ဝမ်းလျားမှောက်
 ထိုး ဝပ်လိုက်ရတော့သည်။ ဒါမှ နောက်ဗုံးဆန်လာလျှင် ခေါင်းပြတ်ပါ
 မသွားမှာ မဟုတ်လား။ မကြည့်ဘဲလည်း မနေနိုင်။ ခေါင်းထောင် မော့
 ကြည့်လိုက်တော့ အချို့နေရာတွေမှာ မီးလောင်နေပါပြီ။

ကြောက်စရာကြီး ကြက်သီးထဖွယ် ဒုက္ခတရား များပြားလှတယ်။
 ထိုဝယ်ကပ်ပေါင်း လွတ်ကြောင်းငါးဆွယ်၊ ရတနာသုံး လုံးလုံး ဆည်းကပ်
 ကွယ်။

ဆရာ ဘုန်းတော်ကြီး၏ ရှစ်လုံးဘွဲ့ ကဗျာလေးကို သတိရနေမိ၏။
 “အင်း ... နောက် မကြာခင် မင်းတို့ ခေတ်ဆိုး အခါဆိုး ကြုံလိမ့်မယ်။
 ရတနာသုံးပါး အလွန်ဆည်းကပ်မှ ကပ်ကြီးက လွတ်မယ်”

ယခုတော့ ဆရာဘုန်းဘုန်းပြောတာ အလွန်ပင် မှန်နေပြီ။ ဒါကြောင့်

လည်း ဗုံးဒဏ်က လွတ်အောင် ရရာဂုဏ်တော်များကို ရွတ်မိ၏။ သမ္မုဒ္ဓေ၊
ဣတိပိသော၊ ရတနာရွှေချိုင့် စုံအောင်ရွတ်မိ၏။ စစ်ကြီး ဖြစ်ပါပြီ။

အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်း ဗုံးခိုကျင်းတွေ တူးကြသည်။ သူ့ကို လွယ်လွယ်
ဗုံးကျင်းဟုပင် ခေါ်ကြ၏။ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် တူးကြ၏။ အချို့ တစ်ဆစ်
ချိုး၊ အချို့ နှစ်ဆစ်ချိုး၊ သုံးဆစ်ချိုး၊ အချို့က ပစောက်ပုံ စသည်ဖြင့်
ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး အဆင်ပြေအောင် တူးကြ၏။ အနက် တစ်ပေခန့်၊
လူတစ်ကိုယ်သာသာ လွတ်ရုံထားပြီး အဝင်ပေါက် အနံ သုံးပေခန့် ရှိပြီး
အတွင်းတွင် တဖြည်းဖြည်း ကျယ်အောင် တူးထား၏။ ငါးပေခန့် ကွက်
ပြီး အလျား ခြောက်ပေ နှစ်ချိုး တစ်ပေါက်ဆိုလျှင် မိသားစုပုန်းရန်
လုံလောက်၏။ အပေါ်က သစ်သားတန်းတင်ကာ သူ့အပေါ်က သဲအိတ်များ
တင်၊ နောက်မှ မြေဖို့ပြီး ဖုံးကာထားတာမျိုး ဖြစ်ပေသည်။ တတ်နိုင်သူများက
တော့ မြေကြီးအောက်တွင် မြေတိုက် တည်ကြသည်။ အုတ် အင်္ဂါတေများ
ဖြင့် ဆောက်၏။ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း၊ ခိုင်ခိုင်မာမာကြီး ဆောက်ကြ၏။
သေမည့်ဘေးမို့ ကြောက်ကြရသည်။ လေယာဉ်ပျံလာလျှင် ယခင်ကလို
မကြည့်ကြတော့။ ဗုံးကျင်းထဲ ရောက်ကုန်ကြပြီ။ ဗုံးကျင်းထဲမှာ လေလည်
တာ အဆိုးဆုံး ဖြစ်၏။ အနံ့က တော်တော်နှင့် မထွက်နိုင်။ အလုံပိတ်
ထားသလို ဖြစ်၍ အောင့်အည်း သည်းခံကြရ၏။ အပြင်လည်း မထွက်ရဲ။
လေယာဉ်ပျံတွေက အလှပျံလာတာ မဟုတ်။ မြို့တွေ၊ ရွာတွေ ဖျက်ဆီး
ရန်၊ လူသတ်လက်နက်တွေ ကြံချရန်သာ ဖြစ်တော့သည်။ လေယာဉ်ပျံ
ပေါ်က ဗုံးကြဲချရုံ မဟုတ်။ ဒက် ဒက် ဒက် ဒက်နှင့်လည်း စက်သေနတ်
များနဲ့လည်း ပစ်နေပါပြီ။ အချို့လည်း ကုသိုလ်ကံ တော်တော် ဆိုးကြ
သည်။ ဗုံးကျင်းပေါ်တည့်တည့် ဗုံးကျ၍ သေသူတွေလည်း မနည်း။ အချို့
လည်း ဗုံးကျင်းပေါက်ဝတွင် ဗုံးကျ၍ အထဲတွင်ပိတ်မိကာ လန့်ပြီး ရင်ကွဲ
သေရသူတွေလည်း မနည်း။ နံနက်ပိုင်းက ရွာထဲ လျှောက်လည်နေသူ
နေ့လယ်ပိုင်း ဗုံးထဲပါသွား၏။ ညကျတော့ မရှိတော့။ ညနေပိုင်းက တွေ့

လိုက်ရသေးသူ ညပိုင်း ဗုံးထဲ ပါသွား၏။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်လင်း တော့ မရှိတော့။ အသက်ရှင်လျက် ရှိသူများပင် သွေးပျက်ခမန်း စစ်ဘေး စစ်ဒဏ်ကို ရင်ဆိုင်နေကြရပါပြီ။ စစ်မဖြစ်ခင်က မြင်းခြံမြို့ပေါ်မှာရော အခြားမြို့တွေများပါ ဂျပန်ဓာတ်ပုံဆိုင်တွေ ဖွင့်သည်။ ထိုဓာတ်ပုံဆိုင် တွေက အလှအပ အပြင်အဆင် အမွမ်းအမံ ကောင်းသည်။ ဒါကြောင့်လည်း လူကြိုက်များသည်။ ရောင်စုံဓာတ်ပုံကလေးများဆို အလွန်လှသည် ဆို၏။ ထိုဓာတ်ပုံဆိုင် ဖွင့်သူတွေက သူလျှိုတွေ၊ သူလျှိုတွေဟု နောက်တော့ ပြောကုန်ကြသည်။ ပြောတဲ့အချိန်ကတော့ စစ်ဖြစ်နေတဲ့အချိန် ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်တို့ရဲ့ ချည်စက်ကြီးကို ဂျပန်ဓာတ်ပုံဆရာက ဓာတ်ပုံကောင်းကောင်း များ ရိုက်ပေးသည်။ အမျိုးမျိုး အလှအပတွေနဲ့ ချည်စက်ကြီးပေါ်အောင် ရိုက်ကူးသည်။ မျက်နှာဖြူ မိသားစုများကိုလည်း စက်ကြီးရှေ့ ဥပစာမှာ ကျကျနန ကုလားထိုင်တွေနဲ့ ထိုင်ခိုင်းပြီး ရိုက်သည်။ အင်္ဂလိပ်တွေကလည်း သဘောကျသည်။ ဂျပန်ဓာတ်ပုံဆရာက ထိုမျှ မကသေး။ စက်ကြီးရဲ့ အလှကို ယခုလို မြေပြင်က ရိုက်တာမျိုးထက် အပေါ်က မြင်ရသည့် အလှက အားလုံးကို ခြုံငုံမြင်နိုင်သည် ပြောပြီး မျက်နှာဖြူများ၏ ခွင့်ပြု ချက်ဖြင့် စက်ရုံကြီး၏ ခေါင်းတိုင်ထိပ်ဖျားသို့တက်ပြီး အောက်ကို လှမ်း ရိုက်သည်။ အပေါ်က မြင်ရသော စက်ရုံကြီးရဲ့ သဘာဝအလှကို ဓာတ်ပုံ ထဲမှာ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရ၍ အင်္ဂလိပ်များက သဘောကျလှသည်။

စစ်ဖြစ်တော့ ထိုချည်စက်ကြီးရဲ့ ခေါင်းတိုင်ထဲပင် ဗုံးကြဲ၍ ချလိုက် တော့သည်။ ထိုဂျပန်ဓာတ်ပုံဆရာ ရိုက်ကူးသွားသော ပုံသည် စစ်ကြီး ဖြစ်လာသောအခါ ချည်စက်ကြီးကို လေယာဉ်ပျံပေါ်က ကြည့်လျှင် မြင် ရမည့် မြင်ကွင်းကို တစ်ထပ်တည်း ပေါ်လွင်အောင် ရိုက်ကူးသွားခြင်း ဖြစ်၏။ စက်ကြီးလည်း ဗုံးထဲ ပါသွားပြီ။ နာဇီဝါဒ၊ ဖက်ဆစ်ဝါဒ၊ နယ်ချဲ့ ဝါဒများကြောင့် ကျွန်တော်တို့အိမ်၊ ကျွန်တော်တို့ကျောင်း၊ ကျွန်တော်တို့ ရွာ၊ ကျွန်တော်တို့မြို့၊ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကြီးပါ မီးဟုန်းဟုန်းတောက်

လောင်ကျွမ်းပြီး ပျက်စီးခြင်းမက ပျက်စီးကာ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်တွင် နေကြရစဉ်အခါ ဆင်းဆင်းရဲရဲဖြင့် စုဆောင်း မတည် ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြ သည့် အိမ်တွေ၊ ကျောင်းတွေ၊ ရွာတွေ၊ မြို့တွေ ယခုတော့ နယ်ချဲ့နဲ့ ဖက်ဆစ် ဗိုလ်လုပွဲ စစ်ခင်းကြ၍ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကြီးပါ စစ်တလင်း ကြီး ဖြစ်နေပါပြီ။ မြို့ပြက စစ်ဘေးဒဏ် ကြုံကြရတော့ တောရွာတွေ ပြေးကြရှာ၏။ တောရွာ တွေမှာလည်း စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်က လွတ်သည် မဟုတ်။ ထိုအချိန်တွင် လူတို့ ပြောကြသော စကားများမှာ “ပြေးစရာ မြေမရှိ၊ ပေးစရာ ငွေမရှိ” ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

တိုင်းပြည်ပျက်နေသည် ဆိုခြင်းမှာ ထိုတိုင်းပြည်၊ ထိုနိုင်ငံတွင် အုပ်ချုပ်သူ မရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် အစိုးရ မရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ အကွပ်မရှိသောကြမ်း ပရမ်းပတာ ဆိုသကဲ့သို့ပင် ကျွန် တော်တို့ ရွာမှာလည်း ခဏခဏ လန့်နေကြရ၏။ တောကြောင်တွေ ထလာ၏။ အခါပျက်ထဲမှာ လူသတ်တာ မဆန်း။ ဓားပြတိုက်တာ၊ လုယက်တာ၊ လူဆိုးများက အသင်းအပင်းဖွဲ့၍ ရွာထဲ၊ မြို့ထဲ ဝင်စီးတာ၊ တကယ့်ခေတ်ဆိုး အခါဆိုး ဖြစ်၏။ ကြောက်နေ၍ မဖြစ်။ ကြောက်နေ လျှင် ကိုယ် အရင်ခံရမည်သာ ဖြစ်၏။ ရွာမှာလည်း ပြေးတဲ့သူတွေ မနည်း၊ ရှိတဲ့သူတွေက ရှိသေး၏။ အချို့လည်း ကိုယ့်ရွာက ဘယ်မှ မခွာချင်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရွာထဲမှာ ရှိသမျှလူတွေ စုဝေးတိုင်ပင် ကြပြီး ညည ကင်းစောင့်ကြသည်။ လက်ထဲတွင် ကျောက်တုံးကလေး များ၊ ဝါးလုံးကလေးများ တောက် တောက် ခေါက်လျက် ကင်း လှည့်ကြသည်။ ရွာတွင်းရှိ ခပ်မြင့်မြင့် သစ်ပင်များတွင် တက်ကြလျက် ရွာထဲသို့ ဓားပြများ မဝင်နိုင်အောင် ကြိုတင်သိမြင်စေရန် သစ်ပင်များ ပေါ်က စောင့်ကြည့်ကြသည်။ ကင်းလှည့်ရာတွင် လူ ၁၀ ယောက်ခန့် ပါပြီး သတိ ဝီရိယ ရှိကြစေရန် သတိပေး အော်သံကို ခဏခဏ ကြား ရသည်။ ထိုအသံမှာ တစ်ယောက်က ရှေ့မှ “နိုးနိုးကြားကြား အိပ်ကြပါ”

ဟု အော်၏။ အသံတိုင်လိုက်လျှင် ကျန်လူများက “ဗျို”ဟူ၍ ဝိုင်းအော်
 ပေးကြသည်။ နီးနီးကြားကြား အိပ်ကြပါ။ ဗျို ဟူသော အသံသည်
 အလွန် အားရစရာကောင်းပြီး တိတ်ဆိတ်သောညဉ့်ကို ဖောက်ထွင်းလိုက်
 သည့် တက်ကြွသော အားပေးသံများ ဖြစ်နေလေသည်။ ထိုမျှမကသေး၊
 ကင်းသမားများက လက်ထဲတွင်လည်း ဓားများ၊ လှံများ၊ ခက်ရင်းများ၊
 ဓားလှံများဖြင့် ကိုင်ကာ ရွာကို ပတ်နေသည်မို့ တော်တော်လေး စိတ်ချမ်းသာ
 ကြရရှာသည်။ ရွာမှာလည်း အရင်လို မဟုတ်တော့။ လေယာဉ်ပျံ လာလျှင်
 အချက်ပေးသံချောင်း ခေါက်ရန် သံချောင်း ချိတ်ဆွဲထားကြပါပြီ။
 အချက်ပေးသံချောင်းသံ ဒေါင် ဒေါင် ဒေါင်ဟု အမြန် ဆက်တိုက်
 ခေါက်သံ ကြားရလျှင် ဗုံးကျင်းထဲ ရောက်ပြီးသား ဖြစ်ကြတော့၏။
 ယခုတော့ လူတွေကို ဘဝက သင်ပေးနေပြီ ဖြစ်၏။ လူဖြစ်ရသော
 ကျွန်တော့်တစ်သက်တွင် ဤအချိန်များသည် အဆိုးရွားဆုံးပင် ဖြစ်၏။
 စစ်တလင်းပြင်အောက်တွင် နေထိုင်ကြရသောသူများအဖို့ ဘယ်အချိန်
 သေရမှာလဲ၊ သေမင်းကို စောင့်နေရတာနဲ့ တူ၏။

စစ်ပြေး

တဖြည်းဖြည်းနှင့် စစ်ဒဏ်က ပိုကြမ်းလာ၏။ ဗုံးကြဲလေယာဉ်များက နေ့စဉ်နေ့တိုင်းလို လာနေသည်။ ထွက်ကြ ပြေးကြရသည်။ ရွာထဲမှ လူတော်တော်များများ နီးစပ်ရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြရတော့သည်။ အဖေနဲ့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ မိသားစုသည် ဆွေမျိုးများရှိသည့် ဖုံရွာ ရသာဘက်ဆီသို့ စစ်ပြေးခဲ့ရပြီး အဖေညီဝမ်းကွဲတော်သူ ဦးချစ်ဦးအိမ်သို့ ပေါင်း၍ နေထိုင်ကြရသည်။ ဖုံရွာ ရသာ ဆိုသည်မှာ ရွာနှစ်ရွာဖြစ်ပြီး တစ်ပေါင်းတည်း အလျားရှည်ရှည် ဆက်နေသောရွာများ ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ စွန်းလွန်းရွာမှာထက် မန်ကျည်းပင်တွေ ပေါ၏။ မန်ကျည်းပင်ကြီးတွေမှာ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာက အပင်မျိုးတွေ ဖြစ်၏။ ဖုံရွာ ရသာမှ အမျိုးတွေက ကျွန်တော်တို့ကို အလွန်ချစ်ကြ၏။ မြို့က ပြေးလာရတဲ့လူတွေဟု မြို့ဂုဏ်တပ်ကာ ပြောကြတတ်၏။ တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့ စွန်းလွန်းဆို

တာလည်း ရွာသာဖြစ်ပြီး ဖုံရွာ ရသာ ဆိုသည်မှာလည်း ရွာပင် ဖြစ်ပါ၏။
 ဦးလေးဦးချစ်ဦး၏ အိမ်ဝိုင်းကြီးမှာ တော်တော်ကျယ်၍ မြေတလင်း
 ညီကာ ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေအဖွဲ့ ကစားလို့ကောင်း၏။ ကျွန်တော်
 သည် ဖုံရွာရသာရောက်မှ ဂုံညင်းထိုးတာ ကစားတတ်၏။ ဂုံညင်းထိုး
 ကစားနည်းမှာ ဂုံညင်းဆန်ကို ထိုးတာထက် သံကွင်းကို ဂုံညင်းလုပ်ပြီး
 ထိုးတာက ပိုများ၏။ သံကွင်းမှာ လက်ဖက်ရည်အကြမ်း ပန်းကန် မျက်နှာ
 ဝလောက်ရှိပြီး အောက်နည်းနည်းရှူးရှူး၊ အပေါ်က ကားကား ရှိသည်။
 ကလေးများ မညီမညာ ရေးတတ်သည့် ဝလုံးအပိန်စားနဲ့ တူ၏။ သံကွင်း
 အနံ့အပြားက လက်သန်းနီးနီးခန့် ရှိ၏။ ကစားရာတွင် မန်ကျည်းပင်
 ခြေရင်းမှာ ပျဉ်ပြားတစ်ချပ်လှဲကာ ကာထားသည်။ သူ့ရှေ့တွင် လောက်စာ
 လုံး သို့မဟုတ် ငွေအကြွေစေ့များ ထောင်၍ ခုနစ်ပေလောက် အကွာမှ
 သံကွင်းကို လက်နှစ်ဖက်မှ ဘယ်လက်ဖြင့် သံကွင်းကို ဖွဆုပ်ကိုင်ထားပြီး
 ညာဘက်လက်ညှိုး သို့မဟုတ် လက်ခလယ်ဖြင့် သံကွင်းကို လည်နေအောင်
 လှည့်ရင်း လှမ်းထိုးလိုက်ရ၏။ ဤသံကွင်းကို ဒိုးဟု ခေါ်တတ်ပြီး
 လောက်စာလုံးနဲ့ ငွေအကြွေစေ့များက ဇယ်လေးများ ဖြစ်သည်။ ဒိုးက
 မွေ့ကာမွေ့ကာ တရိုးရိုးဖြင့် ဇယ်လေးတွေကို ထိရိုက်ခတ်သွား၏။ ထိုမျှ
 မကသေး၊ ထိုးလိုက်သည့် ဒိုးက ပြင်းလွန်းလျှင် ထောင်ကာထားသည့်
 သစ်သားပျဉ်ကို ထိမှန်ကာ ဇယ်လေးများကို နောက်ပြန် ရိုက်မှန်တာလည်း
 ရှိ၏။ ဖုံရွာ ရသာမှာ တောရွာများသဘာဝအတိုင်း နေကြထိုင်ကြ၏။
 ကျွန်တော်ဆိုလျှင် ယခုအခါ ကြက်ပေါင်ဘတ်ခွကို တော်တော်တည့်အောင်
 ထုတတ်နေပြီ။ လောက်စာလုံးများကို ခါးပုံစာထဲတွင် ထည့်ကာ ဘတ်ခွ
 တစ်လက်ဖြင့် ဖုံရွာ ရသာတွင်မက ဗလုံနဲ့ သမုန်းကိုင်းရွာကိုပင် လည်တတ်
 နေပြီ ဖြစ်သည်။ စာကလေးတွေ ထုရတာ သိပ်မကောင်း။ ရှဉ့်၊ ဆက်ရက်၊
 ကျီးကန်းတို့ ထုရတာက ကောင်းသည်။ ရလျှင် မီးနဲ့ ကင်းစားသည့်အခါ
 စားလောက်သောက်လောက်သည့် အကောင်များ ဖြစ်၏။ ကျီးကန်းတွေက

အလွန်ပါးနပ်၏။ သူတို့ကို ထုဖို့၊ ရဖို့ မလွယ်။ ဘတ်ခွကိုင်သည့်သူများကို
 လည်း မှတ်မိဟန်တူ၏။ အကောင်ပလောင်များ ပစ်သည့်အခါ ခါးပုံစာ
 ထဲက လောက်စာလုံးကို နှိုက်ယူပြီးမှ ပစ်ရသည်ဖြစ်၍ ကျီးကန်းတွေက
 ခါးပုံစာ ပုတ်ပြလျှင်ပင် ပျံ့ပြေးတော့၏။ ခါးပုံစာဆိုသည်မှာ လုံချည်ဝတ်ရာ
 တွင် ရှေ့တည့်တည့် ပုဆိုးစကို တစ်ထွာလောက် အရှည်ချန်ကာ ဝတ်ပြီး
 ထို ပုဆိုးစကို အိတ်ထောင်သဖွယ် လုံချည်တွင်းသို့ ညှပ်ထားခြင်း ဖြစ်၏။
 ကျွန်တော်တို့ဘကြီး ဦးလူဝမှာ ခါးပုံစာ အလွန်မြဲ၏။ သူ သောက်သည့်
 စီးကရက်သံဘူးနဲ့ မီးခြစ်ကို ခါးပုံစာထဲတွင် အမြဲထည့်ထား၏။ ပိုက်ဆံ
 လည်း ထိုခါးပုံစာထဲမှာပင် ထည့်ထား၏။

ကစားသမား

ရသာရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် အလွန်ကြီးသည့် ညောင်ပင်ကြီး ရှိသည်။ ထိုညောင်ပင်ကြီးအောက်မှာ ကစားဝိုင်းတွေ စုံလှသည်။ ကစားဝိုင်းဆိုသည်မှာ ဖဲဝိုင်းများနဲ့ လေးကောင်ဂျင်ဝိုင်းကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်၏။ ဖဲဝိုင်းများမှာ မြင်းခြံအခေါ် ဘူကြီးဝိုင်း၊ ပိုကာဝိုင်း၊ ကိုးမီးဝိုင်း စသည်ဖြင့် ကြိုက်ရာ ကစားကြ၏။ ဂျင်ဝိုင်းမှာ လောင်းကစားနည်းများတွင် သူက အဆင့်မြင့်သည်။ လေးကောင်ဂျင်ကစားနည်းမှာ ဂျင်သီး ခေါ်သည့် လေးထောင့်ပတ်လည်တုံးကလေးကို ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားပြီး အလျားတစ်လက်မခန့်၊ အနံ တစ်လက်မ လေးပုံသုံးပုံခန့် ရှိသည်။ အလယ်တွင် အပေါက်ဖောက်ကာ ဂျင်သီးကို လှည့်ရန် ဝါးရိုးတပ်ထားပြီး အပေါ်က ကိုယ်လှည့်သည့်ဘက်က တစ်လက်မလောက် ရှည်ပြီး အောက်က တစ်လက်မ လေးပုံတစ်ပုံခန့်သာ ရှည်၏။ လေးမျက်နှာတွင် အရုပ်

ကလေးများ ရေးထား၏။ ကြက်ရုပ်ကို ဆင်စွယ်တွင် ထွင်းကာ ဆေးအနီ ဖြင့် ရေးထားပြီး ဝက်ရုပ်ကို အနက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြွေရုပ်ကို အနီ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖားရုပ်ကို အနက်ဖြင့် အသီးသီး ရေးထွင်းထား၏။ ထို့နောက် တစ်ပြည်တစ်ခွက်ဝင် တောင်းကလေးတစ်လုံးတွင် ဆန်များ အပြည့်ထည့်ထားပြီး ထိုဆန်များပေါ်တွင် အကောင်းစား ရွှေအနားရေး ပါသော တိုက်ပန်းကန်ပြား တစ်ချပ်ကို ပြောင်စင် ချောမွတ်နေအောင် တိုက်ထားပြီး တင်ထား၏။ နောက် ဂျင်သီးအုပ်ရန်မှာ ယွန်းခွက်အနီ အဝိုင်း ဖြစ်သည်။ ဂျင်သီးကို တိုက်ပန်းကန်ပြားပေါ်တွင် တင်၍ လက်ဖြင့် လှည့်ကာ ယွန်းခွက်ဖြင့် အုပ်ရသည်။ တောင်းနဲ့ဆန် ခံထားခြင်းမှာ တိုက်ပန်းကန်ပြား တစ်ဖက်စောင်းနင်း ဖြစ်မနေစေရန် ဆန်နှင့်ညှိက လွယ်ကူသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့နောက် နှစ်ပေခွဲပတ်လည်လောက် ရှိသော ဖယောင်းပုဆိုးပေါ်တွင် အရုပ်လေးရုပ်ကို ရေးထား၏။ ကြက်၊ ဝက်၊ မြွေ၊ ဖားပုံများ ထင်ထင်ရှားရှား ပီပီသသ လေးကွက်ချကာ အရုပ် များ ရေးသွင်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ့ကို ဇယားကွက်ဟု ကစားသမား များက ခေါ်ကြသည်။ အရုပ်များကို အောက်နားတွင် အနီကြိုး၊ အနက်ကြိုး ဟူ၍ ကြိုးများ၊ လိုင်းများ ရေးဆွဲထား၏။ အနီကြိုး ထိုးက ကြက်နှင့် မြွေ တစ်ကောင်ကောင် ပေါက်လျှင် ဒိုင်က လျော်သည်။ အနက်ကြိုး ထိုးက ဝက်နှင့် ဖား ပေါက်လျှင် ဒိုင်က လျော်သည်။ ကြိုး၏လျော်ကြေး မှာ တစ်ဆ ဖြစ်သည်။ တစ်ရာထိုးက တစ်ရာ လျော်၏။ မိမိ ကြိုက်ရာ အကောင်ကို ဖင်နဲ့ ခေါင်း တွဲထိုးတာ ရှိသည်။ ဥပမာ ကြက်-ဖင် ဝက်-ခေါင်း၊ ဖား-ဖင် ကြက်-ခေါင်း၊ ကြက်-ဖင် မြွေ-ခေါင်း၊ မြွေ-ဖင် ဖား-ခေါင်း စသည်ဖြင့် ကြိုက်ရာနှစ်ကောင်အနက် တစ်ကောင်ကို ခေါင်း ထားပြီး တစ်ကောင်ကို ဖင်တွင်ထား၍ ထိုးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒိုင်က ဖွင့် သောအခါတွင် ခေါင်းကျသည့်အကောင်ပေါက်လျှင် ဖွင့်လျှင် နှစ်ဆ လျော်၍ ဖင်ကျသည့်အကောင်ပေါက်လျှင် ပြန်သည်။ ပြန်သည်ဆိုခြင်းမှာ

m ၆၈၇ o e . c o m

လျော်လည်း မလျော်၊ စားလည်း မစား၊ ဒိုင်က ပြန်ပေးရခြင်း၊ ထိုးသူက ပြန်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ပုံအောသည် ဆိုခြင်းမှာ ကြိုက်ရာ တစ်ကောင်ပေါ်တွင် ငွေများစုပုံ၍ အောလိုက်ခြင်း၊ ထိုးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအောသည့် အကောင် ပေါက်လျှင် ဒိုင်က သုံးဆလျော်ရသည်။ ကြက်ပေါ်တွင် ငွေတစ်ထောင် ပုံအော၍ထိုးက ပေါက်လျှင် သုံးထောင် လျော်ရသည်။ အခြားအကောင်များလည်း ထိုနည်းတူ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပုံအောထိုးသည့် သူများမှာ များသောအားဖြင့် ကစားသမား ခပ်စိမ်းစိမ်း ခပ်ရွတ်ရွတ်များ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့ဒိုင်များက တစ်ရာလျှင် ငါးကျပ် ကောက်၏။ ကြာကြာ ကစားလျှင် အကောက်ထဲသို့ ငွေများ ရောက်ကုန်တော့သည်။ လက်တေးနှင့် ကစားသည် ဆိုခြင်းမှာ ကစားဝိုင်းထဲတွင် ငွေစက္ကူများနဲ့ မကစားဘဲ ငွေအစား တစ်ကျပ်တန်၊ ငါးကျပ်တန်၊ တစ်ဆယ်တန် စသည်ဖြင့် သတ္တုပြားများ၊ ဂဏန်းသံကွင်း ကလေးများဖြင့် အစားထိုးငွေနှင့် လဲလှယ်၍ ကစားကြခြင်း ဖြစ်၏။ ပြီးလျှင် ငွေနှင့် ပြန်လဲပေးရ၏။ ကျွန်တော်က လေးကောင်ဂျင်ဝိုင်းကို ဒိုင်လုပ်၍ ကစားနေသည် ဆိုခြင်းကို ဖုံရွာ ရသာ၊ သမုန်းကိုင်း၊ ဗလုံမှာပါမကျန် အလွန် အံ့ဩကြလေသည်။ ကျွန်တော့်လို ကလေးသူငယ်တစ်ယောက်က ဂျင်ကစားရုံမျှသာမက ထိုဂျင်ဝိုင်းတွင် ဒိုင်လုပ်၍ ကစားသည် ဆိုခြင်းအတွက် အားလုံးက အံ့အားသင့်ကုန်ကြသည်။ တကယ်တော့ သူတို့က ကျွန်တော့်အကြောင်း မသိသေး၍ အံ့ဩခြင်း ဖြစ်ကြပေမည်။ ကျွန်တော်သည် စောစောလေးကပင် လောင်းကစားခြင်းများကို တတ်မြောက်လာခဲ့ပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ဘကြီး ဦးလူဝ၏ တိုက်နောက်ဖေးတွင် တဲတန်းလျားကြီး ထိုးကာ အမိန့်ရ ကစားဝိုင်းကြီးက နေ့ရောညပါ တဝေါဝေါ တသောသောဖြင့် နေ့စဉ် လာထိုးကြသူတွေ ရှိသည်။ လက်ဆွဲဓာတ်မီးများထွန်းကာ လက်တေးသံများကိုပင် ခပ်လှမ်းလှမ်းက ကြားရသည်။ ကစားဝိုင်းကြီး၏ ဘေးနားတွင် ကြက်ပွဲများလည်း မကြာမကြာ ရှိသည်။ ကစားဝိုင်းကြီး၏ ရှေ့မျက်နှာ

စာတွင် ဈေးသည်များက စည်ကားလျက် ရှိသည်။ ကြက်ပေါင်ကြော်၊ ကြက်အမြစ်အသည်းကြော်၊ အမဲကြော်၊ လက်ဖက်သုပ်၊ လက်ဖက်ရည်အချို၊ မြင်းစီးပိုလို စီးကရက်ဘူးများ၊ ကပ်ကြေး စီးကရက်၊ ဆေးပေါ့လိပ် မျိုးစုံ၊ တောအရက်များအပြင် ထန်းရည်နဲ့ ပဲကြီးလှော်၊ အချဉ်သုပ်၊ စမူဆာ၊ ခေါက်ဆွဲ၊ မုန့်ဟင်းခါးအပြင် ကျွန်တော်တို့ စွန်းလွန်းရွာ၏ နာမည်ကြီး အစားအစာတစ်ခုဖြစ်သည့် ပလာတာ ကြက်သားမှာလည်း အရန်သင့် ရှိသည်။ ထိုကစားဝိုင်းကြီး ပွဲခံသူ၏ တူဖြစ်သော ကျွန်တော်သည် အဘယ်မှာလျှင် မကစားတတ်ဘဲ ရှိပါတော့မည်နည်း။ ကစားသမားများ အကြောက်ရဆုံးမှာ အဖမ်းအဆီးပင် ဖြစ်၏။ ကစားဝိုင်းဆိုသည်မှာ ပုလိပ်များ လာလျှင် ထွက်ပြေးရမိ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ဘကြီး၏ ကစားဝိုင်းမှာ မည်သည့် ပုလိပ်မျှ လာဖမ်းသည်ဟု မကြားဖူး၊ မမြင်ဖူး ခဲ့ရပေ။ ကျွန်တော့်အထင် မြင်းခြံတစ်နယ်လုံးတွင် အမိန့်ရ ကစားဝိုင်း ဆို၍ ဘကြီး၏တိုက်နောက်ဖေးက ကစားဝိုင်းကြီးပင် ကြားဖူး၊ မြင်ဖူး ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ရွာထိပ်ရှိ ညောင်ပင်ကြီးအောက်တွင် လေးကောင်ဂျင်ဝိုင်းကို ကျွန် တော် ဒိုင်လုပ်၍ ကစားနေသည်ဆိုသဖြင့် ကျွန်တော့်အဖေသည် အကြီး အကျယ် စိတ်ဆိုးလျက် ရှိ၏။ တစ်နယ်တစ်ကျေး ရောက်၍မှ ဖင်မနွေး သေး၊ မကောင်းသည့်အလုပ်ကို လူကြီးလုပ်၍ ကစားနေသည် ဆိုခြင်း အတွက် အဖေသည် အလွန်လည်း ရှက်နေပုံရသည်။ ကျွန်တော်က သတိ မထားမိခဲ့။ ထိုနေ့က ကစားဝိုင်းတွင် နှစ်ရာကျော်လောက် နိုင်ပါသည်။ ငွေနှင့် ဂျင်သီးကို လွယ်အိတ်ကလေးထဲတွင်ရှိ ဓားမြှောင်နဲ့ ရော၍ ထည့် ထားလိုက်သည်။ ကျွန်တော် ဦးလေး ဦးချစ်ဦးတို့အိမ် ရောက်တော့ အဖေ သည် ပက်လက်ကုလားထိုင်ဖြင့် ထိုင်နေပါသည်။ ဘယ်ဘက် ခြေဖမိုး တွင် ဖက်ခွက်နာပေါက်၍ ကောင်းကောင်း မထောက်နိုင်။ ခိုင်းစရာရှိ လျှင် ကျွန်တော့်ကို ခေါ်တတ်သည်။

“ကိုမောင်ကို ... လူလေး”

“ခင်ဗျာ အဖေ”

“အဖေ ဆေးလိပ်ကလေး မီးညှိပေးပါအုံး”

“ဟုတ်ကဲ့ အဖေ”

ကျွန်တော်က အဖေဆေးလိပ်ကို မီးညှိပေးရန် အဖေနား ရောက်၍ ဆေးလိပ်တို လှမ်းယူလိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အဖေက ကျွန်တော့် လက်ကို ဖမ်းဆွဲလိမ်ကာ သူထိုင်သော ကုလားထိုင်အောက်သို့ ကျွန်တော့်ကို ထိုးသွင်းလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော့်လက်ကိုမူ အဖေက မလွှတ်ပါ။

“ကိုချစ်ဦး၊ လာလာ ... ကစားသမားကြီး မိပြီ”

အဖေက သူ့ညီကို လှမ်းခေါ်လိုက်သည်။ ဦးလေး ဦးချစ်ဦးက ဘာမှမပြော၊ အပြေးကလေး ရောက်လာပြီး ကုလားထိုင်အောက်က ကျွန်တော့်ကို ဆွဲထုတ်ယူလိုက်ကာ ကျွန်တော့်လက်နှစ်ဖက်အား သူ၏ သန်မာလွန်းလှသော ဘယ်လက်တစ်ဖက်တည်းဖြင့် စုညှစ် ကိုင်လိုက်ကာ ဆွဲမြှောက်လိုက်ပြီး ညာလက်ဝါးကြီးဖြင့် ‘ဗြန်း’နေအောင် တစ်ချက် တည်း တအား လွှဲရိုက်လိုက်ပြီး အိမ်ဝင်း တလင်းပြင်ထဲသို့ ကျွန်တော့်ကို လွှင့်ပစ်လိုက်ပါသည်။ ဦးလေး ဦးချစ်ဦးမှာ တောင်သူကြီးဖြစ်၍ အလွန် သန်မာကြံ့ခိုင်လှပါသည်။ သူ ကျွန်တော့်ကို လွှင့်ပစ်လိုက်သည်မှာ ဝါးတစ်ရိုက်နီးပါးခန့် လွင့်သွားပါသည်။ အိမ်ဝိုင်း မြေတလင်းမှာ ဖုန်နဲ့ သဲများ ရောစပ်နေသော မြေတလင်းဖြစ်ပြီး ညီညာခြင်း၊ ကံအားလျော်စွာ ကျွန်တော် အကျကောင်းခြင်းကြောင့် ဘာမှ မဖြစ်ပါ။ ရိုက်လိုက်သော လက်ဝါးရာကြီးကမူ လေးငါးရက်ထိ မပျောက်ပါ။ သည်လို ရိုက်လိုက် ရုံနှင့် ကျွန်တော် ကစားတဲ့အကျင့် မပျောက်ပါ။ မကြာမီ ဖုံရွာ ရသာ အနောက်ဘက် ချောင်းတစ်ခုခြားသော ဖောင်းကားရွာ သုသာန်ထဲသို့ သွားရောက် ဂျင်ကစားပါသည်။ ဂျင်ဝိုင်းသည် အနိုင်အရှုံး လျင်မြန် သလောက် ငွေပမာဏအားဖြင့်လည်း များတတ်ပါသည်။ ဖောင်းကား

သုသာန်ထဲတွင် ဝက်ကွ၊ ကြက်ကွ၊ ဖားကွ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊
 မြွေကွ၊ ငါးရှဉ့်ကွ ဟူ၍လည်းကောင်း အသံတွေက မြိုင်နေပါသည်။
 အော်သံဟစ်သံတွေနဲ့အတူ “ဟာ ... ဟင်” ဟူသော အသံများကလည်း
 မကြာမကြာ ထွက်တတ်ပါသည်။ ပုလိပ်ဖမ်းမှာလည်း မကြောက်ရပါ။
 တိုင်းပြည်တောင် ပျက်နေမှ ဘယ်ပုလိပ်မှ မရှိတော့ပါ။ ဒီအချိန်မျိုး
 အကြောက်ရဆုံးမှာ ဗုံးကြဲသော လေယာဉ်ပျံများသာ ဖြစ်ပါသည်။
 ထိုနေ့က အတော်မိုးချုပ်မှ အိမ်ပြန်ပါသည်။ အိမ်ရောက်တော့ အဖေက
 ဒီကောင် ထမင်းမကျွေးနဲ့ဟု ပြောပါသည်။ အဖေ ပြောပြီး ဆယ်မိနစ်
 လောက် ကြာတော့ ဦးလေးဦး၏ သမီးများ မမသန်းနှင့် မမသိမ့်တို့က
 မီးဖိုချောင်နောက်ဖေး ပုန်းကွယ်၍ ကျွေးကြပါသည်။ ဦးလေး (ဦးချစ်ဦး)
 ၏သား မောင်ဖေကြီးမှာ ကျွန်တော်နဲ့ ရွယ်တူဖြစ်ပြီး အလွန် ရိုးသားပါ
 သည်။ ကျွန်တော်က လောင်းကစားနည်းများ သင်ပေးသော်လည်း သူက
 ကောင်းကောင်း မသင်ပါ။ တတ်လည်း မတတ်ပါ။ ဂျင်ဝိုင်း ကစားဝိုင်း
 ခေါ်လည်း မလိုက်ပါ။ နောက်တစ်ယောက် မောင်သိန်းလေး။ ကျွန်တော့်
 ထက် ငယ်ပြီး ကလေးစိတ်သက်သက်ဖြစ်၍ ဂုံညင်းထိုးတာလောက်ပဲ
 စွဲစွဲမြဲမြဲ ကစားပါသည်။ ကျွန်တော့်လွယ်အိတ်ထဲက ဓားမြှောင်နဲ့ ဂျင်သီး
 လက်တေးများ တွေ့ပြီးကတည်းက ဦးလေး ဦးချစ်ဦးက နောက်ထပ်
 မရိုက်တော့ပါ။ အဖေကို “အစ်ကိုသစ်၊ ခင်ဗျားသား မလွယ်ဘူး”ဟု
 ပြောသံ ကြားရပါသည်။

မြန်မာပြည်ကနေ အင်္ဂလိပ်များ ပြေးကြပါပြီ။ မြန်မာနိုင်ငံကို စိုးမိုး
 အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်နေကြသော အင်္ဂလိပ်များ တကယ်ပင် ထွက်ပြေးကြ
 ပါပြီ။ အင်္ဂလိပ်တွေ ပြေးသည်ဆိုကတည်းက တောရွာက လူတွေက
 လှည်းတွေနဲ့ တပ်ချီပြီး မြို့တက် ပစ္စည်းများ ယူကြပါသည်။ ဘိုအိမ်တွေ
 ဖောက်၊ ပိုက်ဆံရှိ လူမနေသော တိုက်တွေ ဖောက်ကြ၊ သယ်ကြ၊ လှည်း
 သံတွေ တဂုန်းဂုန်း၊ တဒိုင်းဒိုင်း။ ပုဆိန်၊ ရဲတင်း၊ ငှက်ကြီးတောင် တဝင်း

ဝင်းဖြင့် ဖောက်ကြ၊ ယူကြ မြင်ကွင်းများမှာ အံ့ဩစရာများနဲ့ အဆန်းများသာ ဖြစ်နေတော့သည်။ လယ်တောထဲတွင် အရင်ကလို စာမခြောက်တော့ပါ။ မြို့က ယူလာသော စန္ဒရားကြီးကို လယ်ကွင်းထိပ်တွင် ထားပြီး တဒေါင်ဒေါင် တဒွမ်ဒွမ် လက်များနဲ့ ဖိတီးကာ စာခြောက်ကြသည်။ တချို့က နောက်ဖေးအိုးကြီးများနဲ့ ထမင်းချက်ကြသည်။ ဪ... ဒုက္ခပါလား၊ ဒုက္ခပါလား။ ချေးအိုးကြီးမှန်း သိပြန်တော့ စားပြီးသား ထမင်းတွေပင် တဝေါဝေါနှင့် ထိုးအန်ကြ။ တိုင်းပြည်ပျက်တာနဲ့အတူ လူတွေလည်း ပျက်လာကြပါပကော။

ယခင်က အင်္ဂလိပ်အစိုးရနှင့် နီးစပ်သူများက ယခုတော့ ရောက်သမျှ နေရာများတွင် မျက်နှာချိုသွေးနေကြရပါပြီ။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ပုလိပ်တော်မင်း အရှင်ဘုရားများတို့၊ စာသင်တော် မင်းကြီးတို့မှာ ယခုအခါတွင် ဘယ်ချောင်တွင် ပြားပြားဝပ်နေကြသည် မသိပါလေ။ မြို့အုပ်များ၊ ဝန်ထောက်မင်းများပင် ယခုအခါ ကောင်းကောင်း ခေါင်းမဖော်ဝံ့ကြတော့။

ကျွန်တော့် အစ်ကိုတစ်ယောက်ဖြစ်သူ အစ်ကို ကိုစိန်မောင်မှာ နွားဝါသနာပါ၏။ အစ်ကို ကိုစိန်မောင်၏ နွားမှာ နွားနက် ထိပ်ဖြူကျားလေးဖြစ်သည်။ ညနေ ညနေ သူ့နွားလေးကို ရွာတွင်း လမ်းများတွင် မောင်းရသည်မှာ အမော။ သူ့ကြည့်ရတာ နွားပြေးသလောက် လူမော၏။ လက်ကိုင်ကြိုးကို ခပ်တင်းတင်းလေး နှိမ့်၍ကိုင်လျှင် နွားလေးက ခေါင်းမော့ပြီး သွား၏။ နွားမောင်းတာလည်း အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ မောင်းတတ်မှ လှ၏။ နွားလည်ပင်းမှာ ချူသေးသေးလေး ဆွဲထားသဖြင့် ချူသံလေးကလည်း နားထောင်လို့ ကောင်း၏။ တစ်ရက်တွင် အစ်ကိုလေး နွားလှန်ထားရာမှ ပျောက်သွားသည်။ လှန်ထားသည်ဆိုခြင်းမှာ ရွာနဲ့ မနီးမဝေးတွင် နွားကို အစာစားစေခြင်း ဖြစ်သည်။ နွားကျောင်းထားသည် မဟုတ်ပေ။ နွားကျောင်းလျှင် နောက်က လူပါမြဲ ဖြစ်၏။ လှန်ထားသည်ဆိုခြင်းမှာ လူမပါ။ နီးရာ ထန်းပင်၊ သစ်ပင် စသည်တို့ကို ကြိုးရှည်ရှည်ဖြင့် ချည်

mg...com

ထားခြင်းကို လှန်ထားသည်ဟု ခေါ်သည်။ နေဝင် မီးထွန်းချိန်အထိ နွားမတွေ့သေး။ အမဲများ ပေါ်လိုက်ကြပြီလား။ အစ်ကို ကိုစိန်မောင့် နွားကို လူသိတော့ များ၏။ ရက်ရက်စက်စက်တော့ လုပ်ကြံမှာ မဟုတ်ဟု ထင်ရ၏။ ကျွန်တော်နဲ့ အစ်ကို နွားပျောက်ရှာရန် ထွက်ကြသည်။ ဖောင်းကား သုသာန် အနီးတစ်ဝိုက် စထွက်လာကြသည်။ ကျွန်တော့်လက်ထဲတွင် ကြေးပိုက်လုံးနဲ့ တပ်ထားသော အလွန် အသွားထက်သည့် လှံတစ်ချောင်းပါ၏။ အရိုးရှေ့ တစ်ထောင့်ထွာလောက် ရှိပြီး အသွားစ တစ်ထွာလောက်၊ အလျားက ရှည်ကာ ဓားရွက်၏ အလယ်တွင် လက်သုံးလုံးခန့်ရှိပြီး ကျွန်တော် အားရသောလှံ ဖြစ်သည်။ အစ်ကို ကိုစိန်မောင် လက်ထဲတွင် ဓားလှံတစ်ချောင်း ပါ၏။ ဝါးဆစ်ပိတ် အရိုးတပ်ဖြစ်ပြီး အသွား တစ်တောင်လောက် ရှိ၏။ ထောင်လိုက်လျှင် လက်ခုတ်တစ်ဖောင်ခန့် မြင့်သည်။ ဓားလှံဆိုသည်မှာ ဓားကို လှံရိုးတပ်၍ ကိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အနီးရန်သူ၊ အဝေးရန်သူကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် အလွန် အားထားရသော လက်နက် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် အတင်း တောနင်း၍ ရှာဖွေကြသည်။ နွားကိုကား မတွေ့။ တဖြည်းဖြည်း ညဉ့်နက်လာလေ တွေ့ချင်စိတ်က ပိုများလေ ဖြစ်ပါသည်။ လဆုတ် ၅ ရက် ညဖြစ်သဖြင့် လကလေးပင် အတော် မြင့်လာပြီ။ လရောင်အောက်တွင် သစ်ပင်များ၊ ချုံပုတ်များကို ကောင်းစွာ မြင်ရသည်။ နွားကို မမြင်ရ။ သူ့ချူသံလေးကို နားစွင့်ကြည့်ကြသည်။ မကြားရ။ ကြာတော့ ရှာရတာ စိတ်မရှည်ချင်တော့။ “ကဲ ... မောင်ကို၊ မင်းနဲ့ ငါ လမ်းခွဲပြီး ရှာရအောင်။ မင်က ဒီတောစပ်တစ်ဝိုက် တစ်နာရီလောက် ရှာ၊ မတွေ့ရင် အိမ်ပြန်တော့” ဟု အစ်ကိုက ကျွန်တော့်ကို ပြောသည်။ ရုတ်တရက် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲတွင် နည်းနည်းထင်၍ သွားသည်။ ညဉ့်နက်ချိန် တောထဲတွင် ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်တည်း၊ ကြောက်စရာ မလို။ တစ်ယောက်စီ သွား၍ တစ်ခုခု ဖြစ်လျှင် ... ကျွန်တော် တွေးနေတုန်း အစ်ကိုက “ငါတော့ ဆပ်ပြာကျင်း

ဘက် လိုက်မယ်။ မတွေ့ရင် ပြန်ခဲ့မယ်”ဟု ပြောသဖြင့် ညီအစ်ကို နှစ်ယောက် လမ်းခွဲလိုက်ကြပါသည်။ အစ်ကိုနဲ့ လမ်းခွဲပြီး တစ်ယောက်တည်း ထွက်လာရာ ညဉ့်နက်သည့်အပြင် လေအေးအေးကလေးက စိမ့်ခနဲ စိမ့်ခနဲ တိုက်ခတ်လိုက်သဖြင့် နည်းနည်း ချမ်းလာသလို ထင်မိပါသည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ လေတိုက်ပြီဆို လမ်းဘေးဧရိယာမှ သွပ်ပြားမြည်သံကလည်း စိတ်ဓာတ်ကို ချောက်ချားစေပါသည်။ ဖောင်းကားသုသာန်တစ်ဝိုက်လည်း နှံ့နေပြီ။ ခပ်လှမ်းလှမ်း ပတ်ဝန်းကျင်လည်း ရှာပြီးပြီ။ နွားကို မတွေ့။ ဒါပေမဲ့ မပြန်ချင်သေး။ ဆက်ရှာရန်သာ စိတ်စောနေမိသည်။

ပိုလ်အောင်ဒင်

ထိုအချိန်တွင် လပြည့်ကျော် လကလေးသည် တဖြည်းဖြည်း မြင့်
 သည်ထက် မြင့်လာပြီး ကျွန်တော်နှင့် လမ်းခွဲ၍ နွားရှာထွက်သွားသော
 အစ်ကို ကိုစိန်မောင်သည် ညီဖြစ်သူ မောင်ကိုနဲ့ လမ်းခွဲခဲ့သည်။ ကိုစိန်
 မောင်မှာ မျက်စိလျင်စွာဖြင့် လမ်းနံဘေး ချုံပုတ်များပါမကျန် စေ့စေ့
 စပ်စပ် ကြည့်ရင်း အသံလည်း နားစွင့်ကာ ထွက်လာခဲ့ပေသည်။ ဓားလုံ
 ကို လှဲ၍ ကိုင်ကာ လှံသွားကို ရှေ့မှထားပြီး လှည်းလမ်းအတိုင်း လိုက်ကာ
 တဖြည်းဖြည်း ခရီးဆက်ခဲ့သည်။ ကိုစိန်မောင်သည် ဓားလုံပစ်ကို အလွန်
 လေ့ကျင့်ထားသူ ဖြစ်၏။ ညာလက် အလွန်သန်ပြီး တောထဲရှိ သစ်ပင်
 များကို အနီးအဝေး ပစ်မှတ်ထား၍ အမျိုးမျိုး ပစ်ထိုးကာ လေ့ကျင့်ခဲ့သူ
 ဖြစ်ပေသည်။ သရက်ပင်ကြီးများ၏ ခေါင်ဖျားတွင် သီးနေသော သရက်သီး
 များကို အတွဲလိုက်သော်လည်းကောင်း၊ တစ်လုံးချင်းသော်လည်းကောင်း
 အညှာမှ ရရှိအောင် တည့်တည့်မတ်မတ် ပစ်ချနိုင်စွမ်းရှိသောလက် ဖြစ်

ပေသည်။ သူ ပစ်ထိုးလိုက်၍ စိုက်သည့် လှံသွားကို သာမန်လူ ပြန်ဆွဲ နုတ်ယူ၍ မရပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ကိုယ့်လက်ရော စိတ်ပါ စိတ်ချထား ပြီးမှို မတွေ့ တွေ့အောင် ရှာမည်ဟု စိတ်ထဲတွင် အားခဲထားပေသည်။ ထိုအခိုက် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ဆေးလိပ်မီးပွားများ လှမ်းမြင်ရသည်။ စကား ပြောသံက သိပ်သည်း၏။ ကောင်းကောင်း မကြားရ။ တဖြည်းဖြည်း ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ မသဲမကွဲ မြင်ရသည်။ ရှိသမျှ အားကို စူးစိုက်ကြည့်လိုက် သည်။ လူငါးယောက်။ ရှေ့ဆုံးက လူက ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ဟန် တူသည်။ လူတွေချည်းပဲ မြင်ရ၍ သူ့နွားလေး မပါလာ။ နွားသတ်တဲ့ လူတွေတော့ မဟုတ်တန်ရာဟု ကိုစိန်မောင် စိတ်ထဲတွင် ထင်နေမိ၏။ လမ်းက ထောင့်ချိုးဖြစ်၍ အကွေ့တွင် ထိုလူများ ပြန်ပျောက်သွား၏။ လှည်းလမ်း ဘေး ချုံများက တော်တော် မြင့်၏။ ထိုလူများကလည်း သည်လမ်းအတိုင်း သွားနေသည်။ ရင်ဆိုင်တွေ့ရတော့မည်ဆိုတော့ သတိထားလိုက်မိ၏။ နောက်လည်း ပြန်မဆုတ်ချင်။ ညဉ့်နက်ပြီမှို လူကောင်းတွေတော့ ဖြစ်နိုင် ခဲသော်လည်း စောစောက မြင်နေရသော လမ်းကြောက ပို၍ မသဲမကွဲ ဖြစ်သွားသည်။ တကယ်တော့ ကောင်းကင်မှာရှိတဲ့ လကို တိမ်ပုပ်က ဖုံး လိုက်သဖြင့် ပို၍ မှောင်မိုက်သွားခြင်း ဖြစ်၏။ တဖောင်းချုံတွင်းရှိ ပုစဉ်း ကွဲများ အသံက ပို၍ ပို၍ ကျယ်လာသည်ဟု ထင်မိ၏။ လမ်းထောင့် ချိုးက တစ်ဆစ်ချိုး မဟုတ်။ ပစောက်လို ကွေ့ချိုးသော အချိုးသို့ ရောက် လာသည်။ ထိုအချိန်တွင် စောစောက လူများနဲ့ ရင်ဆိုင်လိုက်ရသည်။ ခေါင်းဆောင်လူက ကိုစိန်မောင်ကို “ဟေ့ ... ရပ်လိုက်”ဟု အမိန့်ပေး လိုက်ပြီး သူ့လက်တွင် ပါသော ရိုင်ဖယ်သေနတ်ဖြင့် လှမ်းချိန်လိုက်၏။ ကိုစိန်မောင်က သူ့အမိန့်ကို နာခံရင်း လူအားလုံးကို ရေတွက်ကြည့်လိုက် သည်။ ပေါင်း ငါးယောက်။ ရှေ့ဆုံးက ခေါင်းဆောင် လက်ထဲတွင် ရိုင်ဖယ်သေနတ်၊ နောက်လူ လေးယောက်တွင် ငှက်ကြီးတောင်ဓား ကိုင် ထားသူက နှစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်က ဓားလှံတစ်ချောင်း၊ ကျန် တစ်

ယောက်က မှိန်းတစ်လက် ဖြစ်၏။ ရုတ်ခြည်း သူ စဉ်းစားလိုက်ပါသည်။ တိုက်ခိုက်ဖို့ မလွယ်။ လူအင်အားက မမျှ။ ရင်ဆိုင်လည်း တွေ့နေပြီ။ ဘာပြောရ၊ ဘာလုပ်ရမလဲ။ ထိုစဉ် ခေါင်းဆောင်လုပ်သူက “ဟေ့ကောင် ... လက်နက်ချလိုက်”ဟု ဩဇာသံဖြင့် လှမ်း၍ အမိန့်ပေးလိုက်သည်။ ကိုစိန်မောင်၏ ရင်ထဲတွင် တဒိန်းဒိန်း ဖြစ်သွား၏။ နားထင် နားရင်း တွေ ပူသွားပြီး တစ်ကိုယ်လုံး သွေးတွေ ဆူကြွတက်လာ၏။ မခံချင်စိတ်က တားဆီးမရ၊ လှိုင်းထလာ၏။ ယောက်ျား၊ သေတစ်နေ့ မွေးတစ်နေ့ စိတ်က ကြီးစိုးသွားပြီး လက်ထဲရှိ ဓားလှံကို လက်က မှောက်ကိုင်ထားရာ မှောက်တာကို လှန်၍ ကိုင်လိုက်သည်။ ရှိသမျှ အားတွေ စုစည်းထားလိုက်ကာ တိုက်ခိုက်ရန် အသင့်ပြင်ထားလိုက်သည်။ သေနတ်နှင့် လူက ဒုတိယအကြိမ် “ဟေ့ကောင် ... လက်နက်ချ” အသံဆုံးသည်နှင့် ရိုင်ဖယ် သေနတ်ကို မြှင့်ကိုင်လိုက်ပြီး ပစ်ရန် ချိန်လိုက်သည်။

ကိုစိန်မောင်ကား လက်နက်မချသည့်ပြင် လက်ထဲတွင် ကိုင်ထားသော ဓားလှံဖြင့် အားလွှဲ အရှိန်ယူ၍ ထိုးပစ်လိုက်ရန် ဟန်ပြင်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း သေနတ်သမားက သေနတ်ပြောင်းကို လက်ညှိုးဖြင့် ဖြုတ်ချလိုက်သည်။ “ဒိုင်း” ကျယ်လောင်မြည်ဟည်းသောအသံက တိတ်ဆိတ်သောညကို ဖောက်ထွင်းပြီး ရှိသမျှ တစ်တောလုံး လန့်နိုးသွားကြသည်။ သေနတ်ကိုင်လူ၏ နောက်လိုက်များကမူ “မအေပေး ... သေတာကောင်းတယ်”ဟုပင် ယောင်ယမ်း အသံထွက်လိုက်ကြသေးသည်။ သို့သော် မျှော်လင့်သလို ဖြစ်မလာပါ။ မယုံကြည်နိုင်အောင် အဖြစ်အပျက်များက ပြောင်းလဲသွားသည်။ သေနတ်ပစ်လိုက်ရ၍ ကျည်ဆန်တော့ ထွက်သွားပါ၏။ ဒါပေမဲ့ နောက်ကျသွားပြီ။ အလွန် လက်ကိုင်သန်၍ ဖြောင့်တန်းလှသော ကိုစိန်မောင်၏ လက်လွှတ်၍ ပစ်ထိုးလိုက်သော ဓားလှံက သေနတ်ပြောင်းတွင် ထိုးထားသော အသားကို ထိုးဖောက်ကာ သေနတ်ကြီးက မြောက်တက်၍ ဓားလှံနောက် တန်းလန်းကြီးပါပြီး ချုံနံ့ဘေးတွင်

သေနတ်နဲ့ ဓားလှံ တွဲလျက် ကျသွားပါတော့သည်။ ဒါတွင်မက လေ၏ လျင်မြန်ခြင်းဖြင့် ကိုစိန်မောင်က သူ့ဓားလှံနောက်လိုက်ကာ ရုတ်ခြည်း ရောက်သွားပြီး လျင်မြန်စွာ သေနတ်ကို သူ့ခြေနဲ့ နင်းလျက် ဓားလှံကို ဆွဲနုတ်ယူလိုက်ပြီး သေနတ်ကိုင်လူ၏ လည်မျိုကို ဓားလှံဖြင့် လှမ်း၍ ထောက်ထားလိုက်ပါတော့သည်။ ပို၍ အံ့အားသင့်သွားစေသည်မှာ သေနတ်ကိုင်လူရော ကိုစိန်မောင်ရော ဖြစ်ပါသည်။ အနီးကပ် မြင်ရတော့မှ သဲသဲကွဲကွဲ မြင်ရပြီး သိကြပါတော့သည်။ သေနတ်ကိုင်လူက -

“ကိုစိန်မောင် ... လူလေး၊ ဦးလေးပါကွ”

“ဟေ့ ... ကိုစိန်မောင်၊ ဦးလေး ဦးအောင်ဒင်ပါကွ၊ ငါ့တူရ”

“ဟင် ... ခင်ဗျား ... ဟင်း ... တောက်”

“ငါ့တူ၊ ဦးလေးကို ခွင့်လွှတ်ပါကွယ်။ မင်းမှန်း မသိလို့ ပစ်လိုက် တာပါနော်”

သို့တိုင်အောင် ကိုစိန်မောင်မှာ ဒေါသကို မပြေသေးဘဲ အံ့ကြိတ်ကာ လက်ထဲက ဓားလှံကို နောက်ဆုတ်ယူလိုက်ပြီး လမ်းဘေးရှိ တစောင်း ချုံကို စိတ်ရှိ လက်ရှိ ထိုးချလိုက်ပါတော့သည်။

“ဝုန်း ... ဖြောင်း” ဓားလှံချက်က ပြင်းထန်လွန်း၍ တစောင်းချုံကြီး မှာ ဘေးသို့ လွင့်ခါ ပြတ်ထွက်သွားပါတော့သည်။

ထိုနေ့က အဖြစ်အပျက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုများကို အားလုံးက ပို၍ လေးစားလာကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဦးလေး ဦးအောင်ဒင် မှာ ကျွန်တော်တို့ ဦးလေးတော်စပ်သူ ဖြစ်၏။ ဓားပြဗိုလ်ဟူသော အမည် နဲ့ မလိုက်ပေ။ ဆံပင် သျှောင်ထုံးနဲ့ဖြစ်ပြီး အသားဖြူဖြူ၊ မျက်လုံးပြူးပြူး၊ ကွမ်း အမြိုဝါးတတ်သူဖြစ်ကာ စကားပြောလျှင် လေအေးအေးကလေး ဖြင့် သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ပြောဆိုတတ်သူ ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ထိုနယ် တစ်ဝိုက်သာမက ဓားပြဗိုလ် ဦးအောင်ဒင်ဆိုလျှင်ပင် အားလုံးက ဖိမ့်ဖိမ့် တုန်အောင် ကြောက်ကြရသည်။ သူကား ဓားပြဗိုလ် ဗိုလ်အောင်ဒင်

ချက်ရာတွင် အများဆုံး အသုံးပြုရသည်မှာ အမဲဆီ ဖြစ်သည်။ အမဲဆီ
မှာ ဆီကြည် မရပေ။ ဝက်သား အဆီဖတ်ကြီးတွေ၊ အမဲ အဆီဖတ်ကြီး
တွေကို ဆီကြည်အဖြစ် ချက်ရ၏။ ပြီးမှ သူ့ကို တစ်ဖန် ဆပ်ပြာချက်ရာ
တွင် သုံး၏။ ထိုစဉ်က ဆပ်ပြာချက်ဆရာမှာ ကိုကြာဥ ဖြစ်သည်။
ကိုကြာဥမှာ နာမည်နဲ့ လိုက်၏။ ဖြူဖြူနွဲ့နွဲ့ဖြင့် မျက်နှာလေးက ပြုံးနေ
တတ်ပြီး သွားတက်ကလေးနဲ့ ဖြစ်၏။ ခါးလေး နည်းနည်းကုန်း၏။
စကားပြော ညက်ညက်ကလေး ဖြစ်၏။ သူက ဆပ်ပြာချက်နည်းပညာကို
ဘယ်သူမှ မပေး။ ပညာ အလွန်နုမြော၏။ သူ့ကို ဘကြီးက လခငွေ
၃၀၀ ပေးထား၏။ ဆပ်ပြာချက်ရာတွင် အခက်ဆုံးနည်းမှာ ဆားခွဲခြင်းပင်
ဖြစ်၏။ ၁၅ ပေပတ်လည်ခန့်ရှိသော ငရဲအိုးကြီး၏ နှုတ်ခမ်းပေါ်တွင်
သစ်သားတန်းများ တပ်ထားပြီး ထိုအပေါ်မှ တက်၍ ဆားများဖြင့် ပက်၏။
နောက် ပြဒါးမပါသော မှန်ချပ်ကလေးပေါ်တွင် သန်လျက်ဖြင့် ဆပ်ပြာရည်
ကို ယူ၍ တင်လိုက်ပြီး ကြည့်၏။ ဤတွင် သူ့ပညာ အဆုံးအဖြတ်ဖြင့်
မီးလျှော့လိုက်တော့ သို့မဟုတ် မီးထပ်ထိုးဦး စသည်ဖြင့် လိုအပ်သလို
သူက ညွှန်ကြား၏။ သူ့အဆုံးအဖြတ်သည် အတည် ဖြစ်တော့သည်။
ဤသို့ ဆားခွဲနည်းကိုမူ သူ ဘယ်သူမှ မပေး။ ဆပ်ပြာချက်ရာတွင်
သုံးသော ငရဲမီးက တဖြည်းဖြည်း ကုန်တော့သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင်
ငရဲမီးက အလွန်ရှား၏။ အစ်ကို ကိုစိန်မောင်က တွေ့ရာ သစ်ပင်များကို
ဝါးဝါးကြည့်၏။ ငရုတ်သီးသည် အလွန်စပ်၏။ ပူ၏။ သို့သော် သူ့ကို
ငရဲမီးချက်၍ မရပေ။ ငရဲမီး ချက်ရန် အများကြီး သုတေသန ပြုရ၏။

ငရဲပိး

သစ်ပင်များ၊ သစ်ကိုင်းများ၊ သစ်ရွက်များ ဝါးစားကာ မျိုမချဘဲ
 မြည်းကြည့်၏။ ဤသို့ အစ်ကို ကိုစိန်မောင်၏ သုတေသနပြုချက်ဖြင့်
 တစ်ရက်တွင် ‘ငစိုင်ပင်’ အမည်ရှိ သစ်ပင်တစ်ပင်ကို တွေ့လေတော့
 သည်။ ငစိုင်ပင်မှာ ချောင်းထဲ ဆပ်ပြာကျင်း (ဆပ်ပကျင်း) နေရာ ဆားပွင့်
 ရာ ဆပ်ပြာကြမ်းများ ပွင့်သည့်နေရာ စသည် သဲမြေအမျိုးမျိုးတွင်
 ပေါက်၏။ အပင်က ဆူးလေပင်နဲ့ ခပ်ဆင်ဆင် တူ၏။ ငစိုင်ပင်ကို
 သုတေသနပြုသည်ကား ဤသို့ ဖြစ်၏။ ငစိုင်ပင်များကို ဓားဖြင့် ခုတ်ယူ၍
 လှည်းတစ်စီးတိုက်လောက်ရသော် အချို့ အခြောက်လှန်း၍ မီးရှို့ ပြာချ
 ၏။ ယင်း ငစိုင်ပြာကို အုတ်ကန်ကြီးထဲတွင် ထည့်၏။ ငစိုင်ပြာ သုံးပုံ၊
 ထုံးသုံးပုံ ရေကို ပုံးထဲထည့်ကာ မွေ၏။ နောက် တစ်ညသိပ် ထား၏။
 နောက်တစ်နေ့ နံနက်တွင် ထိုအရည်ကြည်များကို ခပ်ယူ၍ ချက်၏။

သုံးခွက် တစ်ခွက်တင် ချက်လိုက်သောအခါ အလွန်ကောင်းသော ငရဲမီး ရရှိလာလေသည်။ ငရဲမီးက မည်မျှ ကောင်းသနည်းဟူမူ ဂျပန်မျက်နှာ သုတ်ပဝါ ခေါ် အလျား တောင်ဆုပ်၊ အနံ တစ်မိုက်လောက် မျက်နှာသုတ် ပဝါကို ထိုငရဲမီးထဲ ချလိုက်လျှင် အပိုင်းပိုင်း ပြတ်ကျသွားတော့သည်။ ထိုငရဲမီး ကောင်းကောင်း အောင်မြင်၍ ဘကြီး၏ ဆပ်ပြာမှာလည်း တိုးတက် ကောင်းမွန်လာသည်။ ဆပ်ပြာမှာ အလွန်ပေါ့သော အဆီခဲ ဖြစ်ပါသည်။ မြစ်ထဲ ရေထဲ အဝတ်လျှော်ဆပ်ပြာခဲ ကျသွားလျှင် ပြန်ပေါ် ၏။ ငရဲမီး ဖြစ်နိုင်သော ငစိုင်ပင်မှာ ဖုံရွာရသာ အနောက်ဘက် ချောင်းရိုး အတွင်း ဆပ်ပြာကျင်းတွင် တည်ရှိလေသည်။ ထိုရှိသော ငစိုင်ပင်တောကြီး အတွင်းရှိ ပိုးကောင်မွှားကောင်များ မသေစေရန် တံမြက်စည်းများဖြင့် လှည်းကြ၏။ နောက် တံမြက်စည်းလှည်း ရှင်းလင်းပြီးသောအခါ ရေနံဆီ ဖျန်း၍ မီးရှို့လိုက်၏။ ငစိုင်တောကြီးတစ်ခုလုံး ပြာကျသွားသောအခါ ထိုပြာများကို ကျုံး၍ လှည်းနဲ့တိုက်ကာ သယ်ယူကြပြီး ငရဲမီး ချက်ကြ လေသည်။ ဆပ်ပြာချက်အဖွဲ့၏ ဆရာ ကိုကြာဥသည်ပင် မျက်လုံးပြူး လာတော့သည်။ သူ၏ဆပ်ပြာချက်နည်းကို သူက အလွန်ပင် ထိမ်ဝှက်၍ သိုသိပ်၏။ ဘယ်သူမှ မပေး။ သို့သော် လိုအပ်သော ပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်သည့် ငရဲမီးကို အစားထိုး တီထွင်ကြံဆနိုင်လျှင် မကြာခင်ပင် ဆပ်ပြာချက် လုပ်ငန်းကိုလည်း တတ်မြောက်လာတော့မှာ သူ သိမြင်လာ၏။ အစ်ကို ကိုစိန်မောင်နဲ့ ဆပ်ပြာချက်လုပ်သူများကမူ သူ့ကို လေးစားမှု လျော့မသွား။ ထို့ကြောင့်လည်း သူ့မှာ ပို၍ ခွကျနေ၏။ မနေ့ညက ချက်ခဲ့သော ဆပ်ပြာ ရည်များကို ညက အအေးခံ၍ ညသိပ်ခဲ့၏။ နောက်တစ်နေ့ အလုပ်ဝင်ချိန် နံနက် ၇ နာရီလောက်က စ၍ ထိုဆပ်ပြာရည်များကို သံပုံးများဖြင့် ခပ်ယူ လာသည်။ အပေါ်ယံက လက်ဖက်ရည်အချိုထဲက မလိုင်ဖတ်ကြီးများလို ပေါ်၍ တင်းနေ၏။ ထိုဆပ်ပြာရည်ကို မှန်ပေါင်ထဲတွင် ထည့်လောင်းကြ၏။ မှန်ပေါင် ဆိုသည်မှာ နှစ်ပေပတ်လည်ရှိ သံမဏိပြားပေါ်တွင် သုံးလက်မ

တစ်လက်မ သစ်သားချောင်းများတင်ကာ ကန်သဖွယ် ပြုလုပ်ထား၏။ ထောင့်များကို ဆပ်ပြာအပျော့ဖြင့် ပိတ်ဆို့ထားပြီး ဆပ်ပြာရည်များကို ထိုမှန်ပေါင်ကန်ထဲသို့ လောင်းချကာ အအေးခံထားလိုက်သည်။ နောက် တစ်ရက်တွင် ထိုဘေးက သစ်သားများ ဖြုတ်လိုက်သောအခါ ခဲနေသော နှစ်ပေ ပတ်လည်ရှိသော ဆပ်ပြာ လေးထောင့်တုံးကြီး ရရှိသည်။ ထို လေးထောင့် ဆပ်ပြာတုံးကြီးကို မှန်ပေါင်ပါ မ၊၍ ယူလာပြီး ကျင်တွယ် ချိုးသဏ္ဍာန်ရှိ စားပွဲပေါ်သို့ တင်ကာ ဆပ်ပြာတုံးကြီးကို ဖြတ်ရ၏။ စားပွဲအလယ်တွင် နှစ်လက်မကျော် ခြား၍ ကြေးနန်းကြိုးများ စိုက်ထား ၏။ အပေါ်က အသားတန်း ဖောက်၍ ကြေးနန်းကြိုးများ သွယ်ထားပြီး စားပွဲတွင်လည်း ဖောက်ကာ ကြေးနန်းကို အထက်နှင့်အောက် အဝင် အထွက်နည်းဖြင့် ဆွဲထားခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုစားပွဲပေါ်ရှိ မှန်ပေါင်မှ ဆပ်ပြာ တုံးကြီးကို မှန်ပေါင်လုပ်ခဲ့သော သစ်သားတုံးများဖြင့် တွန်းလိုက်သော အခါ ဆပ်ပြာများ အရှည်လိုက် ဖြတ်ပြီးသား ဖြစ်တော့၏။ နောက်တစ်ဖန် ထိုအရှည်များကို ဤစားပွဲပေါ်တွင်ပင် ကန့်လန့် ထိုနည်းအတိုင်း ဖြတ် လိုက်သောအခါ လေးထောင့်တုံးလေးများ ထွက်လာတော့သည်။ ထို ဆပ်ပြာတုံးလေးများကို သစ်သား ၄/၂ (၄) ပေ အရှည် နှစ်ချောင်းတွင် ဝါးခြမ်းများ လက်တစ်လုံးခန့် အလျား ၄ ပေခန့် တစ်လက်မခြားလောက် ရိုက်ထား၏။ ၄/၂ အသား နှစ်ချောင်းက ပေါင်ဖြစ်နေ၏။ ထိုဝါးခြမ်း ကပ်ပေါ်တွင် ဆပ်ပြာတုံးလေးများကို တင်၍ လေသလပ်ခံ လှန်းရ၏။ အလွန် ခြောက်အောင် မလှန်းရပေ။ အလွန်ခြောက်သွားလျှင် တံဆိပ်ရိုက်၍ မရပေ။ ဆပ်ပြာတုံးကလေးများကို လက်နဲ့ စမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ ဆိုင်းဆရာများသုံးသော ပတ်စာတုံးလေးလောက်နဲ့ အပျော့အမာ ညီနေ ရမည်။ တစ်နည်း မိမိနှာခေါင်းထိပ်ကို မိမိလက်နဲ့ စမ်းကြည့်လိုက်သော အခါ ထိုအပျော့အမာ အနေအထားသည် တံဆိပ်ရိုက်လို့ အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏။ တံဆိပ်ရိုက်စက်သည် ခြေနင်း တံဆိပ်ရိုက်စက် ဖြစ်၏။ စက်

ရှေ့တွင် ကားရားထိုင်ဖြင့် ထိုင်လိုက်ပြီး ဘယ်ဘက်တွင် ဆပ်ပြာတုံး ကလေးများ၊ ညာဘက်တွင် ဆားရည်ခွက် ထားရှိရလေသည်။ ညာဘက် လက်နဲ့ ဆားရည်ခွက်ကို နှိုက်၊ တံဆိပ်ခွက်အတွင်း သုတ်လိမ်းပေးလိုက်၊ ပြီးလျှင် ဘယ်ဘက်လက်နဲ့ ဆပ်ပြာတုံးကို ယူကာ တံဆိပ်ခွက်ထဲ ထည့် လိုက်ပြီး ညာဘက်ခြေဖြင့် နင်း၍ ရိုက်လိုက်ရာ ညှပ်ပုံနှစ်ခု အုပ်မိပြီး နှုတ်ခမ်းထူ ဒယ်အိုးသေးသေးလေးလို ထွက်လာ၏။ အပေါ်မျက်နှာပြင်၏ အလယ်တည့်တည့်တွင် စိန်ပုံပါရှိပြီး စိန်တံဆိပ်အောက်တွင် စိန်တံဆိပ် ဆပ်ပြာဟူသော စာလုံးငါးလုံး ပေါ်လာတော့၏။ တံဆိပ်ရိုက်ရာ၌ ယောင် မှား၍ တံဆိပ်ညှပ်စက်ထဲတွင် လက်ညှပ်မိလျှင် လက်ညှိုးဖျားလေးများ ပြတ်တတ်သည်။ လက်ညှိုးတစ်ဆစ် ပြတ်သူ၊ တစ်ခြမ်း ပြတ်သူ၊ နည်း နည်းလေး တစောင်းပါသွားသူ၊ နောက်တော့ တံဆိပ် သိပ်မရိုက်ကြ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ခဏခဏ တံဆိပ်ရိုက်ဖူး၏။ မြန်မြန်ပြီးချင်၍ မြန်မြန်ရိုက်လျှင်သာ လက်ကို ခိုက်မိတတ်၏။ မှန်မှန်ရိုက်က အန္တရာယ် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဂျပန်ခေတ်တွင် လူတော်တော်များများ ကသီလင်တ နေကြ ထိုင်ကြရသည်။ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်က တစ်မျိုး။ အနေကြာလာတော့ ဖက် ဆစ်ရုပ်ပေါ်လာသည့် ဂျပန်ရန်ကလည်း မသေး။ ဂျပန်တွေက “ခူးရား ... ဘာကယ်ရိုး” စသည်ဖြင့် အော်ဟစ်ပြီး မြန်မာများကို ပါးရိုက်၏။ ဘယ်ပြန်ညာပြန် ရိုက်၏။ ဂျပန်တွေသည် ဖက်ဆစ်ဟူသောအမည်နှင့် လိုက်အောင် ယုတ်မာရက်စက် ကြမ်းတမ်း၏။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဂျပန်မဝင်ခင် ဂျပန်ပြည်ကနေ အသံလွှင့်၏။

“ယခုလို ရာသီမျိုးမှာ ဂျပန်ပြည်တွင် ချယ်ရီပန်းကလေးများက ချစ်စရာ ပွင့်လန်းနေကြပါသည်။ နိပွန်တပ်မတော်က အင်္ဂလိပ်တို့အား ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ရာတွင် မြန်မာပြည်ရှိ ဘုရားကျောင်းကန်များမှ အုတ်တစ်ချပ် ပျက်စီးသွားလျှင် ရွှေအုတ်တစ်ချပ် အစားထိုးပေးပါမည်” ဟု ဝါဒဖြန့် ကြေညာခဲ့၏။

ယခုတော့ လက်တွေ့မှာမူ ရွှေအုတ် အစားထိုးရန် ဝေးစွာ အင်္ကျီစုတ်၊
ဘောင်းဘီစုတ်များနဲ့ ကြက်ဥ တောင်း၊ ကြက် တောင်း၊ ကိုယ်တုံးလုံးချွတ်
ရေချိုးကြသော ဂျပန်များကို မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးသော စိတ်
ဓာတ်၊ သတ္တိရှိသော စိတ်ဓာတ်များနဲ့ တွေ့ရသောအခါ များစွာ အခက်အခဲ
တွေ့ကြရတော့၏။

၁၃၀၅ ခု (၁၉၄၃ ခု) ကျွန်တော်တို့ အစ်မကြီး မခင်ညွန့်၏
ယောက်ျား ကိုဘကွန် ဆုံးသည်။ ကိုဘကွန်မှာ စက်ပြင် အတော်အတန်
ကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် အဝေးအနီးက သူ့ကို
မကြာခဏ လာရောက်ခေါ်လေ့ ရှိကြသည်။ တစ်ခါကလည်း သူနဲ့ အစ်မ
မြင်းခြံမြို့ထဲက ပြန်လာရာ စွန်းလွန်းတံတားကြီးပေါ်တွင် ကားတစ်စင်း
ပျက်၍နေသည်နှင့် ကြုံ၏။ ထိုအခါတွင် ကိုဘကွန်က စက်ခေါင်းဖွင့်
ထားသော အင်ဂျင်ကို အသာကြည့်၍ ပြုတ်နေသော ဝိုင်ယာတစ်ချောင်း
ကို တပ်ဆင်ပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် ကားက ချက်ချင်းပြန်ကောင်းသွားပြီး
ကားသမားရော ခရီးသည်များပါ ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် ငွေ ၃၀ ကျပ် ပညာ
ပူဇော်လိုက်ကြ၏။ ယခုတော့ အစ်မမှာ သူ့ဘဝအတွက် အားကိုးရသော
လင်သား ဆုံးရှာလေပြီ။

ရဟန္တာ

ကျွန်တော့်ယောက်ဖ ကိုဘကွန်. ဆုံးသွားသော်လည်း ထူးမြတ်သော အကျိုးကျေးဇူးကား ရရှိလိုက်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းကား ရက်လည် ဆွမ်းတရားနာပင် ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ် အစ်မ နေထိုင်ရာမှာ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း တောင်ဘက်တွင် ဖြစ်၏။ အစ်မခင်ပွန်းအတွက် ရက်လည် ဆွမ်းသွပ်ရာတွင် တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားချီးမြှင့်သူမှာ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ကြီး ဦးကဝိပင် ဖြစ်၏။ ဦးကဝိ ဆရာတော်ကြီးမှာ ရဟန္တာဟု ကျော်ကြားနေသဖြင့် အနီးအဝေးက လာရောက် ဖူးမြော်သူများ မစဲအောင်ပင် ရှိ၏။ ကလေးများနှင့် လူကြီးများပါ အန္တရာယ်ကင်းရန် ဆရာတော်ကြီး၏ ဆံတော်များကို ငွေကြုတ်ကလေးများနဲ့ ထည့်ကာ လည်ပင်းတွင် အဆောင်အဖြစ် ဆွဲထားကြလေသည်။ သေလွယ်ပျောက်လွယ်သော ဂျပန်ခေတ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးများအဖို့ ရတနာသုံးပါးပဲ အားကိုးစရာ ရှိပါကလား။

ဆွမ်းတရားနာတွင် ပရိသတ် တော်တော်များများကို ဆရာတော်ကြီးက ပဋ္ဌာစာရီဇာတ်ထုပ် ဟောတော်မူ၏။ “ဟဲ့ ... ခင်ညွန့်၊ နင့်ယောက်ျား ဆုံးတာ ဘာဟုတ်သေးလဲ။ ပဋ္ဌာစာရီတို့များ ...”ဟု အစချီလျက် ပဋ္ဌာစာရီ၏ ဆင်းရဲဒုက္ခများကို နှိုင်းစာလာအောင် ဟောပြောပြတော်မူလေသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ အသံတော်မှာ အလွန် နက်နဲပြီး လိုဏ်သံ ပဲ့တင်သံ ပါသည်နှင့် တူလေသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ဥပဓိပုံတော်မှာ ဖြူဖြူ ခုံခုံညားညားကြီး ဖြစ်ပြီး မျက်လုံး မျက်ခုံးတော်မှာ မို့မောက်လျက်၊ ပါးစပ်တော်နှင့် နှုတ်ခမ်းတော်များမှာလည်း ပြည့်ဖြိုးလျက်၊ ဉာဏ်ပညာ အသိဉာဏ်များ ထွန်းလင်းနေသည်ဟု ဖူးမြော်သူ စိတ်ထဲဝယ် ခံစားရမိသည်။ ဆရာတော်ကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ အမျိုးတော်သည်ဟု အဖေတို့က ပြောသည်။ လူ့ဘဝတုန်းက နေခဲ့သောအိမ်မှာ ကျွန်တော်တို့အိမ်နှင့် အရီးဒေါ်စံမေတို့ အိမ်ဝိုင်း၏ အရှေ့ဘက်ဟု ပြောသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ လူ့ဘဝကို မမိလိုက်ပါ။ လူ့ဘဝတုန်းက အမေကြီး ဒေါ်ရွှေရီနဲ့ ပေါင်းသင်းစဉ် ရခဲ့သော သားကိုတော့ ကျွန်တော်တို့က ကောင်းကောင်းကြီး သိ၏။ သူ့နာမည်မှာ ကိုရှိန်ကြီး ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ကမူ ဦးရှိန်ကြီးဟုပင် ခေါ်ကြသည်။ သူက အသက် သုံးဆယ်ကျော်လောက် ရှိပြီး အရပ်က ထောင်ထောင်မောင်းမောင်းကြီး။ အသား ဖြူဖြူ မျက်လုံးမျက်ဖန် ကောင်းကောင်း၊ နီနီရဲရဲနှင့် ဖြစ်၏။ နံနက်တိုင်း ရွာထဲသို့ သူက ဆွမ်းဟင်းဗျပ်ထမ်းကာ ဆွမ်းခံလာ၏။ သူ့ကို ရှမ်းဝင်စားဟု ပြောကြ၏။ ရှမ်းဝင်စား ဆိုသည်မှာ ယုံကြည်နိုင်စရာ ဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေက ရှမ်းဆိုင်း ပါးစပ်က တီးလျှင် သူက ဆွမ်းဗျပ်ချကာ ရှမ်းက က,တော့၏။ လက်နှစ်ဖက် တံတောင် ဆစ်ချိုးကာ လက်သီးဆုပ်၍ လေးကွက်သိုင်း နင်းနေသော သူ၏ပုံသဏ္ဍာန်မှာ ကျွန်တော်တို့ မျက်စိထဲမှာ မှတ်မိနေ၏။ အတီး ရပ်တော့မှ သူ့အက ရပ်၏။ ခေါင်းပေါင်း မျက်နှာသုတ်ပဝါကြီးကို ဖြုတ်ကာ ချွေးတွေ သူ့

နေသော သူ့ကို ကျွန်တော်တို့က သနားလာကြသည်။ အမျိုးတော်၍လည်း ပို၍ ချစ်သည်ဟု ထင်မိ၏။ သူ့ကို ဝမ်းတွင်းပါ အပျော်အရွှင်ကြိုက် စိတ်နောက်သူဟု ပြောကြ၏။ ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေကမူ ဦးရှိန်ကြီး လာလျှင် ပျော်ကြရမှန်း သိကြသည်။ ဤကား ဆရာတော်ကြီး လူ့ဘဝက ရခဲ့သော သူ့သားအကြောင်း ဖြစ်၏။ ယခုမူ ကျွန်တော်သည် ဆရာတော် ကြီး၏ ပဋ္ဌာစာရီတရားတော်ကို နာကြားရပေသည်။ ပဋ္ဌာစာရီမှာ လင် ယောက်ျားဖြစ်သူ မြွေကိုက်ခံရ၍ သေဆုံးသွား၏။ မိဘနှင့် မောင်မှာ အိမ်ပြို၍ သေဆုံးကြ၏။ ပဋ္ဌာစာရီမှာ အရူးဘဝသို့ ရောက်ရရှာ၏။ သား နှစ်ယောက်နှင့် လင် သေဆုံး၍ သူ့ရွာသို့ ပြန်လာရာတွင် လမ်းခုလတ်က ဆီး၍ မီးခိုးလေးများ တွေ့မြင်နေရ၏။ သည်မီးခိုးတွေက သူ့မိဘ နှစ်ပါး နှင့် မောင် သေဆုံး၍ မီးသပြိုဟ်ရာမှ တက်လာသော မီးခိုးများ ဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာစာရီကို ကယ်တင်မည့်သူ မရှိ။ တွေ့ရာ ကလေးများကို သူ့သားဟု လိုက်တောင်း၊ အတင်းဆွဲ။ သည်တော့လည်း လူတွေက ပဋ္ဌာစာရီကို နှင်ကြ၊ အော်ကြ၊ ငေါက်ကြ။ ခိုကိုးရာမဲ့ ပဋ္ဌာစာရီမှာ အရူး မီးဝိုင်းပမာ ဒေါင်ချာစိုင်း၍ အရူးမလေးဘဝသို့ ရောက်နေရသည်။

မဟာကရုဏာတော်ရှင် သုံးလောကထွတ်တင် သဗ္ဗညုတ ဘုရား ရှင်သည် ကြီးမြတ်သော မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ပဋ္ဌာစာရီကို ဆုံးမ သွန်သင်တော်မူသည်။ လူမသေဖူးသောအိမ် မရှိကြောင်း ပဋ္ဌာစာရီ ကောင်းကောင်း သိသောအခါ ကျွတ်တမ်းဝင်ရှာလေတော့သည်။ ကျွန် တော်သည် ဂျပန်ခေတ် တစ်ခေတ်လုံးမှာ ဆရာတော်ကြီးအား အကြိမ် အတော်များများ ဖူးမြော်ဖူး၏။ တရားတော် နာကြားခြင်းနှင့် ကြိုကြိုက် သည်မှာ ဤတစ်ကြိမ် ဖြစ်လေသည်။

ဖက်ဆစ်ဂျပန်

ဂျပန်ခေတ်မှာ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ဂျပန်တွေက အနိုင်ကျင့်တာ၊
 စော်ကားတာ မကြာခဏ ကြုံတွေ့နေရလေသည်။ ဂျပန်တွေသည် မြန်မာ
 များကို အမျိုးမျိုး နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလာကြသည်။ နှမချောချော ရှိသော
 မောင်များကို အစတော့ ချောမော့ ဦးစားပေးကာ သူတို့ ပေါင်းသင်း၏။
 ဤသို့ ပေါင်းသင်း၍ မရပါက အပြစ်ရှာ၍ ဖမ်းဆီးကာ ကင်ပေတိုင်သို့
 ပို့ကြတော့သည်။ ဂျပန် ကင်ပေတိုင်သည် သူ့ခေတ် သူ့အခါတွင် အလွန်
 ရက်စက်သော၊ ယုတ်မာသော နေရာ ဖြစ်၏။ မတရား အပြစ်ရှာကာ
 ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်၏။ လက်သည်းခွံများကို ပလာယာနှင့် ဆွဲနုတ်၏။
 ရေနွေးပူ လောင်း၏။ နေပူလှန်းထားသော သွပ်ပြားပူပေါ် ပက်လက်
 အိပ်ခိုင်းပြီး ခြေသလုံးများကို သစ်သားများ တင်၍ လှိမ့်၏။ အင်္ဂလိပ်
 သည် နယ်ချဲ့ဖြစ်၍ ဂျပန်သည် ဖက်ဆစ် ဖြစ်ပေသည်။ ဂျပန်သည်

အလွန်ယုတ်ညံ့ အောက်တန်းစားဆန်သော အနေအထိုင် စရိုက်များကို ဖော်ထုတ်ပြသသည်။ အလွန်အမင်း အနိုင်ကျင့်သည်။ နိုင်လိုမင်းထက် ပြုမူသည်။ ဖက်ဆစ်နာမည်နှင့် လိုက်လှပေသည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုတွေက ခေါင်းဆောင်ပြီး တီးဝိုင်းအဖွဲ့ တီးကြ၏။ သံဖြူထည်နှင့် စောင်းကောက်အကြီးကြီးလုပ်ပြီး ထိုစောင်းကောက် ဝမ်းဗိုက်ထဲမှာ သံပတ္တလားထည့်၍ ကျွန်တော်က တီး၏။ ကြေးနောင်က မောင်းဆိုင်းလို ဆင်၍ တီး၏။ အခြား နဲ့၊ ခြောက်လုံးပတ်၊ စခွန်၊ လင်းကွင်း၊ စည်းဝါးတို့လည်း ပါ၏။ အရပ် သီတင်းကျွတ်ပွဲ၊ တန်ဆောင်တိုင်ပွဲများ တီးကြ၏။ ကျွန်တော်တို့ အစ်မဝမ်းကွဲတစ်ယောက် အကဝါသနာပါ၍ သူက အရပ်ဝတ်လည်း မက၊ မင်းသမီးအဝတ်လည်း မကျ တတ်နိုင်သလောက် အလှပြင်၍ က၏။ ဒါကို ကိုရွှေဂျပန်တွေက အလွန် မျက်စိကျပြီး ရန်ရှာတော့သည်။ သူတို့ခေတ်အခါတွင် သူတို့ကို ရှောင်ရသည်မှာ သိပ်မလွယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့လည်း လူအလွန်ညီ၏။ အစ်မ ဖြစ်သူကို လက်ဖက်ရည်သောက် လာခေါ်လျှင်ပင် မထည့်။ တစ်ဖွဲ့လုံး သွားရာ ပါရ၏။

နပန်းပွဲ

ကျွန်တော်တို့ တီးဝိုင်းကို ကျွန်တော့်အစ်ကို ကိုစိန်မောင်က ဦးဆောင်
 ၍ ဝိုင်းဝန်းစုပေါင်းကာ တီးမှုတ်ကြသည်။ တစ်ရက်တွင် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်က
 ကျွန်တော့်အစ်ကို ကိုစိန်မောင်နဲ့ နပန်းသတ်ချင်သည်ဟု ပြော၏။ နေရာ
 ကား ဘကြီးဦးလူဝ ဒုတိယဇနီး ဒေါ်ဒေါ်အုန်းတို့ အိမ်ဝိုင်းထဲ ဖြစ်၏။
 ကျွန်တော်တို့ဘက်က တီးဝိုင်းအတွက် သီချင်းများ တီးလုံးတိုက်၍ ခေတ္တ
 နားချိန်မို့ လူစုံပြီး ဂျပန်တွေဘက်ကလည်း တီးဝိုင်း တီးလုံးတိုက်တာ
 လာနားထောင်ရင်း လူစုံ၏။ တမာပင်အရိပ်က ကောင်း၏။ အောက်က
 သဲမြေလို ခပ်ပွပွ နပန်းသတ်ချင်စရာ ကောင်းသည့် နေရာမျိုး ဖြစ်၏။
 အစ်ကိုက မသတ်ပါရစေနဲ့ ငြင်းသည်။ ဒါပေမဲ့ မရ။ ဂျပန်တွေက ဇွတ်
 အတင်း ဝိုင်း၍ ခိုင်းကြသည်။ ဂျပန်စစ်ဗိုလ်က မျက်မှန်နဲ့ ဖြစ်၏။ ဘေး
 က ဂျပန်တစ်ယောက်က စည်းဝိုင်းကြီး ဝိုင်းလိုက်ကြပြီ။ ကျွန်တော်တို့
 မြန်မာတွေဘက်ကလည်း မခံချင်စိတ် ပြင်းပြနေ၏။ ကျွန်တော့်အစ်ကို

ကိုစိန်မောင်မှာ နပန်းကိုင်ဖူးသူ မဟုတ်။ ဂျပန်တွေကလည်း အတင်း
 ခေါ်နေသည်။ ခက်ပြီ။ သည်လို ပြောဆိုနေသံ ကြားတာနဲ့ လာကြည့်သူ
 တွေက တဖြည်းဖြည်း များလာတော့၏။ ငြင်းမရသည့်အဆုံး အစ်ကိုက
 သူနဲ့ နပန်းကိုင်ရမည့် စစ်ဗိုလ်ရော အခြားဂျပန်များကိုပါ ပြော၏။
 “ကျွန်တော် နပန်းမသတ်ဖူးပါ မာစတာ။ မာစတာတို့ ခိုင်း၍ ကစားရပါမည်။
 ကျွန်တော်က ရှုံးလျှင် စိတ်မဆိုးပါ။ မာစတာတို့ မတော်တဆ ရှုံးသွားလျှင်
 စိတ်မဆိုးရန် ကြိုတင် တောင်းပန်ပါသည်” ဟု ပြော၏။ ထိုအခါ ဂျပန်များ
 က ရယ်ကြ၏။ ယခု နပန်းကိုင်မည့်သူမှာ နပန်းကိုင်ရာတွင် အလွန်
 ကျင်လည်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာများကို နပန်း
 ကစားနည်းနှင့် သတ္တိကို သင်ပေးသည့်သဘော ကစားခြင်းဖြစ်ပါသည်ဟု
 ကြားလူ ဂျပန်တစ်ယောက်က ပြော၏။ ဂျပန်နပန်းမှာ စည်းဝိုင်းက မြေ
 ပြင်မှာ ရှစ်ပေလောက် ကျယ်၏။ သည်စည်းအတွင်း နှစ်ယောက် သူနိုင်
 ကိုယ်နိုင် သတ်ကြ၊ ကစားကြရမည်။ ဒူးထောက် အရှုံး၊ လက်ထောက်
 အရှုံး၊ ကျောနှင့်ကျလျှင် အရှုံး၊ စည်းဝိုင်းအပြင်ဘက် ရောက်လျှင် အရှုံး
 ဖြစ်၏။ လူချင်းပူး၍ လုံးထွေးကာ တစ်ယောက်ကို စည်းအပြင်ရောက်အောင်
 ထုတ်ပစ်နိုင်လျှင် နိုင်၏။ လူတစ်ယောက် ဒိုင်လုပ်၏။ အလံကိုင်အစား
 ဒိုင်က လက်ကိုင်ပဝါလေး ကိုင်ထားသည်။ ဂျပန်ရော အစ်ကိုပါ နှစ်
 ယောက်စလုံး စည်းဝိုင်းထဲ ရောက်နေသည်။ ဘေးက လူတွေက များသည်
 ထက် များလာသည်။ ဒိုင်လုပ်သူ ဂျပန်က လက်ကိုင်ပဝါလေး မြှောက်
 ထား၏။ အချက်ပေးရန် စောင့်နေသည်။ နပန်းကိုင်မည့် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်က
 စည်းဝိုင်းထဲမှာ ခပ်ကုန်းကုန်း၊ လက်နှစ်ဖက်က ရန်သူကို တိုက်မည့်
 အနေအထား။ မျက်လုံးများက မျက်မှန်အတွင်းမှ စူးစူးစိုက်စိုက်ဖြင့်
 အစ်ကို ကိုစိန်မောင်ကို ကြည့်နေသည်။ ကိုစိန်မောင်ကတော့ ရိုးရိုးပဲ
 ခပ်တောင့်တောင့် ရပ်နေသည်။ ဒိုင်လုပ်သူက လက်ကိုင်ပဝါလေးကို
 အောက်သို့ ရိုက်ချလိုက်သည်။

ပွဲ စပါပြီ။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အကဲခတ် ကြည့်နေကြသည်။ စည်းဝိုင်းထဲမှာ ဗမာနဲ့ ဂျပန် တွေကြပြီ။ ဂျပန်တွေကတော့ သူတို့လူ သေချာပေါက် နိုင်မည်ကို သိထားသလို မျက်နှာအမူအရာများက ခပ်အေးအေး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ မျက်လုံးများ အကြည့်ရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ကောက်ကျစ်ခြင်း၊ ရက်စက်ခြင်းတို့က ဖုံးကွယ်မရ၊ ပေါ်လွင်နေသည်။ ဘေးက ကြည့်နေတဲ့ ဗမာများကတော့ အသက်ပင် မရှူရဲ။ တထိတ်ထိတ်ဖြင့် ဘယ်လိုများ ဖြစ်လိုက်မလဲ။ ဂျပန်က ကိုစိန်မောင်ကို ဘယ်လိုများ လုပ် လိုက်မှာပါလိမ့်။ ဂျပန်များက နပန်းကိုင်း၊ နပန်းသတ် ကျွမ်းကျင်ပါဘိ သနဲ့။ ထိုသို့ ကြည့်နေစဉ်မှာပင် ဂျပန်က ကိုစိန်မောင်ထံ ပြေးသွားပြီး လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ချုပ်ကိုင်ရန် ဟန်ပြင်လိုက်သည်။ ကိုစိန်မောင်က ဘာမှ မလုပ် ငူငူကြီး ရပ်နေသည်။ ဘေးက လူတွေက အားမရ။ ဒုက္ခပါပဲ။ ဘယ်လိုများလုပ်မှာပါလိမ့် ကြည့်နေတုန်း ဂျပန်က ခါးနှစ်ဖက်ကို ချုပ် လိုက်ပြီး တအား တွန်းလှဲပစ်လိုက်သည်။ “ဝှစ် ... ဖုတ် ... ချလွမ်” ဟာ ... အားလုံး အံ့အားသင့်ကုန်ကြသည်။ ကိုစိန်မောင်တစ်ယောက် ပက်လက် လန်ကျသွားပြီဟု အားလုံးက ထင်ကြသည်။ ဒါပေမဲ့ ဤသို့ မဟုတ်။ ဂျပန်က ခါးကို လှမ်းချုပ်ကိုင်ရာတွင် ကိုစိန်မောင် အကိုင်ခံလိုက်ပြီး သူ့အနား ရှေ့ကဝင်လာသော ဂျပန်ကို သူက ခြေတစ်လှမ်း တိမ်းရှောင်လိုက် ပြီး ဂျပန်၏ပခုံးနှင့် ခါးကို သိမ်းပိုက်ကာ အပေါ်သို့ မြှောက်လိုက်ပြီး ကိုင်ပေါက်ချလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ ဂျပန်သည် ကာကွယ်လိုက်ချိန် မရ။ သူ့မျက်မှန်လေးမှာ စည်းဝိုင်းအပြင်ဘက် လွင့်သွားပြီး တမာပင်ခြေရင်း နှင့် ရိုက်ကာ ကွဲသွားပြီ။ သူလည်း စည်းဝိုင်းထဲမှာ ပက်လက်လန်နေပြီ။ ကျောနဲ့ မြေကြီး ထိသွားပြီး ဂျပန် ရှုံးသွားပြီ။ ဂျပန် ချက်ချင်း မထနိုင်တော့။

“စိန်မောင်ကွ” ဘေးက ကြည့်နေသူများက မနေနိုင်၊ ဝိုင်း၍ အား ပေးကြသည်။ လက်ခုပ်တွေ တဖြောင်းဖြောင်း၊ လက်ခေါက်မှုတ်သံတွေ က တရွီးရွီး။ ထိုအချိန်မှာ ကိုစိန်မောင်က ဂျပန်ကို သွား၍ ထူမ၊ပေးကာ

အထခိုင်းလိုက်တော့သည်။ ဘေးက ကြည့်နေသော ဂျပန်များ အလွန် အံ့အားသင့်ဟန်ဖြင့် ကြည့်ကုန်ကြသည်။ ဒိုင်လုပ်သူ ဂျပန်ကတော့မူ သူတို့လူများကို ရှူးရှူးဂါးဂါးဖြင့် ပြန်ပြောနေပြီး လက်ဟန်ခြေဟန် တွေပါ ပါနေသည်။ ကိုစိန်မောင်ကတော့ ဝင့်ဝါသည့် အမူအရာမျိုး မပြ။

နပန်းပွဲ ထုံးစံအရ ရှုံးသူက လက်မမြှောက်လျှင် နောက်ထပ် ကစား ကြရမည် ဖြစ်၏။ တစ်ယောက် တစ်ပွဲစီနိုင်လျှင် နောက်ထပ် ဖိုင်နယ်ပွဲ နဲ့ ပေါင်း သုံးပွဲ ကစားရမည်။ တစ်ယောက်ယောက်က နှစ်ပွဲဆက် နိုင် လျှင်သော်လည်းကောင်း ထိုသို့မဟုတ် တစ်ပွဲတည်း ရှုံး၍ ရှုံးသူက နောက် ထပ် မကစားတော့ဘဲ အရှုံးပေးလျှင်သော်လည်းကောင်း ပွဲပြီးရမည် ဖြစ်၏။ ယခုတော့ ဂျပန် အရှုံးမပေး။ ဒုတိယပွဲ ကစားရန် အသင့်ပြင် လိုက်သည်။ သူ ရှုံးခြင်းမှာ ဗမာကို အထင်သေး၍ ရှုံးသွားခြင်း ဖြစ် ကြောင်း ပြောသည်။

ကိုစိန်မောင်၏ မျက်နှာမှာမူ စိုးရိမ်စိတ် ပေါ်နေသည်။ သူ ပေါ် နေသည့် သဏ္ဍာန်မှာ နပန်းသတ်ဖို့ စိုးရိမ်နေဟန် မဟုတ်ဘဲ ဂျပန်က ရန်ရှာမှာ စိုးရိမ်နေဟန် ပေါ်နေသည်။ ဂျပန်များကလည်း အတော်အတန် အကင်းပါးကြ၏။ သူတို့၏ ရှက်ဖွယ်ရာ ကြုံတွေ့လိုက်ရမှုကို ဖုံးကွယ်၍ မြန်မာများကို ချီးကျူးလိုက်ကြသေး၏။

ဒုတိယပွဲတွင် နောက်ထပ် ဒိုင်တစ်ယောက် ပြောင်းသွား၏။ သူက တော့ သူ့ခါးကြားတွင် ညှပ်ထားသော ဂျပန် မျက်နှာသုတ်ပဝါကို အပေါ် သို့ မြှောက်ထားပြီး အသင့်အနေအထား နေလိုက်၏။

“စိန်မောင်ကြီးကွ” ဘေးတွင် ရပ်နေသည့်ထဲက ဦးလေးလှိုင်က လှမ်း၍ အားပေးလိုက်သည်။

အသံလာရာသို့ ဂျပန်များက ချက်ချင်း မျက်စောင်းခဲ့၍ လှမ်းကြည့် လိုက်ကြသည်။ သူတို့ ဣန္ဒြေမဆောင်နိုင်။ ဒိုင်လုပ်သူက အလံအဖြစ် မြှောက်ကိုင်ထားသော မျက်နှာသုတ်ပဝါကို အောက်သို့ ရိုက်ချလိုက်သည်။

အားလုံး ငြိမ်သွားသည်။ စည်းဝိုင်းအတွင်း ရပ်နေသော ဂျပန်စစ်ဗိုလ်နဲ့ ကိုစိန်မောင် ဆီသို့သာ မျက်လုံးများက ရောက်နေကြသည်။ တမာပင်အောက် လေအေးကလေး ဖြတ်၍ တိုက်ခတ်သွားသည်။ ဂျပန်၏ နဖူးတွင် ချွေးကလေးများ စို့နေသည်ကို မြင်ရသည်။

သည်တစ်ချိတွင် ဂျပန် အလွန်သတိထားဟန် ပေါ်သည်။ သူက ပထမပွဲတုန်းက အနေအထားအတိုင်း ကိုယ်ကို ခပ်ကိုင်းကိုင်း ရှေ့သို့ ညွတ်ထားပြီး မည်သို့ ဝင်ရမည်ကို ရွေးချယ်နေသည်။ ကိုစိန်မောင်ကတော့ ယခင်ပွဲထက် နည်းနည်း သတိထားပုံပေါ်သည်။ ဂျပန်က စည်းဝိုင်း နှုတ်ခမ်းအတွင်းက ခြေထောက်များ လှည့်၍ လှည့်၍ ရွေ့လျားလာနေသည်။ ကိုစိန်မောင်ကလည်း တဖြည်းဖြည်းချင်း စက်ဝိုင်းအတွင်းမှာ လှုပ်ရှားစ ပြုလာသည်။ ဘေးက ကြည့်နေသူများကတော့ နှစ်ဖက်လုံး တုတ်တုတ်မျှ မလှုပ်ကြ။ တကယ် ကစားကြသော နပန်းပွဲထက် ကြည့်၍ အသက်ဝင်သည်။ သည်အချိန်တွင် ဂျပန်က “ဝုန်းခနဲ” ကိုစိန်မောင်ရှေ့ ဝင်သွားပြီး “ဝုန်းခနဲ” နောက်သို့ ပြန်ခုန်ကာ စည်းနှုတ်ခမ်းအတွင်း ပြန်ရောက်နေသည်။ “ဟာ ...” သည်တစ်ခါတော့ ဗမာများက အလွန် အံ့အားသင့်သွားကြသည်။ ဂျပန် ဒီလောက်လျင်မြန်လိမ့်မည် မထင်ခဲ့ကြ။ သူ၏ လှုပ်ရှားမှုက နှစ်စက္ကန့်လောက်ပဲ ကြာလိုက်၏။ အလွန် လျင်မြန်သည့် ဂျပန်ပါလား။ ကိုစိန်မောင်ကတော့ ဂျပန်ကို အာရုံစိုက် ကြည့်နေသော်လည်း ဂျပန်၏ လှုပ်ရှားပြလိုက်မှုကြောင့် ဂျပန်ကို လေးစားသည့်ပုံ ပေါ်သွားသည်။ ဒီတစ်ချိတော့ ဂျပန် သေချာပေါက် နိုင်လောက်သည် ထင်ကြသည်။ ဒိုင်လုပ်သူ ဂျပန်ကတော့ နှစ်ယောက်လုံးကို အကဲခတ်ကြည့်နေသည်။ ဒီတစ်ခါတွင် ဂျပန်က ကိုစိန်မောင်၏ တံကောက်ကွေးကို လှမ်း၍ စုံဆွဲလိုက်သည်။ သတိမရှိရင်တော့ တံကောက်ကွေး ညွတ်ပြီး ဒူးပါ ညွတ်သွားကာ ဒူးထောက်လျက်သာ ဖြစ်သွားမည်ပင်။ ဒူးထောက်လျှင် အရှုံး မဟုတ်ပါလား။ ဒါပေမဲ့ ကိုစိန်မောင်က အကိုင်းမခံ။ ဝင်လာသော

ဂျပန်ကို လွှားခနဲ ခုန်ရှောင်လိုက်သည်။ ကိုစိန်မောင်သည် မြင်းစီး၊ နွားစီး များ ကျင်လည်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မြင်းကျောကို လက်ထောက်၍ တစ်ဖက် သို့ လွှားခုန်တတ်၏။ ယခုလည်း ဤနည်းကို သုံးလိုက်ခြင်းပင်။ ဂျပန်၏ ခေါင်းပေါ်က ကျော်လွှား၍ လက်နှစ်ဖက်ကို လေတွင် ရိုက်ကာ အားယူ လိုက်ပြီး လွှားခနဲ ခုန်၍ ရှောင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယခင် ဂျပန်ရပ်နေသော နေရာ ကိုစိန်မောင် ရောက်သွားပြီး ကိုစိန်မောင် ရပ်နေသောနေရာ ဂျပန်က ငုတ်တုတ်ထိုင်လျက် ရောက်သွားသည်။ ဂျပန်က ကိုစိန်မောင်၏ ခြေသလုံး အထက် တံကောက်ကွေးကို ပြေး၍ လှမ်းဆွဲလိုက်စဉ် ခြေထောက်ကို မမိ၍ အားလွန်ကာ သူက ဒူးထောက်ကျသွားနိုင်သည်။ ဒါကို သူက ကျွမ်းကျင်စွာ ဒူးထောက်မကျစေဘဲ ငုတ်တုတ်ထိုင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ သူတို့နှစ်ယောက် ကျောပေးလျက်။

နောက် မတိုင်ပင်ဘဲ နှစ်ယောက် ပြန်၍ မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုက်၏။ နောက် ချက်ချင်း လူချင်းပူးသွားပြီး တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် တွန်း လှဲရန် အားချင်းပြိုင်ကာ လက်ချင်း ဆိုင်ကြသည်။ ကိုစိန်မောင် လက် ကလည်း အကြောကြီးများ ထောင်လာသည်။ ဂျပန် လက်ကလည်း လက် မောင်း ကြွက်သားများပါ ကြွတက်လာသည်။ နှစ်ယောက်လုံး ပါးစပ်က “အင့် ... အင့်” ဟူသော အားထုတ်သည့် အသံများ ထွက်နေသည်။ ထိုစဉ် ဂျပန်က လက်ကို အားစိုက်ဟန်ပြပြီး သူ့ညာခြေထောက်ဖြင့် ကိုစိန်မောင် ၏ ခြေထောက် နှစ်ချောင်းလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ ဆွဲရိုက်လိုက်သည်။ အမှတ်တမဲ့ဖြစ်၍ ကိုစိန်မောင်မှာ ခြေထောက်နှစ်ချောင်းလုံး ကြွတက် သွားကာ လူက ဖင်ထိုင်လျက် မြေပြင်ပေါ်ကျသွားသည်။

“ဟေး ...” ဂျပန်တွေ အော်သံက ဆူညံသွားသည်။ ဒါပေမဲ့ ဖင်ထိုင် ကျသွားသော်လည်း အရှုံး မဟုတ်သေး။ ထိုဂျပန်ခေတ်က သတ်ကြသော ဂျပန်နပန်း စည်းကမ်းများမှာ ဒူးထောက် အရှုံး၊ လက်ထောက် အရှုံး၊ ကျောနှင့်ကျ အရှုံး၊ စည်းဝိုင်းအပြင် ရောက်လျှင် အရှုံး ဖြစ်သောကြောင့်

အရက်ပုန်းနဲ့ ဘလိုင်ကြီး

ဂျပန်ခေတ်မှာ ယခုလို အရက်ပုန်းချက်နေကြသည် မဟုတ်။
 ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း အရက်ချက်နေကြသည်။ အဝါရောင် ဆိုသည်မှာ
 ချက်အရက်အဖြူထက် ပြင်းသောအရက် ဖြစ်သည်။ ညနေတိုင်း ညနေတိုင်း
 ကျွန်တော်က ဘကြီးအတွက် အရက်သွားဝယ်ရသည်။ ကျွန်တော် ယူသွား
 ရသော ပုလင်းမှာ အဝိုင်း သုံးဖက် အပိန်အခွက်ကြီးများ ပါသော ပုလင်း
 ဖြစ်သည်။ ပုလင်းလုံးလေးကို ကျွန်တော်က မဲကန်ကြီးပေါ်တွင် မော့မော့
 သွားသည်။ ကြာတော့ အူယဉ်လာပြီး အရက်ကြိုက်လာသည်။ အရက်ဖြူ
 သောက်ကြည့်တော့ ပေါ့ရွတ်ရွတ် ဖြစ်နေသည်။ ထိုစဉ်က အရက်ချက်
 ရောင်းသော နေရာမှာ မဲကန်ကြီးထိပ် ဦးကန် ဝါးထောင်၏အရှေ့ဘက်
 အတွင်းပိုင်း ဖြစ်သည်။ ဘကြီးဦးလူဝ၏ ဆပ်ပြာချက်ရုံမှာ ကျွန်တော်တို့
 တစ်တွေ ဝိုင်းလုပ်ဝိုင်းစား နေကြသောအချိန် ဖြစ်သည်။ ဖုံရွာရသာသာ

ကျွန်တော်တို့ဦးလေး ဦးဘလှိုင်မှာ ထိုစဉ်က ဘကြီးဆီမှာပဲ အတူနေပြီး ဆပ်ပြာချက်ရုံမှာ ဝိုင်းကူလုပ်သည်။ ဦးဘလှိုင်မှာ လူသတ်မှုနဲ့ မြင်းခြံထောင်တွင် အကြိမ်ကြိမ် ကျဖူးသူ ဖြစ်သည်။ လူသတ်မှုနဲ့ ထောင်ကျ၍ ထောင်ထဲမှာပင် ထပ်၍ လူသတ်မှုကျူးလွန်သူ ဖြစ်သည်။ မြင်းခြံထောင်တွင်သာမက အခြားထောင်များလည်း မကြာမကြာ ရောက်ရသူ ဖြစ်သည်။ သူပုံသဏ္ဍာန်မှာ အသားဖြူဖြူ၊ အရပ်မြင့်မြင့် ရှည်ရှည်၊ မျက်နှာသွယ်သွယ်၊ မဲပြုံးကလေး ပြုံးနေတတ်ပြီး ညာဘက် လက်တစ်ဖက်မှာ လူရိုက်ခံထား၍ ခပ်ကွေးကွေး ဖြစ်နေခဲ့ပြီး ကောင်းကောင်း မသန်ပေ။ အရက်မူးလျှင် အလွန် သွေးဆိုးသဖြင့် ဘကြီးက သူ့ဆီ နေသရွေ့ အရက်မသောက်ရဟု သူ့ကို စည်းကမ်းထားသည်။ ကျွန်တော်တို့ကမူ သွေးသားတော်သဖြင့် သူ့ကို လေးစား၍ ချစ်ကြသည်။ သူကလည်း ကျွန်တော်တို့ကို လေးလေးစားစားနှင့် ချစ်ခင်ပါသည်။ သို့ပေလင့်ကစား ကျွန်တော်တို့ အဖေကမူ ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုများ အားလုံးကို သတိပေးထား၏။

“မင်းတို့ဦးလေး ဘလှိုင်ကြီးနဲ့ စကားမများကြနဲ့။ သူ ခိုင်းတာ မင်းတို့ လုပ်ပေး။ ဒါမှမဟုတ်လို့ မတော်တဆ အချင်းများလို့ သူက စိတ်ဆိုးတယ်ထင်ရင် မင်းတို့က ဦးအောင် လုပ်ပေးတော့။ မလုပ်ရင် မင်းတို့ကို သူက အသေလုပ်မှာပဲ” ဟူ၍ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ခေတ်ဆိုး အခါဆိုးမို့ ကျွန်တော်တို့နေသောအိမ်နှင့် ဆပ်ပြာချက်ရုံ ဂိုဒေါင်အဆောက်အအုံများ ၌ တိုင်တစ်တိုင်တွင် လုံတစ်ချောင်း သို့မဟုတ် ဓားလုံတစ်ချောင်း ရှိ၏။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဦးလေးလှိုင်အပေါ်တွင် သတိနဲ့ နေကြ၏။ သူ့တွင် လည်း လူမိုက်ဟူ၍ အရမ်းနာမည်ကြီးသူ မဟုတ်ပေ။ လူသတ်မှုဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ထောင်ကျဖူးခြင်း၊ အကြိမ်ကြိမ် လွတ်မြောက်ခဲ့ခြင်း၊ အပေါင်း အသင်းများနဲ့ အရက်သောက်ကြ၊ မူးလာလျှင် ကိုယ့်မစင် ကိုယ် အရက်နဲ့ မြည်းခြင်း၊ သူ စိတ်မထင်လျှင် အတူတူသွားနေသော သူငယ်ချင်းပေမဲ့ အလစ်တွင် သူက လုပ်တတ်ခြင်း၊ မွေးမိခင်အရင်းကို ကတ်ကြေးနဲ့ ထိုးဖူး

သူဖြစ်ခြင်း၊ ထို့ကြောင့်လည်း အခြားသူများက သူ့ကို ခပ်ရှောင်ရှောင်ပင် ဆက်ဆံကြ၏။ ကျွန်တော်တို့မှာတော့ တူနဲ့ ဦးလေးမို့ မနေသာ။ သူ့ကို ဆပ်ပြာရုံမှာ မီးထိုးအလုပ်ကို ဘကြီးက ပေးထား၏။ တစ်ရက်တွင် နံနက်အစောကြီး သူ မျက်နှာသစ်ရာအနီး ကျွန်တော် ရောက်သွားစဉ် သူ့လက်ထဲက ရေအပြည့်ပါသော ရေခွက်ကို ရှေ့သို့ အားလုံး သွန်လောင်းလိုက် ၏။ သူ မျက်နှာသစ်ဖို့ ခပ်ထားသည့်ရေ မျက်နှာမသစ်သေးဘဲ ရေတွေ သွန်လောင်းလိုက်သည့်အတွက် ကျွန်တော်က အံ့ဩသွားပြီး “ဦးလေးလှိုင်၊ ဘာလို့ ရေတွေ သွန်ပစ်လိုက်တာလဲ” ဟု မေးလိုက်မိ၏။ သူက ချက်ချင်းပင် “ဒါ ဘုရားကို ရေသပ္ပာယ်တာကွဲ့” ဟု ပြော၏။ “ခင်ဗျာ ...”

ကျွန်တော် အလွန် အံ့အားသင့်သွားသည်။ သူက ဆက်ပြီး -

“ဟုတ်တယ် ငါ့တူရ။ ဦးလေးက မနက်တိုင်း မနက်တိုင်း ဘုရားကို ရေသပ္ပာယ်တယ်ကွဲ့” ဟု ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်က ဆက်၍ -

“ဒါဖြင့် ဦးလေး၊ ဘုရားက ဘယ်မှာလဲ” ဟု မေးလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါသူက -

“အေး၊ ငါ့တူက ဘုရားကို မမြင်ရတော့ မေးမှာပဲ။ ဦးလေးကတော့ မနက်လင်းလို့ မျက်နှာသစ်ခါနီးရင် ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို အာရုံ ပြုပြီးကာ ရှေ့နားမှာထားပြီး ရေသပ္ပာယ်လိုက်တာပဲကွဲ့။”

ကျွန်တော်ကမူ လူသတ်မှုတွေနဲ့ ထောင်အကြိမ်ကြိမ် ကျ၍ လွတ် တာ ဤကုသိုလ် စေတနာတွေကြောင့်များလားဟု မှတ်ထင်လိုက်ပါသည်။ တစ်ခါက မိုးအတော်စွေနေပါသည်။ မိုးက လေးငါးရက် ဆက်ရွာ၍ လူတွေလည်း အအေးပတ်နေကြပါသည်။ မီးဖိုများ ဖို၍ မီးလှုံနေကြပါ သည်။ ဦးလေးလှိုင်တစ်ယောက် မီးဖိုဘေးမှာ ရေနွေးသောက် မီးလှုံရင်း က ပြောပါသည်။

“အင်း ... အခုလို မိုးတအားများ အေးပြီဆိုဖြင့် ဝမ်းထဲ ချမ်းစိမ့်

ချမ်းစိမ့်နဲ့ နေတာပဲ”ဟု ပြောပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော့်အစ်ကို တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ကိုညဏ်ရင်က -

“ဦးလေးလှိုင် ဝမ်းထဲ နွေးသွားအောင် အရက်ကလေး သောက်လိုက် ပါလားဗျ”ဟု ပြောလိုက်၍ အားလုံး “ဝါးခနဲ” ရယ်လိုက်ကြပါသည်။ ဦးလေးလှိုင်က ခပ်ပြုံးပြုံးကြီးဖြင့် အင်းမလုပ်၊ အဲမလုပ်။

ထိုအခါ ကျွန်တော်က “ကဲကဲ ... ကျွန်တော်ပဲ သွားဝယ်ပါ့မယ်” ဟု ပြောပြောဆိုဆို ထကာ အရက်ဖြူတစ်လုံး သွားဝယ်ပါသည်။ ကျွန်တော် အရက်ဝယ်က ပြန်လာတော့လည်း မီးဖိုဘေးမှာ လူတွေ မီးလှုံလျက်။ ဦးလေးလှိုင်ကလည်း ထိုင်လျက်။ ကျွန်တော့်မှာ မိုးရေထဲ သွားရသည် ဖြစ်၍ တစ်ကိုယ်လုံး ရွဲလာပြီး ခိုက်ခိုက်တုန်အောင် ချမ်းနေသည်။ “ရှေ့ ... ဦးလေးလှိုင်”ဟု ကျွန်တော် ဝယ်လာသော အရက်ပုလင်းကို သူ့အား လှမ်းပေးလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော် ပေးသော အရက်ပုလင်းကို ဦးလေး လှိုင်က လှမ်းယူလိုက်ပြီး သူ့ဘေးတွင် ချထားလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော် က အိမ်ထဲသို့ဝင်ပြီး အဝတ်ခြောက်များ လဲဝတ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော် မီးဖိုဘေးနားထိုင်တော့ အစ်ကိုတစ်ယောက်က အရက်ထည့်သောက်ရန် အကြမ်းပန်းကန်တစ်လုံး ပေးလိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်ထိ ဦးလေးလှိုင်က အရက်ငဲ့မသောက်သေး။ တစ်စုံတစ်ရာကို လေးလေးနက်နက် တွေးတော နေဟန် တူပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကမူ အရက်ကို ချက်ချင်း မသောက် သေးဘဲနေသဖြင့် အံ့ဩနေမိပါသည်။ ခဏကြာတော့ ဦးလေးလှိုင်က အရက်ပုလင်းကို ကိုင်၍ မတ်တတ်ရပ်လိုက်ပါသည်။ ပန်းကန်နဲ့ မသောက် တော့ဘဲ ပုလင်းလိုက်များ မော့မလားဟု ထင်မိပါသည်။ ဒါပေမဲ့ သူက ဤသို့ မဟုတ်ပါ။ ရှေ့နားတွင်ရှိသော တိုင်တစ်တိုင်ဆီသွားပြီး အရက် ပုလင်းကို ထိုတိုင်တွင် ရိုက်ခွဲပစ်လိုက်ပါသည်။

‘ချလွမ်း’ဟူသော အသံနှင့်အတူ သူ့လက်ထဲရှိ အရက်ပုလင်းက အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာ ကွဲသွားပြီး သူ့လက်ထဲတွင် ကျန်နေသော ပုလင်းပိုင်း

အကွဲကို တိုင်တွင်ပင် သူက တအားစိုက်ထိုးချလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ အားလုံး အံ့အားသင့်စွာဖြင့် သူ့ကို ငေးကြည့်နေမိကြပါသည်။ သူက မီးဖိုဘေးနားတွင် ပြန်၍ ထိုင်လိုက်ပြီး-

“အေးကွာ၊ မင်းတို့ ဘယ်လိုမှ မအောက်မေ့ကြပါနဲ့။ ဦးလေး သောက်ဖို့ အရက်ကို ငါ့တူတွေက ဝယ်ပေးတာ မိုးထဲရေထဲ သွားဝယ်ရ တာ။ ဦးလေးက အသက်ကြီးသူတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ငါ့တူတွေလောက်မှ မလိမ္မာတာ။ အဲဒါတွေ တွေးပြီး ရှက်လို့ ဘယ်တော့မှ မသောက်တော့ ဘူးလို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်ပြီး အရက်ပုလင်းကို ရိုက်ခွဲလိုက်တာပါ” တဲ့။

သူ့မျက်နှာတွင် ကြည်လင်၍ ဝင်းပနေသည် ထင်မိပါသည်။ ထို အကြောင်းများကို ကျွန်တော့် ဘကြီးနဲ့ အဖေတို့ သိသွားပြီး မကြာခင် ဦးလေးလှိုင်ရှေ့တွင် အလွန်ကောင်းသော အငွေ့တထောင်းထောင်းနှင့် ကော်ဖီတစ်ခွက်၊ ပေါင်မုန့်ထောပတ်သုတ် တစ်ခု၊ စီးကရက်သံဘူး တစ်ဘူးကို ငွေလင်ပန်းလေးနဲ့ ထည့်၍ ဘကြီးက ဆပ်ပြာချက်အလုပ်သမား တစ်ယောက်ကို ပို့ခိုင်းလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး လက်ခုပ် တဖြောင်းဖြောင်းဖြင့် ဝိုင်း၍ သြဘာပေးကြပါသည်။ ဦးလေးလှိုင် မျက်နှာ ကမူ ရှက်ပြုံးကြီးလို ဖြစ်နေပါသည်။

ကက်ဆွဲခြင်း

ဂျပန်ခေတ်တွင် ညများ၌ မီးမထွန်းကြရပေ။ နေဝင် မီးငြိမ်းအမိန့် မထုတ်ရဘဲ အလိုလို လိုက်နာကြပြီးသား ဖြစ်တော့သည်။ အကြောင်းမှာ ညညများတွင် လေယာဉ်ပျံများ ပို၍ ဗုံးကြဲခြင်းကြောင့် ဗုံးကြဲခံရမှာစိုး၍ ညများတွင် မည်သူမျှ မီးမထွန်းကြပေ။ ကျွန်တော့်မှာ လောင်းကစားကို စွဲလမ်းနေချိန် ဖြစ်ပါ၍ နေ့လယ်နေခင်းတွင် ထင်ထင်မြင်မြင် ဖဲကစားခြင်း၊ လေးကောင်ဂျင် ကစားခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း ညများတွင် မီးမထွန်းကြရ၍ ဂျင်ကစားခြင်း၊ ဖဲကစားခြင်းများ မလုပ်နိုင်ပေ။ မီးထွန်းပြီး ကစား၍လည်း မဖြစ်ပေ။ လေယာဉ်ပျံ ရန်က ကြောက်ရသေးသည်။ မီးထွန်းတာ မြင်လျှင် အခြားအိမ်တွေက လက်မခံ။ ဝိုင်းငြိမ်းခိုင်းသည်။ ယုတ်စွအဆုံး နာရေးအသုဘရှိလျှင်ပင် လက်ဆွဲဓာတ်မီး၊ အောက်လင်းဓာတ်မီးများ မထွန်းရ။ လွယ်လွယ် ငြိမ်းလို့၊ ညှိလို့ ရသော ရေနံဆီမီးခွက်

လောက်ပဲ ထွန်းကြသည်။ ဒါတောင် လေယာဉ်ပျံသံ ကြားက ချက်ချင်း မီးမှုတ်ကြပြီး ဗုံးကျင်းထဲသို့ ပြေးဝင်ကြရသည်။ ကျွန်တော့်မှာ မကစားဘဲ မနေနိုင်။ ဒါကြောင့် လေယာဉ်ပျံလာလည်း ပုန်းရလွယ်သည့် ဗုံးကျင်း ပေါ်မှာပဲ ကက်ဆွဲတမ်း ကစားသည်။ ကက်ကစားနည်းမှာ ဂုန်နီအိတ် တစ်ခုကို ခင်းပြီး လူသုံးယောက် ဝိုင်းထိုင်ကာ ကက်များကို မှောက်၍ မွှေရသည်။ ကက်များမှာ များသောအားဖြင့် ဘက်ထရီးအိုး အဟောင်း အခွံများဖြင့် ပြုလုပ်ထား၏။ အချို့မှာ ကျွဲချိုများကို ဖြတ်၍ ပြုလုပ်ထား ၏။ ပိုက်ဆံချမ်းသာသော လူများမှာ ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ကက်ကို ကစားကြ၏။ ကျွန်တော်တို့ ဘကြီးတွင် ဆင်စွယ်ကက်ထုပ် ရှိ၏။ ကက်မှာ အလျား နှစ်လက်မခွဲ၊ အနံ တစ်လက်မလောက် ရှိသော အနက်ပြားတွင် ခဲတံလုံးခန့် အကျယ်ရှိသည့် အဝိုင်းတွင်းကလေးများ ထွင်းထား၏။ ဘက်ထရီးအိုးခွံ၊ ကျွဲချို၊ ကျွဲကော်များဆိုလျှင် အနက်ဖြစ်၍ ဆင်စွယ်ဆိုလျှင် ဖဲပြားကလေးများမှာ အဖြူ ဖြစ်လေသည်။ ထိုတွင်း ကလေးများထဲတွင် အဖြူ၊ အနီ၊ အနက်များ အရောင်သွင်း၍ ထားလေ သည်။ ကျွန်တော်တို့ ကစားဝိုင်း၏ စည်းကမ်းချက်မှာ လေယာဉ်ပျံ လာလျှင် ဝိုင်းဖျက်တမ်းပင် ဖြစ်၏။ ဝိုင်းဖျက်၍ အောက်က ဗုံးကျင်းထဲ ဝင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဂုန်နီအိတ်ပေါ်တွင် ကက်များကို မွှေပြီး လေးချပ်စီ လေးချပ်စီ ထပ်ထားရ၏။ မှောက်လျက် ထပ်ရ၏။ ကက် ကစားရာတွင် အရသာအရှိဆုံးမှာ ကက်များကို လက်နှင့် စမ်းရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ ကက်ကစားရာတွင် မည်မျှ ဇွဲကြီး ပါသနည်းဟူမူ ကက်များကို ကြယ်ရောင်ကလေးများဖြင့် ဆွဲကြရသည်။ တကယ်တော့ ကက်များကို ကောင်းကောင် မမြင်ရ။ သို့သော် ကက်ဖဲ၏ ပွင့်ချပ်များကို လက်များက သိနေကြပြီ။ လေးချပ်စီ ထပ်ထပ်ထားသော ကက်များကား မီးရထားတွဲလေးများနှင့် တူပေသည်။ ကက်များ စီတန်း ပြီးသောအခါ နောက်ဆုံးပုံ၏ ကက်တစ်ချပ်ကို အပေါ်သို့ လှန်လိုက်၏။

ဖဲကြီးများမှာ ထင်၊ ယင်း၊ ကက်တို့ ဖြစ်၏။ ထင် သုံးတွဲပါအောင် ရိုက် ယူနိုင်လျှင် ထင်ကွမ်း၏။ ယင်း သုံးတွဲရလျှင် ယင်းကွမ်း၏။ ကက် သုံးတွဲ ရလျှင်လည်း ကက်ကွမ်း၏။ ကွမ်းအောင် ရိုက်နိုင်လျှင် ကွမ်းကြေး ထပ်ရ၏။ အံစာတုံးလေးဖြင့် ရှေ့ထိပ်ကနေ ထိုးလိုက်၏။ ထိုးလိုက်ခြင်း မှာ အံစာတုံးလေးကို ပစ်ချလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ တစ် လေး ဆိုလျှင် ထိုးသူ ခေါင်၊ ခြောက် သုံး ဆိုလျှင် ထိုးသူ အလယ်၊ နှစ် ငါး ဆိုလျှင် ထိုးသူ ပိတ် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ရှေ့က ကက်ပုံ လေးပုံကို လှန်ဖော် ကာ ဖျက်လိုက်ရ၏။ ပေါ်လာသော ဖဲချပ်၊ တစ်နည်း ကက်ပွင့်များက အလွန် ချစ်စရာကောင်း၏။ တစ်ခါတလေ ထင် သုံးလုံး၊ ကက် သုံးလုံး၊ ယင်း သုံးလုံး စသည်ဖြင့် ပေါ်တတ်၏။ ကက်ရိုက်ရာတွင် ကက်ကို စမ်း နေရင်း ဒါ တီပဲ၊ ယင်းပဲ၊ လုပ်ပဲ၊ ဝေါပဲဟု သိလိုက်ရသည်။ တကယ်တော့ မှောက်ထားသော ကက်ကို ကစား၍ ကြည့်ကာမျှနှင့် သိသည်ဆိုခြင်းမှာ ကက်ကစားရာတွင် အချို့ဖဲများမှာ အပွင့်ချင်း မတူဘဲ တွဲရ၏။ ကိုးကြူး အကာနဲ့ ကိုးကြူး အသား၊ ငါး အသားနှင့် အကာ၊ စီတင်း လောက် အသားနဲ့ အကာများ စသည်တို့ ဖြစ်၏။ ဖဲသမားကြီးများက ပေါ်နေသော ကက်ကြီး၊ ဖဲကြီးများကို အရင် မရိုက်။ ဆိုခဲ့သော အသားများသာ ရအောင် ယူတတ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒီကောင် တယ် အသားယူတယ်ကွ” ဟူသော စကားမှာ ကက်ဝိုင်းက လာခြင်း ဖြစ်၏။ ကက်နှင့် ရင်းနှီးသော ကစားနည်းတစ်ခုမှာ သုံးပုံ ဖဲကစားခြင်း ဖြစ်၏။ ကက်သည် လည်း ကောင်း၊ သုံးပုံဖဲသည် လည်းကောင်း အတွေးအခေါ်၊ ဉာဏ်ပညာ ပါသော ကစားနည်းများသာ ဖြစ်၏။ သို့သော် များသောအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အရပ်တွင် ကက်ဆွဲကြသည်မှာ အသုဘအိမ်တွင်သာ အသုဘစောင့်ရင်း ကက်သံ တချောက်ချောက်ဖြင့် လူအစောင့် ရှိနေသည်ဟူ၍ မပြောဘဲနဲ့ အသံပေး သိနည်းတစ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကက်ဝိုင်းမှာ အသုဘရှိ၍ ကစားခြင်း မဟုတ်၊ ကစားဝါသနာပါ၍ ကစားခြင်းဖြစ်ရာ

ညဉ့်နက်လေ ကက်အသံမြည်လေ၊ နားထောင်မကောင်းလေ။

တစ်ခါတစ်ရံ နှစ်ရက်၊ သုံးရက် နေ့ရောညပါ ဆက်တိုက် ကစားကြ၏။ ကစားလွန်း၊ ထိုင်လွန်းအားကြီး၍ ဆီးတွေ ဝါပြီး အကြောအခြင်တွေ ကွေးကောက် ကိုက်ခဲလာ၏။ ကြာကြာကစားလေ ကျက်သရေမရှိသော အလုပ် ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော်၏ လောင်းကစားခြင်းကို အများဆုံး ဆုံးမသူမှာ အစ်ကို ကိုစိန်မောင် ဖြစ်၏။ တစ်ခါက ဖဲဝိုင်းတစ်ဝိုင်းတွင် ကျွန်တော်က ဒိုင်ခံကစားနေသည်ကို တွေ့၍ အစ်ကို ကိုစိန်မောင်က ဝါးဆစ်ပိတ်တုတ်နဲ့ လိုက်ရိုက်၏။ ကျွန်တော် ထွက်ပြေး၏။ အိမ်ဝိုင်းထဲ ပြေး၊ အိမ်ထဲ လှည့်ပြေး၊ ဆပ်ပြာဂိုဒေါင်တွေကြားထဲ လျှောက်လှည့်ပြေး၊ သူက ဇွတ်လိုက်ကာ မိမလိုလို။ နောက် ကျွန်တော်က အိမ်ပေါ် တက်ပြေးက သူလည်း အိမ်ပေါ်လိုက်တက်။ နောက် ဆက်ပြေးစရာမရှိတော့ ကျွန်တော်က ပြတင်းပေါက်က ခုန်ချလိုက်၏။ ကျွန်တော် ရှေ့က ပြေးလိုက်၊ နောက်က လိုက်ကာ ဆွဲလိုက်နှင့် လူတွေ ရုန်းရုန်း ရုန်းရုန်းနဲ့ ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော် ပြေးတော့ အစ်ကိုက အနောက်က ရိုက်နေတာ နောက်ဆုံး အိမ်ပေါ် တက်ပြီး ချောင်ပိတ်မိကာ အရိုက်ခံရတော့မည် ထင်၏။ သို့သော် အားလုံး ထင်သလိုမဟုတ်။ ကျွန်တော်က ပြတင်းပေါက်က ခုန်ချလိုက်ပြီ။ အစ်ကိုက ကျွန်တော့်လို နောက်က လိုက်ခုန်မချတော့။ ကျွန်တော် ခုန်ချရာတွင် အမြင့်က လူတစ်ယောက် ကောင်းကောင်း သေနိုင်၏။ မသေတောင် မလှမပ ကျိုးပဲ့နိုင်၏။ ကျွန်တော် အလွန် ကံကောင်း၏။ ဘာမှ မဖြစ်။ ချက်ချင်း ထ၍ ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ဆက်ပြေး၏။ ဘုန်းဘုန်း ကျောင်းသည် ဘယ်သူမျှ မလိုက်ဝံ့သော နေရာပါတည်း။

မြင်းရော လူရော

ကျွန်တော်တို့ ရွာဘက်သို့ မြင်းခြံကလာသော လမ်းတွင် ချောင်း ခံနေ၍ တံတားဆောက်ထား၏။ ထိုတံတားကား စွန်းလွန်းတံတား ဖြစ်၏။ စွန်းလွန်းတံတားကို အင်္ဂလိပ်တွေက သူတို့ ပြေးတော့ ခိုင်းနမိုက်နဲ့ ဖောက်ခွဲကာ တံတားကြီးကို ချိုးသွား၏။ ဒါကို ဂျပန်စစ်ဗိုလ်တစ်ဦးက မသိ။ မြင်းခြံမြို့ထဲတွင် သူက ဟိတ်ဟန်ပြကာ ဒုန်းမြင်းကြီးကို အပြေးစီးပြီး တစ်လမ်းဝင် တစ်လမ်းထွက် လုပ်နေသည်။ နောက် စွန်းလွန်းဘက်သို့ ဦးတည်၍ မြင်းကြီးကို ဒုန်းစိုင်းလာသည်။ မြင်းက အလွန်ပြေးပြီး ထိန်းမနိုင်အောင် ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် စွန်းလွန်းဘက်သို့ လာသော လမ်းတွင် လူရှင်းနေသည်မို့ အတိုက်အခိုက်ဖြစ်စရာ မရှိ။ ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ကလည်း ဂျော်ကီများ စီးသလို ကုန်း၍ ဝပ်၍ လိုက်လာသည်။ စွန်းလွန်းတံတားပျက်ကြီးကလည်း အဝေးက ကြည့်လျှင် ဆက်

နေသည် ထင်ရသည်။ ဒါကြောင့်လည်း မြင်းကို အရှိန်မလျှော့။ လူရှင်း
 ရှင်းနဲ့ ဒုန်းစိုင်း၍ စီးလာသည်။ တံတားပေါ်ရောက်တော့ တံတားကြီး
 ပျက်နေတာ သူ မြင်လိုက်ရပြီ။ ဒါပေမဲ့ အရှိန်မထိန်းနိုင်တော့။ မြင်းဇက်
 ကို အတင်း ချုပ်၊ အတင်း ထိန်းသေး၏။ ဒါပေမဲ့ မရ။ စွန်းလွန်းတံတား
 ပျက်ကြီး၏ အောက်သို့ မြင်းရောလူပါ ထိုးကျသွားကာ ပွဲချင်းပြီး သေသွား
 ၏။ စွန်းလွန်းချောင်းထဲမှာ လာကြည့်သူတွေ တအုန်းအုန်း၊ တရုန်းရုန်း။
 ဂျပန်ခေတ် အနိဋ္ဌာရုံများကား အလွန် ပေါများလှသည်။ လေယာဉ်ပျံ
 လာလျှင် ခွေးဥဩ ဆွဲ၏။ သံချောင်းခေါက်သံများကလည်း ဆူပွက်
 သွား၏။ ထိုအချိန်က လေယာဉ်ပျံသံသည် သေမင်းအော်၍ လာနေသည်
 နှင့် အလွန် တူညီပေသည်။

မီးကျည်ချခြင်း

ဗုံးကြဲလေယာဉ်များ လာလျှင် နေ့အခါတွင် ရှောင်ရတိမ်းရသည်
 မှာ အလွန် ကြောက်စရာကောင်း၏။ လေယာဉ်ပျံသံ ကြား၍ ခေါင်းပေါ်
 ရောက်လျှင် ပြေးစရာ မရှိတော့။ သို့သော် ခေါင်းပေါ် ရောက်နေချိန်တွင်
 တော့ ကိုယ့်အပေါ်သို့ ဗုံးမကျနိုင်။ ခေါင်းပေါ် မရောက်ခင်နဲ့ ခေါင်းပေါ်က
 လွန်သောအခါ ကြောက်စရာကောင်းသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဗုံး
 ချရာတွင် မိမိခေါင်းပေါ်က ဗုံးကြဲလိုက်လျှင် အခြားတစ်နေရာ ရောက်စမြဲ
 ဖြစ်၏။ ဒါကြောင့်လည်း လေယာဉ်ပျံ ခေါင်းပေါ်ရောက်ချိန်တွင် ကြောက်
 စရာ မရှိ။ လွန်သွားသောအခါ ချသော ဗုံးက လေကြောင်းလိုက်၍ မိမိ
 ခေါင်းပေါ် ရောက်လာတတ်၏ ညအခါများ လေယာဉ်ပျံလာလျှင် ထုံးစံ
 အတိုင်း ဗုံးကျင်းထဲ ဝင်ပုန်းကြ၏။ အချို့ သတ္တိကောင်းသူများကတော့
 မဝင်။ တလင်းပြင်ကပင် မော့၍ ကြည့်လိုက်ကြသေး၏။ တစ်ခါ

လေယာဉ်ပျံ လာသည်မို့ ဗုံးမကြီဟု ထင်ကြပြီး လူတော်တော်များများ ညကြီး ထွက်ကြည့်နေကြ၏။ ခေါင်းပေါ်က လေယာဉ်ပျံများဆီမှ မီးနီ၊ မီးစိမ်းလေးများ တစ်ခါတစ်ခါ မြင်ရ၏။ ထိုသို့ ကြည့်နေစဉ်အတွင်းမှာ ပင် လေယာဉ်ပေါ်က မီးကျည်ပစ်ချလိုက်၏။ ‘ထုန်း’ဆိုသော အသံနှင့် အတူ မီးပွင့်ကာ လင်းလာပြီး ကောင်းကင်ထက်က အလင်းရောင်က အောက်မြေပြင်တွင် လင်းထိန်နေ၏။ မီးကျည်များ ဆက်ကာဆက်ကာ ချ၏။ အောက်က လူတွေ ဘယ်ပြေးရမည် မသိ။ လေယာဉ်ပျံများကလည်း တဖြည်းဖြည်း နိမ့်လာ၏။ မီးကျည်တွေ လင်းလိုက်တာကလည်း မြေပြင်ပေါ် ကျနေသော အပ်တစ်ချောင်းပင် မြင်ရတော့မလောက် လင်း၏။ ထိုအချိန်တွင် ဗုံးမိုး ရွာချတော့၏။ တအုန်းအုန်း တဒိုင်းဒိုင်း မြည်ဆဲ လေယာဉ်ပေါ်ကနေ စက်သေနတ်နဲ့ ပစ်သေး၏။ သေလိုက်တဲ့ လူတွေ သောက်သောက်လဲ။ ညကြီးသန်းခေါင် ကမ္ဘာပျက်သည်ထက် ဆိုး၏။ ကမ္ဘာကြီး ပျက်တာ မမြင်ဖူး။ စစ်ဒဏ်ကြောင့် တကယ်ပင် ကမ္ဘာကြီး ပျက်၍ လူတွေ သေနေပါပြီ။ စစ်၏ ဆိုးရွာမှု အနိဋ္ဌာရုံများကို ယခုလို အေးချမ်းသာယာနေသော အချိန်များတွင် ပြန်လည်မြင်ယောင်ရတာက အိပ်မက်နဲ့ပင် တူသေးတော့၏။

ပုံး အမျိုးမျိုး

ဂျပန်ခေတ်မှာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်များကတော့ လေယာဉ်ပေါ်က ကြံချသည့် ပုံးများမှာ တန်ပုံးဆိုလျှင် တန်ချိန်နဲ့ညီမျှသည့် အလေးချိန် ကြီးသော ပုံးကြီးများဖြစ်၍ သူတို့ကို ချလိုက်လျှင် ပြင်းထန်လွန်း၍ အချို့ နေရာများတွင် ကားကြီး နှစ်စီး၊ သုံးစီးစာလောက် ကြီးမားသည့် မြေကြီး ချိုင့်ခွက်ကြီးများ ဖြစ်နေ၏။ သူ့ကို တန်ပုံး။ မီးလောင်ပုံး၊ သူ့ကို ချလိုက်လျှင် အသံ သိပ်မမြည်။ 'ထန် ... ရိုင်း ... ဖြန်း' ဟူသော အသံ မျိုးသာ ထွက်ပြီး မီးတောင်ပေါက်ကွဲရာမှ ထွက်လာသော ချော်ရည်လို သဏ္ဍာန်မျိုးတွေ ထွက်ကာ မီးထလောင်တော့သည်။ မီးလောင်ပုံးများက တစ်တောင့်ထွာလောက် ရှည်သော ဝါးလုံးအရွယ်အစားလောက် ရှိ၏။ ခြောက်မြောင့်၊ ရှစ်မြောင့်နှင့် ပုံးများကို အစည်းလိုက်၊ အတွဲလိုက် ချခြင်း ဖြစ်၏။ မြေရှုပ်ပုံး။ ထိုပုံးကား မြေပြင်ပေါ်ရှိ လူ၊ ကျွဲ၊ နွား တစ်ယောက်

မကျန် ထယ်ထိုးလိုက်သလို မြေပြင်ကို ရှုပ်၍ ထိခိုက်သောပုံးမျိုး ဖြစ်၏။
 တိုင်းပုံးမူကား ပုံးချပြီးပြီးချင်း မကွဲ၊ သူ့အချိန်နဲ့ သူ ကွဲ၏။ သူ့အချိန်
 ကလည်း ဘယ်အချိန် ကွဲမှန်း ဘယ်သူကမှ မသိ။ သူ့ကို မထိရဲ၊ မကိုင်ရဲ။
 ထိလိုက်၊ ကိုင်လိုက်ပြန်တော့လည်း သူက ပေါက်ကွဲချိန်တန်လျှင် ကွဲချင်
 ကွဲသွား၏။ ဒီလိုမှ မကွဲသေးလို့ အရဲစွန့် ယူသွားပြီး လွင့်ပစ်ရန်ကလည်း
 ရေတွင်းနက်နက်ကြီးများက လွဲ၍ အခြား မရှိ။ ရေတွင်းနက်နက်ကြီး
 ဆိုတာကလည်း ပုံးကျသောနေရာနှင့် နီးချင်မှ နီးမည်။ သူ့ ယူသွားတုန်း၊
 သယ်သွားတုန်း လမ်းမှာ ကွဲချင်ကွဲမည့် ဒုက္ခ။ အလွန် စိတ်ချောက်ချား
 ဖွယ်ကောင်းသော ပုံးမျိုး ဖြစ်သည်။

ကျွဲ နှစ်ကောင်

စစ်အတွင်းက ကြောက်စရာကောင်းသော အကြောင်းအရာတစ်ခု
 မှာ ကျွဲ နှစ်ကောင် ဖြစ်၏။ ကျွဲ နှစ်ကောင်မှာ မည်းမည်း မည်းမည်းနဲ့
 နိမ့်နိမ့်လေး ပျံသန်းလာသော လေယာဉ်ပျံ နှစ်စင်း ဖြစ်၏။ ထိုလေယာဉ်
 ပျံ နှစ်စင်းကို လူတွေက ကျွဲ နှစ်ကောင်ဟု နာမည်ပေးထား၏။ ကျွဲ
 နှစ်ကောင်မှာ အလွန်နိမ့်နိမ့် ပျံသန်းလာခြင်းဖြစ်ပြီး အသံက မြေပြင်တွင်
 ပျောက်နေ၍ သူ လာနေပေမဲ့ မကြားရ။ အနားကပ်လာတော့မှ ရဲ့ရဲ့ ရဲ့ရဲ့
 နှင့် မည်းမည်းကြီး နှစ်ကောင်ကို လွတ်အောင် မရှောင်နိုင်ကြ။ သူတို့က
 ဗုံးချတာ မဟုတ်။ လေယာဉ်ပျံပေါ်က စစ်သေနတ်နဲ့ ပစ်ခြင်း ဖြစ်၏။
 ချောင်းရိုး၊ မြစ်ရိုးက ကမ်းနားများတွင် သူက အလွန်ကျက်စား၏။
 ဝေါခနဲ အသံကြား၍ မော့ကြည့်လိုက်လျှင် ဒုတ် ဒုတ် ဒုတ် ဒုတ် ဒက်
 ဒက် ဒက်နှင့် ကျည်ဆန်များက ဖြာ၍ ထွက်လာပြီးသား ဖြစ်၏။ မြစ်လယ်

မှ လှေများ၊ ဖောင်များ၊ သမ္ဗန်များ၊ မော်တော်များ မြစ်ကမ်းမှ ရေယာဉ်များ အားလုံးကို သူက ချမ်းသာမပေး။ စက်သေနတ်ကလည်း လေယာဉ်ပျံ တစ်စင်းလုံးများ ကျည်ဆန်တွေ တင်လာသလား ထင်ရ၏။ ဘယ်နေရာ ရောက်ရောက် စက်သေနတ် ကျည်ဆန်တွေက ဖြာခနဲ ဖြာခနဲ။ တစ်ရက် တွင် ကျွန်တော်က စွန်းလွန်းကျောင်းထဲ ဖြတ်လာနေစဉ် ဝေါ ဝေါ ဝေါ နဲ့ ကျွဲကြီး နှစ်ကောင် လာနေသည်ကို မြင်လိုက်ရ၏။ မရှောင်နိုင်တော့ ချောင်းထဲမှာပဲ မှောက်လိုက်ရ၏။ ဒါပေမဲ့ စက်သေနတ် ကျည်ဆန်တွေ ကတော့ “ဒက် ဒက် ဒက် ဒက်” ဖြင့် ကျွန်တော့်အနားက ခြောက်လက်မ လောက် အကွာ သဲတွေက ဖြာ၍ ဖြန်းဖြန်းထသွား၏။ သူတို့ရှေ့ အလွန် ကျွန်တော်က အတင်းပြေး၍ ချောင်းဘေး ရှားပင်ဆီ ရောက်ခါနီး သူတို့က တစ်ကျော့ပြန်လာ၏။ နိမ့်လိုက်တာကလည်း ချောင်းကမ်းပါးပင် ဝင်တိုက် တော့မလား ထင်ရသည်။ လေယာဉ်ပျံက ပန်ကာကြီးတွေပင် မြင်နေရ သည်။ ကျွန်တော်က အသက်ဘေးမို့ အတင်း လှပြေးကာ ရှားပင်ခြေရင်း တွင် ဝပ်လိုက်သည်။ စက်သေနတ် ကျည်ဆန်များက မိုးသီးမိုးပေါက်လို ဖြာကျလာသည်။ ရှားပင်ကြီးက ကျွန်တော့်ကိုယ်ကို ကောင်းကောင်း ကာကွယ်ပေးလိုက်သည်။ သူ့အကိုင်း၊ သူ့အခေါက်များကိုတော့ ကျည်ဆန် များက ဖော်ကားသွားခဲ့ပါပြီ။

ဝဲပေါက်ခြင်း

ဂျပန်ခေတ်မှာ ဝဲတွေ အလွန်ပေါက်၏။ ကျွန်တော်လည်း ပေါက်၏။ လက်ချောင်းများအကြား၊ ခြေချောင်းများအကြား၊ နောက်တော့ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တစ်ကိုယ်လုံး။ လူတိုင်း မဟုတ်တောင် ရာခိုင်နှုန်း ၉၀ လောက်တော့ ပေါက်ကြသည် ထင်၏။ ဝဲဆိုသည်မှာ ယားနာပင် ဖြစ်၏။ တစ်ကိုယ်လုံး ယားယံ၊ ကုတ်လို့ကလည်း ကောင်းသည်။ ကုတ်တဲ့နေရာက ဝဲမရှိသေးလျှင် မကြာခင် သူက ရောက်လာတော့သည်။ ဝဲ ခေါ်သည့် ယားနာအနံ့က ညှိစိုစိုနဲ့ဖြစ်ပြီး အနာက ပြည်ဖုကလေးတွေနဲ့။ ထိုခေတ် ထိုအခါက ခေတ်မီသူတိုင်း ပင်လယ်ငါး စားကြသည်ဆိုသော ဆောင်ပုဒ်ကလည်း မပေါ်သေး။ ပေါ်ပြီးနေရင်တော့ ခေတ်မီသူတိုင်း ဝဲပေါက်ကြသည် ဆိုရမလား မသိပေ။ ဝဲပျောက်ဆေး၊ ယားနာပျောက်ဆေးတွေကလည်း ပေါ်လှသည်။ “ကျုပ်တော့ ယားနာတွေကို ဆပ်ပြာကြမ်းနဲ့ သွေးထွက်

အောင် တိုက်၊ ရေချိုးပေးတာနဲ့ ပျောက်တာပါပဲ” ဟူ၍ တစ်မျိုး၊ “ကျွန်မ ကျတော့ တမာရွက်ပြုတ်ရည်နဲ့ ဖန်ဆေးပြီး အုန်းဆီလေး လူးလူးပေးတာ နဲ့ ပျောက်တာပါ” ဟူ၍ တစ်ဖုံ၊ “ကျုပ်တော့ဗျာ ကြာတော့ မခံနိုင်ဘူး။ ရေနံချေးတွေ လိမ်းလိုက်တာ။ အဲဒါနဲ့ ပျောက်သွားတာ” ဟူ၍ တစ်သွယ်၊ “ကျွန်တော်ဖြင့်ဗျာ၊ ညညလည်း အိပ်မရဘူး။ ဝဲ ကုတ်ကုတ်နေရတာနဲ့၊ နောက်တော့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ပြောတဲ့အတိုင်း ဆေးရွက်ကြီး ပြာချ၊ နှမ်းဆီနဲ့လူးလိုက်တာ ပျောက်သွားတာပဲ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ကျွန်မ ကလေးတွေတော့ရှင်၊ အခုအချိန်ထိ ဘာဆေးနဲ့မှ မပျောက်သေးပါဘူး” ဟူ၍ တစ်နည်း၊ ဝဲဆေး ခေါ် ယားနာပျောက်ဆေးကား ဂျပန်ခေတ် တစ် ခေတ်လုံး လူတိုင်းလိုလို စိတ်ဝင်စားရသောဆေးနည်းများ ဖြစ်ပါသတည်း။

ငွေစက္ကူ

ဂျပန်ခေတ်မှာ ပေါ်လာသော ငွေစက္ကူများကလည်း တစ်ဒုက္ခ။ မင်းတုန်းမင်းခေတ်ကလို မဟုတ်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်မှာ ပေါ်လာသော ငွေစက္ကူများလိုလည်း မဟုတ်။ ထူးခြားတာကတော့ မြန်မာပြည်က ဘုရားပုထိုးစေတီတော်ပုံများ ပါရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အချို့ အမျိုးသမီးတွေက ငွေစက္ကူကို ခါးကြားထဲ မညှပ်ဝံ့။ ဘုရားစေတီတော်ပုံများ ပါရှိ၍ အသိမ်းရ ခက်၏။ ငွေစက္ကူများက ရောင်စုံလေးများ ပါရှိသဖြင့် လှ၏။ တဖြည်းဖြည်း ငွေစက္ကူတွေက များများလာ၏။ ဂျပန်ငွေတွေက ပေါ်ပေါ်လာ၏။ ဗယာကြော်တစ်ခု တစ်ဆယ်၊ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက် အစိတ်၊ ထမင်း တစ်ခါပြင် ငါးဆယ်၊ ကလေးတွေ မုန့်ဖိုးပေး တစ်ထောင်၊ နှစ်ထောင်။ ငွေစက္ကူတွေက ကြာလေ တန်ဖိုးမရှိလေ၊ ကြာလေ ဖောင်းပွလေ။ သိမ်းရ များလေလေ။

ကိုမြသွင်

အစ်ကို ကိုမြသွင်ကား ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုများထဲက နံပါတ်
 ၄ သမား ဖြစ်၏။ သူ့ပုံသဏ္ဍာန်က နွဲ့နွဲ့နှောင်းနှောင်း၊ ပျော့ပျော့ပျောင်း
 ပျောင်း၊ ဖြူဖြူ၊ သေးသေးသွယ်သွယ်။ စကားပြောလျှင် ကောင်းကောင်း
 မပီ။ သူ့ကြည့်ရတာ ပြောသလောက် လုပ်စရာရှိက လက်မြန်၏။ တစ်ရက်
 ဘကြီးဦးလူဝ၏ တပည့်နှစ်ယောက် စကားများနေရာက သူက ဘေးက
 နားထောင်နေ၏။ ဘယ်သူ မတရားဘူး၊ ဘယ်သူ တရားတယ်ဟု သူ့စိတ်
 တွင် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ ထိုသူ နှစ်ယောက် စကားများနေသည်မှာ ဧခုတင်
 ကြီးဘေးတွင် ဖြစ်၏။ ကိုမြသွင်က ခပ်ငယ်ငယ်၊ ဆယ့်နှစ်နှစ်သားလောက်
 ရှိသေးသည်။ ခုတင်ကြီးဘေး ဝင်ပြီး ထင်းခွဲဓားမနှင့် မတရားဘူး ထင်သူ
 ၏ ခြေသလုံးကို စုံကိုင် ခုတ်လိုက်သည်။ အခုတ်ခံရသူ၏ ခြေတစ်ဖက်မှာ
 ဖနောင့်ကြောပြတ်ပြီး ထိုသူမှာ ထော့နဲ့ ထော့နဲ့ဖြင့် ခြေထောက် ပြန်

မကောင်းတော့ချေ။ ဂျပန်ခေတ်မှာ ချွေးတပ်ဆွဲ၏။ ချွေးတပ်ဆွဲသည် ဆိုသည်မှာ သံဖြူရောင်သို့ မီးရထားလမ်းဖောက်လုပ်ရာသို့ ပို့ခြင်း ဖြစ်၏။ သေမင်းခံတွင်းဝ ပို့လိုက်သည်နှင့် ဘာမှမခြားပေ။ တစ်ခါက ရွာထဲတွင် ချွေးတပ်ဆွဲခံရရာ မလိုက်ဝံ့သူများက ငွေပေး ငှား၏။ ကိုမြသွင်က ငွေငါးရာဖြင့် လက်ခံလိုက်၏။ ငွေကို အမေ့ထံ လူကြိုနဲ့ပို့လိုက်၏။ ချွေးတပ်သားများ သွားပြီး ငါးရက်လောက် အကြာ သူက ပြန်ရောက်လာ သည်။ သူ ပြောတော့ လမ်းက ထွက်ပြေးလာတာဟု ပြော၏။ သူက အမေ့ကို အလွန်ချစ်၏။ သူ ချစ်တာက လက်တွေ့။ အမေ စားသုံးရန် လုပ်ကျွေးခြင်းမျိုး ဖြစ်၏။ လေယာဉ်ပျံ သံချောင်းခေါက်၊ ကင်းစောင့်၍ လုပ်ကျွေး၏။ တစ်ခါကလည်း ချွေးတပ်အငှား လက်ခံပြီး လိုက်သွားခါနီး အရီးဒေါ်စံမေထံ မုန့်ဖိုးတောင်း၏။ အရီးက နှစ်ဆယ့်ငါးဆင့်တန် အရွက် တစ်ရာ ပေးလိုက်သည်။ နှစ်ဆယ့်ငါးဆင့်တန် အရွက်တစ်ရာမှ ငွေတန်ဖိုး ၂၅ ကျပ် ဖြစ်၏။ ငွေတန်ဖိုး ၂၅ ကျပ်၊ ငွေ ၂၅ ကျပ်ဆိုသည်မှာ ထိုအချိန်က ဘာမှ တန်ဖိုးမရှိ။ အရီး ပေးလိုက် သော ငွေနှစ်ဆယ့်ငါးဆင့်တန်များကို အရီးတို့အိမ် တံခါးပေါက်မှာပဲ ဆုတ်ဖြို၍ ချသွားသည်။ သေလမ်းလိုဟာမျိုး ကိုယ့်တူ သွားမှာ ငွေသုံးလေးရာတော့ မုန့်ဖိုးပေးလိမ့်မည် အထင်နဲ့ တောင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုငွေလောက်တော့ ယူမသွားတာက ပိုကောင်း မည်ဟု ပြောကာ ဆုတ်ဖြိုသွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သူကား ရောက်တတ်ရာရာ သွားတတ်ပြီး ဘယ်မှ ဖင်ပူအောင် နေသူ မဟုတ်။ ရောက်လေရာမှာလည်း သူက အဆင်ပြေသည်။ တစ်ခါ တစ်ခါ ရွာလယ်ကောင်တွင် စမ္ဗာယ်ယျနဂါးမင်း ဇာတ်ထုပ်ကို တစ်ယောက် တည်း ခင်းပြတတ်သည်။ ပုဏ္ဏားက နဂါးမင်းကို ပခြုပ်ထဲတွင် ထည့်၍ ဖမ်းလာပြီး မြွေအလမ္ဗာယ် ပြသည်။ နဂါးမင်းက ဥပုသ်စောင့်ချိန်ဖြစ်၍ ပုဏ္ဏားဖမ်းတာ ခံပြီး ပုဏ္ဏားခိုင်းတာတွေ လုပ်နေရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒါကို ပုဏ္ဏားက အဟုတ်ကြီးထင်ပြီး သူ့ကိုယ်သူ သွေးနားထင်ရောက် ဖြစ်နေပြီ။

mgyoe.com

သူ ခိုင်းတာ မြွေက ချက်ချင်း မလုပ်ရင် သူက မြွေလည်မျိုကို ကိုင်၍ ညှစ်သည်။ နဂါးမင်း ဆွေမျိုးတွေက မြွေအလမွှာယ်ပြရာ လာကြည့်သော အခါ သူတို့ ဘုရင်ကြီး အနှိပ်စက်ခံရသည်ကို မကြည်ရက်။ နဂါးမင်း ကြီးကလည်း သိ၍ ရှက်လှစွာဖြင့် ဥပုသ်လည်း မကျိုးရအောင်၊ ပုဏ္ဏား ခိုင်းတာလည်း အဆင်ပြေအောင် လုပ်ပြနေရရှာ၏။ ပုဏ္ဏားကြီးက ဤသို့ပင် ဗုံထောက်သီချင်းကလေးကို ဆို၍ မြွေအလမွှာယ် ပြ၏။

“မြွေအလမွှာယ် တစ်ခါပြ ... နင်းကီးပါပေါ့ ဆရာတကာပုလ္လင်”

“အင့်ဟင် ... အင့်ဟင် ...”

“လာသမျှ ရှေ့တော်ဝင် ... ယနေ့ပင် ကြည့်မလွဲ ... အဲ အဲ အဲ ...”

သူက ပုဏ္ဏားသံဖြင့် သီချင်းဆိုကာ ရှေ့တွင် တောင်းစုတ်တစ်ခု ထားပြီး ထိုတောင်းထဲက မြွေထွက်လာသည့်နောက် ဗုံထောက်ဆိုရင်းက ပုဏ္ဏားက စကားပြောပြန်၏။

“ဟဲ့ ... မြွေနဂါး၊ စားပါတော့ဆိုတာ မစားဘူးလားဟင် ... လည်မျို ကိုင်ကာဆောင့် ... သွေးတောက်တောက် အန်ရော့လဟယ် ...”

ဘေးက ပွဲကြည့်ပရိသတ်များက အလွန်သဘောကျသည်။ မောင် မြသွင် ဘယ်ရွာမှာဖြင့် ဇာတ်ထုပ်ခင်းသွားလေရဲ့။ ကလေး၊ လူကြီး သူ့ နောက်က တရုန်းရုန်း စသည့် သတင်းများက စွန်းလွန်းရွာတွင် ပျံ့နှံ့နေပြီ။

တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရွာပေါ်မှာ လူမရှိတော့။ စွန်းလွန်းချောင်းရိုး အတိုင်း ရွာနှင့် အတော်လှမ်းသော ချောင်းနံဘေး မြင်းခြံသောင် ခေါ် သော နေရာတွင် ရွာကလူတွေ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ လှုပ်လှုပ် လှုပ်လှုပ်နဲ့ ဂျပန်တွေ သိပ်မဟန်။ ပြေးရခါနီးအချိန် ဖြစ်နေ၏။ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန် ဆိုတာကလည်း လေယာဉ်ပေါ်ကနေ လေနတ်သားသတင်းစာ ဝါဒဖြန့်ကြံချနေ၏။ တစ်နေ့တွင် မမျှော်လင့်ဘဲ သတင်းဆိုးကြီး ကြားကြ ရ၏။ ထိုသတင်းကား မီးရထားကြီးတစ်စီးလုံး တံတားပေါ်မှ အောက်သို့ ထိုးကျသွားခြင်း ဖြစ်၏။ ချောင်းကောက်ကွေ့တံတား၊ ချောင်းကောက်ကွေ့

တံတားဟု လူတိုင်းပင် ပြောနေကြရသည်။ ညကြီးမင်းကြီး မိုးမှောင်
ကျနေသောအချိန်တွင် ရေစီး တရကြမ်းသန်နေပြီး ရေကလည်း နက်သည့်
အပြင် ကျောက်ဆောင်တွေကလည်း ပေါလှ၏။ မိုးကြီးပြီး ချောင်းရေများ
ကျကာ ရေစီးသန်နေခြင်းကြောင့် မီးရထားမောင်းသော စက်ဗိုလ်များက
မမောင်းချင်။ ချောင်းကောက်ကွေ့တံတား သံလမ်းမှာ ဒီအတိုင်းပင် ရေစီး
အရှိန်ဖြင့် လှုပ်ခါနေ၏။ ထို့ကြောင့် စက်ခေါင်းဗိုလ်က မောင်းမဖြစ်
ကြောင်း၊ အန္တရာယ်ရှိကြောင်း ပြော၏။ ဒါကို ဂျပန်တွေက မရ။ ဇွတ်
မောင်းခိုင်း၏။ အချိန်မှာ ညဉ့် နာရီပြန် နှစ်ချက်ခန့် ရှိပြီမို့ ရထားတွဲပေါ်မှာ
အိပ်ငိုက်လိုက်လာသူသာ များ၏။ နောက်ဆုံး ဂျပန်တွေ ဆန္ဒအရ မောင်းရ
တော့၏။ ရထားမောင်းသူက လွတ်လိုလွတ်ငြား နောက်ဆုတ် အရှိန်ယူပြီး
မောင်း၏။ ချောင်းကောက်ကွေ့တံတားကြီးမှာ ရထားအရှိန် မခံနိုင်ဘဲ
ကျိုးကျသွားပြီး ရထားကြီးတစ်စင်းလုံးမှာ ချောင်းထဲသို့ အတွဲလိုက်ကြီး
ထိုးကျသွားတော့၏။ ရထားကြီးတစ်စင်းလုံး ငရဲပြည် ဇောက်ထိုးကျသွား
သည့်နှယ် ကယ်ပါယူပါ အော်သူ အော်၊ တွဲနဲ့ ကျောက်ဆောင်နဲ့ ဖိရိုက်
မိ၍ သေသူ၊ ရေနစ်သူ၊ တွဲထဲက မထွက်နိုင်ဘဲ သေသူ၊ ခရီးသွားသူ
အချင်းချင်း၊ ဆွေမျိုးမောင်နှမ အချင်းချင်း လင်နှင့်မယား အချင်းချင်း
တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မကယ်နိုင်၊ မကူနိုင်၊ မဆွဲနိုင်။ အမျိုးမျိုး
အသေဆိုးဖြင့် သေကြရတော့သည်။ ရေကူးတတ်သူလည်း မရ။ ရေစီးအား
အလွန်သန်နေပြီး ရေအောက် ကျောက်ဆောင်တွေက ဓားသွား၊ လှံသွားထက်
ဆိုးရွားပြီး တိုက်ခွဲ သတ်ပစ်လိုက်ကာ အလွန် ကံကောင်း၍ ရေလှိုင်းပုတ်
ရေစီးချောင်းနံဘေး ချောင်းကမ်းပါးဘေးတွင် တင်ရစ်နေသူများသာ
အသက်ချမ်းသာရာ ရ၏။ အချို့လည်း လှိုင်းပုတ်၍ တင်သောနေရာမှာ
ချောင်းကောက်ကွေ့တံတားနှင့် တစ်မိုင်၊ နှစ်မိုင်လောက် ပတ်ဝန်းကျင်
များတွင် ဖြစ်ကြ၏။ ဂျပန်ဆိုသူတွေကို ပိုပြီး စက်ဆုပ်လာကြ၏။ ရွံ့မုန်း
လာကြတော့၏။ အနိုင်ကျင့်သော ဂျပန်များကို ဘယ်လို လက်စားချေရ

မလဲဟူသော အတွေးဖြင့် တွေးတော ကြံစည်လာကြတော့၏။ ဂျပန်ခေတ် သုံးနှစ်ကား မြန်မာနိုင်ငံသားများအဖို့ လူ့လောက ငရဲသို့ ခေတ္တ အလည် ရောက်ရှိ ခံစားကြရခြင်းနှင့် အတူတူပင် ဖြစ်တော့သည်။

ကလေးတွေ၏ ပါးစပ်ဖျားတွင်လည်း “စိန်ကြည်နော် ... စိန်ကြည် ... လင်ယူ ပက်စက်သည် ... မာစတာလည်း တိုကျိုပြန် ... ဗိုက်တစ်လုံး နဲ့ ကျန်”ဟူသော သီချင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဂျပန်များအဖို့တွင်လည်း “ရှိ၊ ရို ရှိညီ အာကားကူ” အစား “အို တို ငါ နံ ဒေး န ဘူ မို ရိုး င” စသည်ဖြင့် ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာသီချင်းများ ပြောင်းလဲသီဆိုကြရသော ဘဝ သို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။

စွန်းလွန်းရွာပေါ်တွင် လူများ လုံးဝ မနေသလောက် ဖြစ်နေပြီး မြင်းခြံမြို့ထဲတွင်လည်း တောရွာများနှင့် ဆွေမျိုးနီးစပ် မရှိသူလောက်သာ ကျန်ရစ်တော့သည်။ ဂျပန်တွေ ပြေးကြရပါပြီ။ ဂျပန် ပြေးသည်ဟု ဆိုသော်ငြားလည်း တကယ်တွင် ထွက်ပြေးကြသည် မဟုတ်ပေ။ သူတို့၏ စစ်လမ်းကြောင်း အစီအစဉ်အတိုင်း မြန်မာပြည်မှ ဆုတ်ခွာကြခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဆုတ်ခွာရာတွင် အဆင့်ဆင့် အသေခံတပ် များစွာ ချန် ထားခဲ့ကြ၏။ စွန်းလွန်းရွာ အရှေ့ဘက် တိုးကြောင်ကန်ဆိပ်ရှိ အရီး ဒေါ်စံမေ၏ သရက်ခြံတွင် အသေခံ ဂျပန် သုံးယောက် ထားခဲ့ကြ၏။ ဂျပန် သုံးယောက်မှာ အတော်ငယ်ရွယ်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ အသက် နှစ် ဆယ်ကျော်၊ သုံးဆယ် ဝန်းကျင်လောက်သာ ရှိသူများ ဖြစ်၏။ ထိုအချိန် တွင် အမေရိကန်စစ်တပ်က စွန်းလွန်းရွာ အနောက်ဘက်နားတွင် ရောက် ရှိနေပြီ ဖြစ်၏။ အသေခံ ဂျပန်များက သရက်ပင်များကို အကာအကွယ် ယူထား၏။ သရက်ပင်ခြေရင်းတွင်လည်း အရီးဒေါ်စံမေတို့ သရက်ခြံတွင် နေစဉ်က တူးထားသော ဗုံးခိုကျင်းကလည်း အခိုင်အမာ ရှိထား၏။ အသေခံ ဂျပန်များက စည်ပိုင်းထဲတွင် ကျောက်ခဲများ ထည့်ကာ ညဉ့်နက် သန်းခေါင်လောက်ဆိုလျှင် စည်ပိုင်းကို တအား လှုပ်၏။ ခပ်လှမ်းလှမ်း

လောက်က ထိုအသံကို ကြားရလျှင် စက်သေနတ်သံနဲ့ အတော်တူ၏။ အမေရိကန်စစ်တပ်မှာ ဂျပန်စစ်တပ်ကြီး ရှိနေသည် ထင်၍ ရှေ့မတိုးဝံ့။ စက်သေနတ်များ၊ အမြောက်များ၊ ဒုံးကျည်များဖြင့်သာ တရစပ် ပစ်ခတ်နေရ၏။ သူတို့ကလည်း သံသယရှိနေ၏။ ဂျပန်များက စည်ပိုင်းထဲတွင် ခဲထည့်၍ လှုပ်သည့်အသံကို မကြားဖူးသော သေနတ်သံများအဖြစ် စူးစမ်း၏။ သို့သော် ဂျပန်က ဉာဏ်များ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ နေ့လယ်တွင် တစ်ယောက်စီ ကိုင်လှုပ်၏။ တစ်ယောက်က သရက်ပင်ထိပ် တက်၍ အမေရိကန်စစ်တပ်ဆီကို မှန်ဘီလူးဖြင့် ကြည့်ပြီး စည်ပိုင်းသံတွေနဲ့ ရောပြီး တကယ် သေနတ်အစစ် ရိုင်ဖယ်ဖြင့် လှမ်းပစ်၏။ ရန်သူ ကျ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း အမေရိကန် စစ်တပ်ကြီး ရှေ့မတိုးရဲ။ ဂျပန်တွေက ထမင်းဟင်းများကို ဗုံးကျင်းထဲမှာ ချက်ကြ၏။ သုံးရေ၊ သောက်ရေ ခပ်တာ ညမှ ထွက်ခပ်ပြီး ထမင်းချက်ပြန်လျှင် မီးခိုးမြင်ရန် နံနက် အစောကြီး ထ၍ ချက်တတ်သည်။ မီးအလင်းရောင်မှာ ဗုံးကျင်းက အကွေ့အကောက်ဖြင့် လုပ်ထားသည့်အပြင် အပေါက်ဝ အဖုံးရှိထားသည်မို့ အလင်းရောင်က အပြင်မထွက်တော့ပေ။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရက်ရှည်လာ၏။ အမေရိကန်စစ်တပ်က လှမ်း၍ပစ်သော ကျည်ဆန်များကြောင့် သရက်ပင်များလည်း အရွက်မရှိတော့။ နောက် တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အကိုင်းအခက်တွေပါ စုတ်ပြတ် တုံးတုံးလာတော့၏။ ဂျပန်များ အကာအကွယ် မဲ့လာပြီ။ ဒါကို အမေရိကန်စစ်တပ်က ရိပ်မိသည်။ သူတို့လည်း အလွန်အားကောင်းတဲ့ မှန်ပြောင်းတွေနဲ့ ကြည့်နေတာပဲ။ သူတို့ ထင်သလို ဂျပန်အင်အားကြီးစစ်တပ် မမြင်တာကြောင့်လည်း သူတို့ စစ်တပ်က ရှေ့သို့ တိုးလာ၏။ ထိုနေ့က စွန်းလွန်းရွာပေါ် အမေရိကန်စစ်တပ် ရောက်သောနေ့ ဖြစ်၏။ စစ်မြေပြင်အခြေအနေမှာ အမေရိကန်စစ်တပ်နဲ့ ဂျပန် သုံးယောက် ကြားတွင် စွန်းလွန်းချောင်းက ခြားနေ၏။ အသေခံ ဂျပန် တစ်ယောက်က ညတွင် စွန်းလွန်းချောင်းမှ ဖြတ်ကူးပြီး ရွာပေါ်သို့ ကမ်းပါးထိ

mgjoe.com

မှ တဖြည်းဖြည်း တွယ်တက်သွား၏။ အမေရိကန် စစ်တပ်က ကင်းချ ထား၏။ ကင်းအစောင့်က နှစ်ယောက်တစ်တွဲ ဖြစ်၏။ ကင်းစစ်သား များ မျက်စိလည်အောင် ဂျပန်က ခပ်လှမ်းလှမ်းက နေရာကို ခဲနှင့် ပစ် လိုက်၏။ ရိုးရိုးလေးပင် ကင်းစစ်သားများက အသံကြားရာသို့ ပြေး အကြည့်အတွင် ဂျပန်က တပ်တွင်း အတင်းဝင်၍ လက်ပစ်ဗုံးဖြင့် ထုခွဲ လိုက်၏။ ပြင်းထန်သော အသံနှင့်အတူ လူအော်သံ၊ အမိန့်ပေးသံ၊ မြင်း ဟီသံတို့ ကြားဝယ် ဂျပန်က ပြန်၍ ကိုယ်ယောင်ဖျောက်ကာ ချောက် ကမ်းပါးမှ အောက်သို့ ခုန်ချ လွတ်မြောက်သွားပြီ ဖြစ်သည်။ ဂျပန်တို့ သည် သူတို့၏ နိပုန်နိုင်ငံတော်နှင့် လူမျိုးအတွက် သစ္စာရှိစွာ အသက် စွန့်လွှတ်တတ်သူများဖြစ်ပြီး သတ္တိကောင်း၏။ တိုက်ပွဲများတွင် သမား ရိုးကျ မဟုတ်ဘဲ နည်းပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့် စွန့်စွန့်စားစား တိုက်၏။ ထိုအချိန်က အကယ်၍သာ ဂျပန်များသည် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ပြီး အနိုင် ကျင့်လိုသည့် ဖက်ဆစ်ဝါဒမျိုး မဟုတ်ဘဲ အမြော်အမြင်ရှိခဲ့လျှင် မြန်မာ ပြည်မှ ထွက်ခွာသွားကြရမည် မထင်ပေ။

ကျွန်တော်တို့ နေသော မြင်းခြံသောင်ဆိုသည်မှာ ချောင်းနံဘေး ဖြစ်၏။ အချို့အိမ်များက ချောင်းထဲ၊ ချောင်းစပ်တွင် တဲထိုး၍ နေထိုင် ကြခြင်း ဖြစ်၏။ မြင်းခြံသောင်မှာ နေ့စဉ် ဒေါ်မိန်းကလေးကြီး၏ ယောက်ျား ဦးလေးချစ်က ကျွန်တော်တို့ကို အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပေး၏။ အဖေနဲ့ အမေ ကွဲနေပြီမို့ ကျွန်တော်တို့မှာ အရီးဒေါ်စံမေနှင့် အတူနေရ ၏။ အဖေကလည်း ညည အရက်မူးမူးလာပြီး ဆူတတ်၏။ အစ်မ မလှမြိုင်မှာ အဖေကို ထမင်းခူးကျွေးရ၏။ အဖေက သူ့တူမ မလှမြိုင်ကို ချစ်၏။ အစ်မ မလှမြိုင်က ထမင်းခူးကျွေးလျှင် သိပ်မခူးတတ်။ တကယ် တော့ အစ်မ မလှမြိုင်မှာ အဖေ အမေ မရှိတော့ပေ။ ဒါကို အဖေက သိ၏။ အစ်မ မလှမြိုင်ကို အစစ အရာရာ ဦးစားပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ကျွန် တော်တို့၏ဆရာ ဘကြီး ဘုန်းကြီးမှာ ဗုံး အလွန်ကြောက်၏။ အရီး

ဒေါ်စံမေ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော ကျောင်းကြီးမှာ ဗုံးထဲတွင် ပါခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့်လည်း ဗုံးကြောက်သည်မှာ မဆန်းတော့။ ဂျပန် ခေတ်တွင် ဗုံးဒဏ်ကြောင့် မြန်မာပြည် အရပ်ရပ်ရှိ စေတီပုထိုး ဘုရား ကျောင်းကန်များ အစားထိုးမရနိုင်လောက်အောင် ဆုံးရှုံး ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ဆရာ ဘုန်းတော်ကြီးမှာ မြင်းခြံသောင်ရွာ အရှေ့ဘက် ချောင်းရိုးလိုဏ်ဂူ ထဲတွင် နေ့အခါ သွား၍ သီတင်းသုံးနေပေသည်။ ကျွန်တော်က အရီးတို့ ချက်၍ လှူလိုက်သော ဆွမ်းချိုင့်ကို သွားပို့ရ၏။ နေ့ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးချိန် မှာ နံနက် ၁၀ နာရီ ၃၀ လောက် ဖြစ်၏။ လိုဏ်ဂူမှာ ချောင်ရေစားရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော သဲလိုဏ်ဂူ ဖြစ်ပေသည်။ အဝင်ဝမှ ရေကျပြန်ဆုံးထိ ပေ ၄၀၀ လောက် ရှည်၏။ အချို့နေရာများတွင် တစ်ရပ်လွတ်ရုံ မြင့်၏။ အချို့နေရာများတွင် တစ်ရပ် မလွတ်တတ်။ လိုဏ်ဂူအကျယ်မှာ ရှစ်ပေ လောက် ကျယ်၏။ တိုင်းပျက်ပြည်ပျက်အချိန်မို့ ဘုန်းဘုန်းနားတွင် ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းများဖြစ်ကြသော အုန်းဆောင်၊ အုန်းမောင်၊ ချုံကြီးက ငရွှေ၊ ဦးဘရှင် သား မောင်ကိုကြီးတို့လည်း မရှိကြတော့။ လူစုကွဲနေကြပြီ။ ဂျပန်များ ပြေးကြရပြီ။ မရှိသလောက် ရှင်းသွားပြီ။ မြင်းခြံမြို့ပေါ်က မီးလောင်ညှော်နံ့များက ညပိုင်းတွင် နံကောင်းတုန်း ဖြစ်၏။ ဆီးချေးညှော်နံ့များက တဝေဝေ တသင်းသင်း။

တစ်ခါတစ်ရံတွင် လူ့ကံတရားများက ဆန်းကြယ်လှပေသည်။ တစ်နေ့သော ည ၈ နာရီလောက်တွင် ကျွန်တော့်နားထဲမှာ ဒီး ... ဒီး ... ဒီး ... ဒီး ... ဟူသော အသံမျိုးကို အဝေးကြီးဆီမှ ကြားနေရ၏။ သေသေ ချာချာ နားထောင်လေ သေသေချာချာ ကြားရလေ ဖြစ်၏။ လေယာဉ်ပျံ သံလည်း မဟုတ်။ မြေကြီးနှင့် နားနဲ့ ကပ်၍ နားထောင်သောအခါ ပို၍ သေချာပြီး အသံတွေက အများကြီး ဖြစ်နေ၏။ ကျွန်တော်က အသံတွေ နားထောင်ပြီး အသံလာရာဘက်ကို ဦးတည်ပြီး လိုက်ရှာ၏။ မြင်းခြံ သောင်မှ ချောင်းရိုးထဲတွင် ဖြတ်၍ ချောင်းအထက်သို့ နားထောင်ရင်း

တက်လာခဲ့၏။ ကျွန်တော် တက်လာသော ချောင်းရိုးအထက်မှာ ကွင်းပြင်
 ကြီးသဘော ဖြစ်၏။ ဖျောက်ဆိပ်ပင်ကြီး တစ်ပင်မှလွဲ၍ အခြားအပင်
 ကြီးကြီးမားမား မရှိ။ အပင်ငယ်ကလေးများကလည်း သိပ်မများ။ သို့သော်
 လရောင် မရှိ။ ညက မှောင်နေ၏။ မှောင်နေသော်လည်း မည်းမည်း
 တန်းကြီးကို အနောက်ဘက်ဆီမှ လှမ်းမြင်နေရ၏။ အသံတွေက တဒီးဒီး
 ဖြင့် မြေကြီးတွေပါ တုန်ဟည်းလာသလို ထင်ရ၏။ မည်းမည်းတန်းကြီးက
 လည်း တဖြည်းဖြည်း နီးလာ၏။ အသံကြီးတွေကလည်း ကြောက်စရာ
 လန့်စရာ ကျယ်လောင် မြည်ဟည်းလာနေပြီ ဖြစ်၏။ ယခုတော့ သဲသဲကွဲကွဲ
 မြင်ရပါပြီ။ စစ်တပ်ကြီး ချီတက်လာနေခြင်း ဖြစ်၏။ ကားမီးများ မှိတ်၍
 တဖြည်းဖြည်း တရိပ်ရိပ် တက်လာနေခြင်း ဖြစ်၏။ သံချပ်ကာ ကားများ၊
 ထရပ်ကားကြီးများ၊ ဂျစ်ကားများ မျိုးစုံ ပါ၏။ ဂျပန်ခေတ်တွင် ညအခါ
 အမှောင်ထဲ နေရဖန်များသောကြောင့် မှောင်သော်လည်း ကြည့်တတ်ခြင်း
 ဖြစ်၏။ ကျွန်တော် ရပ်နေသောနေရာနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်နေရာမှ တက်
 လာခြင်းဖြစ်ပြီး ညာဘက် ခပ်ယွန်းယွန်းကနေ ဖြစ်လေသည်။ တဖြည်းဖြည်း
 နဲ့ နီးလာပြီ။ ကိုက် ၁၀၀ လောက် အလိုတွင် မီးများ ဖွင့်လိုက်ကြသည်။
 မြေပြင်တွင် ရှိသမျှ ပုရစ်၊ နံ့ကောင်ကအစ မြင်ရလောက်အောင်ပင် ဖြာ
 လင်းသွားသည်။ ကားတန်းကြီးကတော့ မရပ်မနား ဆက်တက်လာနေ
 သည်။ တကယ်တော့ ကျွန်တော်သည် သူတို့ စစ်တပ်ကြီး၏ တပ်ဦးမှ
 ညာဘက်အစွန်တွင် ရပ်နေသော တစ်ယောက်တည်းသောလူ ဖြစ်လေ
 သည်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရပ်နေရာမှ ကိုက် ၅၀ ခန့်လောက်ပင် လိုတော့
 သည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်သည် တစ်စုံတစ်ခုကို သတိရလိုက်သည်
 နှင့် ချက်ချင်း ရပ်နေရာမှ ရွေ့လျားလိုက်ကာ ကားတန်းကြီးဆီ ရောက်
 အောင် ခြေလှမ်း ၁၀ လှမ်းမျှ အပြေးအလွှား သွားလိုက်ပြီး ပါးစပ်ကလည်း
 “ဟေး ... ရပ်ရပ်၊ ဟေး ... ရပ်ရပ်”ဟု အသံကုန် အော်ရင်း လက်ကလည်း
 လက်နှစ်ဖက် မြှောက်ကာ လက်ဝါးနှစ်ဖက် ဖြန့်ပြီး ရပ်ရပ်ဟု အချက်

ပေးလိုက်ပါတော့သည်။

သူတို့သည် စောစောကတည်းက ကျွန်တော့်ကို မြင်နေပါသည်။ ဒါကြောင့်လည်း သူတို့ စစ်တပ်ကြီးရှေ့က တားဆီးလာမှုကို ချက်ချင်း သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အကြောင်းကလည်း ကျွန်တော်သည် ထိုအချိန်က ၁၂ နှစ်သားလောက် အရွယ်မျှသာ ရှိသေးပြီး အလွန်ပိန်သေးသော လူငယ်ကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေခြင်းလည်း ပါလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ဒုတိယအကြိမ် “ဟေ့ ... ရပ်ရပ်” ဟူသော ရဲရဲဝံ့ဝံ့ အသံဖြင့် သူတို့ စစ်တပ်ကြီးအား အရပ်ခိုင်းလိုက်သည် ကို တကယ်ပင် ချီတက်လာရာမှာ ရပ်လိုက်ရန် အမိန့်ပေးသံတစ်ခု စူးရှ ကျယ်လောင်စွာ ပေါ်လာပြီးနောက် ရပ်လိုက်ကြသည်။ ဤမျှလောက် မည်းနက်ပြီး ပြောင်သော အသားအရေမျိုး တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးခဲ့ပါ။ စောစောက ကျယ်လောင်စွာ မြည်ဟည်းလာသော အသံကြီးများပါ မကြားရတော့ဘဲ ချက်ချင်းပင် တိတ်ဆိတ်သွားကာ စစ်တပ်ကြီး၏ ကားမီးရောင်များကသာ ကျွန်တော့်ကို ဆလိုက်ထိုးပြနေသလို ဖြစ်နေပါသည်။ သူတို့ စစ်တပ်ကားကြီးများ ရပ်သွားတော့မှ ကျွန်တော်လည်း မြှောက်ထားသော လက်နှစ်ဖက်ကို ချလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော့်မှာ အလွန်အံ့ဩစွာဖြင့် ငေးမောကြည့်လိုက်မိပါသည်။ တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးပါ။ သူသည် ဂျစ်ကားပေါ်မှ ဆင်းလာကာ ခါးတွင် သားရေခါးပတ်နှင့်အတူ ကျည်ဆန်တွဲများက ပတ်ထားပြီး သားရေအိတ်တစ်ဝက်သာ တပ်ထားသော ခြောက်လုံးပြူးက ခါးတွင် ပါလာပါသည်။ သူ့အရပ်မှာ ကျွန်တော့်ထက် ထက်ဝက်ကျော် ကျော်လောက် မြင့်ပြီး အသားအရေမှာ သပိတ်ရောင် မည်းမှောင်ကာ နားအပေါက်ကြီးများက လက်ဖက်ရည်ကြမ်း ပန်းကန်နီးပါးလောက် ကျယ်ပြီး တွဲလွဲကျနေကာ ဖြူဖွေးသော သွားများက စိန်ရောင်များ လက်သလို တောက်ပနေသည်ဟု ထင်လိုက်ရပါသည်။ သူသည် ဤစစ်တစ်

ကြီးကို ဦးစီးလာသော နီဂရိုးလူမျိုး စစ်ဗိုလ်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ကျွန်တော့်ကို ငဲ့၍ ကြည့်ရပါသည်။ ပါးစပ်ကလည်း မေးမြန်းပါသည်။ သူ့အမူအရာနှင့် မေးမြန်းပုံမှာ ကျွန်တော့်ကို ရန်ပြုမည်၊ အန္တရာယ်ပြုမည် သဘော မပါကြောင်း သူ့မျက်နှာက ဖော်ပြနေပါသည်။

သူ့အမေးကို ကျွန်တော် ပါးစပ်က မဖြေတော့ပါ။ သူ့လက်ကိုဆွဲ၍ ကျွန်တော့်နောက်သို့ လိုက်ပါရန် ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ချက်ချင်းပင် သူက မငြင်းဘဲ ကျွန်တော့်နောက်သို့ လိုက်လာပါသည်။ ကျွန်တော်သည် သူတို့ စစ်တပ်ကြီး ချီတက်လာနေသောနေရာ၏ ရှေ့တည့်တည့် ကိုက် ၂၀၀ လောက် ခေါ်သွားပြီး လက်ညှိုးထိုးကာ ပြလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော် ပြရာ သူ ကြည့်လိုက်ပြီး အလွန် အံ့အားသင့်စွာဖြင့် ပါးစပ်က အော်လိုက် ပါသည်။ နောက် ချက်ချင်း စစ်တပ်ကြီးဆီသို့ လှမ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ အော်ပြောလိုက်ပါသည်။ သူ့အော်သံကြောင့် စစ်ဗိုလ်များ၊ စစ်သားများ အပြေးအလွှား လိုက်လာကြပါတော့သည်။ အချို့စစ်သားများ လက်ထဲ တွင် လက်နှိပ်ဓာတ်မီး တဝင်းဝင်း ပါလာသည်။ ကျွန်တော်တို့နား ရောက် သောအခါ နီဂရိုး စစ်ဗိုလ်ကြီးက ကျွန်တော် ပြသောနေရာသို့ သူတို့ကို ပြလိုက်ပါသည်။ အားလုံးပင် အလွန် အံ့အားသင့်စွာဖြင့် အမျိုးမျိုး ပြောဆိုသံများကို ကြားရပါသည်။

ကျွန်တော် ပြလိုက်သည်မှာ အခြား မဟုတ်၊ ချောက်ကမ်းပါးကြီး ပင် ဖြစ်ပါတော့၏။ ဤချောက်ကမ်းပါးကြီးကို သူတို့ မသိဘဲ စစ်တပ်ကြီး ချီတက်လာပါက ချောက်ထဲသို့ ထိုးကျကာ သေကုန်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုချောက်ကမ်းပါးကြီးကို ကျွန်တော် သူတို့ရှေ့ ရပ်နေရာမှ ချက်ချင်း သတိရ၍ စစ်တပ်ကြီးကို အရပ်ခိုင်းကာ တားလိုက်ခြင်းဖြစ်ပြီး နီဂရိုး စစ်ဗိုလ်ကြီးကို လက်ဖြင့်ဆွဲခေါ်ကာ ချောက်ကမ်းပါးကြီးကို ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ တကယ်တော့လည်း သူတို့သည် မြေနေရာ မှားယွင်းလာပြီး သူတို့ ချီတက်လာသော လမ်းတွင် ချောက်ကမ်းပါး မရှိဟု ထင်ကြောင်း

နောင်တွင်မှ သိရပါသည်။ သူတို့၏ ကားမီးရောင်များက မြေပြင်တွင် ရှုပ်၍လည်းကောင်း၊ အထက်တွင် ဖြာ၍လည်းကောင်း လင်းနေသဖြင့် ဤချောက်ကမ်းပါးကို အဝေးက မမြင်ရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့် ကြောင့် သူတို့ စစ်တပ်ကြီး ချောက်ထဲ ကျမသွားတော့ကြောင်း သိရပြီး နောက် နီဂရီးစစ်ဗိုလ်ကြီးက ဝမ်းသာအားရ အော်ဟစ်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ပွေ့ချီပြီး ကောင်းကင်သို့ မြှောက်ထားလိုက်ပါသည်။ နောက် စစ်ဗိုလ် စစ်သားများကလည်း ကျွန်တော့်ကို ဝိုင်း၍ မြှောက်ထားကာ အော်ကြ ဟစ်ကြဖြင့် စစ်တပ်ကြီးတစ်ခုလုံး လူအော်သံများ ပွက်ပွက်ရိုက် ဆူညံ သွားပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အိမ်သို့ နီဂရီးစစ်ဗိုလ်ကြီးနှင့်အတူ အခြားစစ်ဗိုလ် ငါးယောက်လိုက်လာပြီး သူတို့က အကျိုးအကြောင်းများ ပြောကြပါသည်။ ကျွန်တော်၏ အစ်မတစ်ဝမ်းကွဲတော်သူ အရီးဒေါ်စံမေ၏သမီး အစ်မ မလှရီမှာ အင်္ဂလိပ်စကား ကောင်းမွန်စွာ ပြောဆိုတတ်သဖြင့် သူတို့၏ သဘာဝ လေယူလေသိမ်း အနည်းငယ် ကွဲသည်မှအပ ကောင်းစွာ နား လည်အောင် ပြောဆိုတတ်ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အစ်မတစ်ယောက် ဖြစ်သူ မလှမြိုင်မှာ ချောမောလှပသည့် မြန်မာမိန်းမပျိုလေးတစ်ယောက် ဖြစ်သဖြင့် ဤသို့ စစ်ဦးဘီလူး တက်လာသော စစ်ဗိုလ် စစ်သားများကို လွန်စွာ ကြောက်ရွံ့နေရှာသဖြင့် အိမ်ထဲက အိမ်အပြင်သို့ မထွက်ရဲပါ။

အစ်မ မလှရီကိုလည်း သူတို့က လေးလေးစားစား ဆက်ဆံကြသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် အစ်မ မလှရီမှာ သူ၏ အခါလည်သမီး လေး မဌေးဝင်းအား ပွေ့ချီရင်း စကားပြောပြီး ခင်ပွန်းသည်ကလည်း အနားတွင် ရှိနေသည်ကို သူတို့အားလုံး နားလည်ဟန် ပြပါသည်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ စကားပြောရင်း လူတွေ တော်တော်များများ ဝိုင်းအုံလာ ကြပါသည်။ နီဂရီးစစ်ဗိုလ်ကြီးက သူတို့ လမ်းမှား၍ စစ်တပ်ချီတက် လာမိရာ စွန်းလွန်းရွာ အမှတ်အသားနှင့် ချောက်ကမ်းပါးများ ရှိကြောင်း

mye.com

ကို သိထားသော်လည်း ဤနေရာတွင် မရှိဘူးထင်၍ ချီတက်လာရာ ချောက်ကမ်းပါးသို့ ထိုးကျရန် ကိုက်အနည်းငယ် လိုတော့ကြောင်း၊ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်က သူတို့စစ်တပ်ကြီးကို ရပ်ခိုင်းကြောင်း၊ ကလေးသူငယ်တစ်ယောက်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဤသို့ ရပ်ခိုင်းခြင်းမှာ အကြောင်းရှိ၍ ရပ်ခိုင်းခြင်းကို သူတို့ နားလည်ကြောင်း၊ ရန်သူသော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာယ်သော်လည်းကောင်း ရှိ၍သာ ရပ်ခိုင်းခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကြိုတင် မျှော်မှန်းကြောင်း၊ စစ်တပ်ကြီး ချီတက်ရာ စစ်လမ်းမကြီး ရှေ့တည့်တည့်တွင် တကယ်ပင် ချောက်ကမ်းပါးကြီးမှာ ခံနေသည်ကို ထိုကလေးပြမှ သိရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဤကလေး၏ ကျေးဇူးကို တုံ့ပြန်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ နေသော အိမ်မှာ မြင်းခြံသောင်၏ အနောက်ဘက် တန်း အဆုံးတွင် ပါရှိပြီး အိမ်မှာ အနောက်ဘက် ဆင်ခြေလျှောအမြင့်ဖြင့် တက်သွားလျှင် ပေ ၃၀ လောက် အရောက်တွင် ကုန်းလွင်ပြင်ထိပ်သို့ ရောက်ရှိပါသည်။ ညတွင်းချင်းပင် စစ်သားများက ကျွန်တော်တို့ နေသော အိမ်ထဲရံကို နောက်ခံပြုကာ သံတန်းများ စိုက်ပြီး တံတားခင်းသော သံပြားမျိုးများကို ထောင်၍ အကာပြုလုပ်ပါသည်။ စစ်အတွင်း နေကြသောအိမ် ဖြစ်၍ အိမ်မှာ လူတစ်ရပ်လွတ်သာ ဖြစ်ပြီး ခပ်နိမ့်နိမ့် ဖြစ်သဖြင့် သံပြားကြီး လေးစင်းလောက် ကာရံလိုက်သည်နှင့် အိမ်မြင့်မိုရ် အလယ်လောက် ရောက်သွားပါသည်။ သူတို့ လုပ်လိုက်ကြသော သံဝင်းထဲရံ သဘောမျိုးကြီး အကာပေမှာ အမြင့် ၇ ပေလောက်ရှိပြီး အလျားမှာ ၁၅ ပေလောက် ရှိပါသည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ပြီးနောက် စစ်တပ်ကြီးမှ ပါလာသော ရိက္ခာများကို ယူလာကြရန် နီဂရီးစစ်ဗိုလ်ကြီး၏ အမိန့်ပေးခေါ်လိုက်ပြီး ဆက်လက်အော်ဟစ် အမိန့်ပေးလိုက်ပြန်သည်။ နီဂရီးစစ်ဗိုလ်ကြီး၏ အမိန့်အတိုင်း စစ်သားများက ရိက္ခာများကို လက်ဆင့်ကမ်း သယ်ယူကာ ကုန်းထိပ်မှ ဆင်ခြေလျှောအတိုင်း လှိမ့်ချ၍ ပေးလိုက်ကြ

ပါတော့သည်။ သူတို့ လိုမ့်ချလိုက်သော ဘူးများမှာ အရှိန်ဖြင့် လိမ့်ကျလာပြီး သံဝင်းထရံကြီးဆီသို့ ရောက်ကာ ရပ်သွားကြပါသည်။ ဤသို့ လိုမ့်၍ လိုမ့်၍ ချထားလိုက်သော အသားဘူးများ၊ ယိုဘူးများ၊ သစ်သီးဘူးများ၊ ချိစ်ဘူးများ၊ နို့စိမ်းဘူးများ၊ နို့ဆီဘူးများ စသည့် ဘူးမျိုးစုံအပြင် စီးကရက်သေတ္တာ၊ ဆပ်ပြာသေတ္တာ အမွှေးများအပြင် လူသုံးကုန်များ၊ သွားတိုက်ဆေးပါ မကျန် အတော်စုံလင်ပြီး ကာထားသော သံဝင်းထရံကြီး ပြည့်မှ ရပ်လိုက်ကြပါတော့သည်။ သူတို့ ပေးသော ပစ္စည်းများမှာ ကားကြီးတစ်စီးတိုက်ထက် မနည်းပါ။ စစ်တပ်ကြီးလည်း ဤမှာပင် တပ်စခန်းချကာ နားလိုက်ကြပါတော့သည်။ နောက်ရက်တွင် နီဂရီးစစ်ဗိုလ်ကြီးက ကျွန်တော့်ကို နိုင်ငံခြားသို့ ပို့ပြီး လေယာဉ်မောင်း သင်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ လူကြီးမိဘများ၏ ဆန္ဒကို သူတို့ မေးမြန်းကြရာ ကျွန်တော့်အမေက ကျွန်တော့်ကို မထည့်ပါ။ အဖေကမူ ကျွန်တော့်ကို “ငါ့သားလူလေးရာ ... စစ်ဖြစ်နေတဲ့အခါ ဘယ်သူ သေလို့ ဘယ်သူ ရှင်မှန်းမသိ၊ မသွားချင်ပါနဲ့ကွာ” ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း အဖေစကားနားထောင်ပြီး သူတို့ ပြောတဲ့ အစီအစဉ်ကို ငြင်းဆန်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို စစ်တပ်က အသားဘူးများပေးသည့် သတင်းက တောမီးပမာ ပျံ့နှံ့သွားပါသည်။ လိုချင်၍ တောင်းသူ၊ စားချင်၍ လာတောင်းသူ၊ မမြင်ဖူး၍ ကြည့်ချင်သဖြင့် ပေးပါဆို၍ လာတောင်းသူ၊ မစားဖူး၍ စားချင်၍ လာတောင်းသူ အိမ်မှာ လူမစဲပါ။ သိုးသားဘူးကြီးများမှာ လခြမ်းသဏ္ဍာန်လို အလယ်ချိုင့်ကြီးများနဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ အညှီနဲ့ ပျောက်အောင် အတော် ချက်ယူရပါသည်။ ချက်ပြီး အေးသွားသောအခါ အဆီများ ခဲနေတတ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ကြိုက်သည်မှာ သစ်သီးဘူးများ ဖြစ်ပါသည်။ သစ်သီးဘူးများမှာ နို့မှုန့်ဘူးအကြီးအရွယ်လောက်ရှိပြီး ဖောက်လိုက်လျှင် အရည်များက အလွန် သောက်ကောင်းပြီး သစ်သီးခြမ်းများက မာဆတ်ဆတ်ဖြင့် စား၍ ကောင်းပါသည်။ ချိုမြိန်သော အရသာမျိုး ဖြစ်

ပါသည်။ ချိစ်ဘူးများမှာ အရွယ်အမျိုးမျိုး။ ဘူးကြီး၊ လူးလတ်၊ ဘူးသေး စုံလင်လှပါသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ချိစ်ဘူးများကို ဖောက်ပြီး ဓားနဲ့ ပါးပါးလှီး မစားတော့ပါ။ ပေါင်မုန့်ရှားသော အချိန်အခါဖြစ်၍ ပေါင်မုန့်နဲ့ လည်း တို့မစားရပါ။ သည်အတိုင်းပင် ကြေးဇွန်းနဲ့ ကော်ပြီး စားပါသည်။ တစ်ခါစားလျှင် ဘူးသေးတစ်လုံးသာသာလေး ကုန်သွားပါသည်။။

ကျွန်တော့်မှာ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ကပင် ဆေးလိပ်သောက်တတ်နေ ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတွင် နေစဉ်က လေယာဉ်ပျံ လာသော အခါ ဗုံးကျင်းထဲတွင် ပုန်းရင်း ကျွန်တော့်အစ်ကိုဝမ်းကွဲတော်သူ အရီး ဒေါ်အုန်း (အုန်းအုန်း) ၏သား ကိုလာဘကြီးက ကျွန်တော့်ကို စီးကရက် သောက် သင်ပေးခဲ့ပါသည်။ ဆေးလိပ်ကို မည်သို့ ဖွာပြီး မည်သို့ ရှိုက် လိုက်ရသည် စသည်ဖြင့်။ နောက်တော့လည်း ကျွန်တော်သည် သူ သင်ပေးသည့်အတိုင်း ဆေးလိပ်သောက်တတ်လာပါသည်။ ကျွန်တော့် ကို ပေးသည့်အထဲတွင် စီးကရက်သံဘူးများ အများကြီး ပါလာပါသည်။ ဂိုးဖလိပ်၊ ကပ္ပိတန်၊ နေဗီကပ်၊ ရွက်လှေ၊ ငါးသုံးလုံး စုံလင်လှပါသည်။ အရီးဒေါ်စံမေက ဤပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းပြီး ပေးသင့်သူ ပေး၊ ကျွေးသင့်သူ ကျွေး ပြုလုပ်ပါသည်။ အမေရိကန်စစ်တပ်ကြီးမှာ ဖျောက် ဆိပ်ပင်လွင်ပြင်တွင် ၃ ရက်ခန့်သာ နေပါသည်။ နေသော ၃ ရက်ခန့် အတွင်း၌လည်း ချောက်ကမ်းပါးကြီးကို ဆင်းရန် လမ်းများဖောက်လုပ်ကာ အလုပ်များနေပါသည်။

စစ်တပ်ကြီး ရွှေ့သွားပြီး ကျွန်တော်တို့မှာ ပေါ့ဟာဟာကြီး ဖြစ်နေ ရစ်ခဲ့ပါသည်။ အရီးဒေါ်စံမေသည် ဤပစ္စည်းများနှင့်ပင် အလှူကလေး လှူလိုက်ပါသေးသည်။ ကျွန်တော်တို့ နေသော မြင်းခြံသောင်သို့ တစ် ရက်တွင် မန္တလေးက အဖေမိတ်ဆွေများ ရောက်လာပါသည်။ သုံးတန် ကားကြီး တစ်စီးပါပြီး ဆီပေပါခွဲများ အလွတ်တင်လာကာ မန္တလေးတွင် စားသုံးဆီများ ပြတ်နေ၍ မြင်းခြံနဲ့ ပုဂံ၊ ညောင်ဦးမြို့တို့တွင် ဆီလာရှာ

ကြောင်း ပြောပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ကို ခေါင်းဆောင်လာသူမှာ မန္တလေးမှ ဆီဦးဘသော်ဆိုသူ ဖြစ်ပြီး သူ၏တူ ဦးထွန်းအောင်၊ ကိုဘဆန်းနှင့် မိတ်ဆွေ ဦးတင်ကြီး၊ အခြား နှစ်ဦးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဆီဦးဘသော် မှာ အရပ် ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း၊ အသားဖြူဖြူ၊ မျက်လုံးမျက်ကွင်း ကောင်းကောင်းဖြစ်ပြီး အနည်းငယ် ဝပါသည်။ ဦးထွန်းအောင်မှာ အသား ညိုညို၊ မနိမ့်မမြင့်၊ မျက်ခုံးကောင်းကောင်းဖြစ်ပြီး ကိုဘဆန်းမှာ အသား ဖြူဖြူ၊ အရပ် နိမ့်နိမ့်၊ မျက်နှာ ခပ်ရွှင်ရွှင်ဖြစ်ပြီး ဦးတင်ကြီးမှာ ဇိုးသမားရုပ် ပေါက်နေပြီး ကွမ်းစားကာ မျက်နှာ လေးထောင့်နှင့် ဖြစ်ပါသည်။ အဖေက ကျွန်တော့်ကို “မန္တလေး လိုက်သွားပါလား။ မင်း အစ်ကိုလည်း ရှိသားပဲ” ဟု ပြောပါသည်။ ဆီဦးဘသော်က “လိုက်ခဲ့ပါကွ။ မင်းအစ်ကိုဆီ ငါ ရောက်အောင် ပို့ပေးမယ်”ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အစ်ကိုအကြီးဆုံး ဖြစ်သူ အစ်ကို ကိုလှဒင်မှာ မန္တလေးမြို့ရှိ ဆိုင်းဆရာကြီး စိန်ဗေဒါထံတွင် ပညာများ ယူပြီး မန္တလေးတွင် နေထိုင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဘကြီးဦးလူဝ အလှူတုန်းက အစ်ကိုကိုယ်တိုင်က ဆရာကြီး စိန်ဗေဒါထံတွင် ကျွန်တော့် ကို အပ်နှံခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော့်မှာ ကျောင်းစာပင် ကောင်းစွာ မတတ်သေး၍ ဆရာကြီးက တပည့်အဖြစ် လက်ခံပြီးသော်လည်း စာပေ ပညာများ အရင် တတ်ရန် သင်ပါဦးဟု ပြောကာ ထားခဲ့သဖြင့် နေရခြင်း လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတော့ အခန့် သင့်ပြီး မန္တလေးသွားမည့် ကားက ကြိုနေပါပြီ။ ကျွန်တော် ဆီဦးဘသော် (ဘကြီးသော်) တို့ ကားနဲ့ လိုက်ခဲ့ သောရက်မှာ ၁၃၀၇ ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆန်း ၁၂ ရက် ဖြစ်ပါသည်။ မြင်းခြံက ပုဂံ-ညောင်ဦးသို့ ဆက်ထွက်လာပြီး ပုဂံ-ညောင်ဦးတွင် ရသမျှ ဆီထပ်ရှာရန်၊ ဝယ်ယူရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် နီဂရိုး စစ်ဗိုလ် ကြီးက ပေးခဲ့သော ပစ္စည်းများထဲမှ ကျန်နေသေးသော ပစ္စည်းများကို စုဆောင်းယူခဲ့ပါသည်။ စီးကရက်များ၊ ရေမွှေးဆပ်ပြာများ၊ ချိတ်ဘူးများနှင့် ဂျင်ယိုဘူးများ ပါလာပါသည်။ လမ်းတွင် ဦးတင်ကြီး၊ ကိုဘဆန်းတို့က